
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

10'uncu Toplantı
20 Ocak 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın (1/297) görüşmelerinde uyulacak usul ve esasları ilişkin karar

III.- -USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

IV.- SUNUMLAR

1.- Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

20 Ocak 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.34

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 10'uncu Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizde, Maliye Bakanımızın, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nı Komisyonumuza sunuşu bulunmaktadır.

II.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın (1/297) görüşmelerinde uyulacak usul ve esaslarına ilişkin karar

BAŞKAN – Sayın Bakana söz vermeden önce bütçe müzakerelerine ilişkin bazı hususları okuyup oylarınıza sunacağım.

Müzakere programında meydana gelebilecek yer değişiklikleri konusunda Başkanlığa yetki verilmesi;

Komisyonunda konuşma sürelerinin bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde Komisyon üyeleri için yirmi dakika, Komisyon üyesi olmayan milletvekilleri için beş dakika, Bakanlık ve kurum bütçeleri üzerindeki görüşmelerde ise Komisyon üyeleri için on dakika, Komisyon üyesi olmayan milletvekilleri için beş dakikayla sınırlandırılması;

Öngörülen sürelerle bağlı kalınması kaydıyla bu sürenin paylaşılarak kullanılabilmesi;

Sayın bakanların bütçe sunuş konuşmalarının otuz dakika, sorulara verecek cevapların ise kırk beş dakikayla sınırlandırılması;

Söz ve soru sırasında Komisyon üyelerine öncelik verilmesi;

Soru sorma süresinin Komisyon üyeleri için on dakika, diğer milletvekilleri için beş dakika olmak üzere on beş dakikayla sınırlandırılması;

Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı görüşmeleri sırasında bağlı cetvelerde veya hazine yardımlarında ihtiyaç duyulabilecek teknik düzeltmelere ilişkin olarak Başkanlığa yetki verilmesi;

Gerekli hâllerde ivediliği olan tasarı ve tekliflerin de Komisyon gündemine alınıp müzakere edilebilmesi hususlarını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MUSA ÇAM (İzmir) – Etmiyoruz. Sürelerle ilgili itirazımız var.

BAŞKAN – Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Konuşma süreleriyle ilgili itirazımız var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir de nelerin Komisyon gündemine alınması, yani bütçe süresi ne ne görüşülecek de alınacak?

BAŞKAN – Şu an eğer çok ivedi... Şöyle: Şu an...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onunla ilgili söz hakkımız var.

BAŞKAN – Tabii ki sizlere söz vereceğim, onda bir sorun yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama şimdi oyladıktan sonra ne gelecek, bütçenin arasına ne girecek Sayın Başkan?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Başkan, direkt oyladınız, bitirdiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – En son ne okuduğunuzu bir daha okur musunuz?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – En son okuduğunuzu bir daha okur musunuz?

BAŞKAN – “Gerekli hâllerde ivediliği olan tasarı ve tekliflerin de Komisyon gündemine alınıp müzakere edilebilmesi hususlarını oylarınıza sunuyorum.”

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, bütçeden ivedi ne kaldı? Dördüncü torba aşağıda görüşülüyor. Şu anda arkadaşımızın konuşması var.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şu an Komisyonumuzun gündemine almamızı gerektiren herhangi bir ivedi tasarı ya da teklif söz konusu değildir ancak her zaman bütçe görüşmelerine başlarken Başkanlık Divanı olarak bu şekilde bir yetkiyi -ki daha önce okumuş olduğum hususlara ilişkin de bir yetkiyi- Komisyonumuzun iradesine sunuyor ve onayını alıyoruz. Bu onay alınmıştır.

Şimdi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, Komisyonla ilgili listeye bakıyoruz. Komisyon gündemine alınacak başka bir torba mı var Sayın Bakan?

BAŞKAN – Hayır, henüz bir şey yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama şu anda dördüncüsü aşağıda görüşülüyor. Bakın, aynı anda konuşmamız bile yanlış.

BAŞKAN – Sayın Günal, hepinize sırayla söz vereceğim. Öncelikle usul açısından...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama usulü oyladıktan sonra gene veriyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir usul tartışması talebimiz var.

BAŞKAN – Efendim, usul tartışması talebini zaten gördüm, Sayın Bülent Kuşoğlu talep etmişler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Grup Başkan Vekilimiz de burada Sayın Başkan. Söz ister herhâlde.

BAŞKAN – Grup Başkan Vekilimizi gördüm.

Zaten usul üzerinde görüş bildirmek isteyen arkadaşlarımıza sırasıyla söz vereceğim. Aslında öncelik Komisyon üyelerimizin ancak Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilimiz Sayın Özgür Özel burada olduğu için, bütün Komisyon üyelerimiz ve gruplar da müsaade ederlerse usul tartışmasına ilk sözü Sayın Özel’den vererek...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, oylanmış sayıyor musunuz, deminki cümlemlerle oyladınız mı, şu anda bitti mi?

BAŞKAN – ...Vererek başlayacağım.

Evet, buyurun Sayın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Oyladınız mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Efendim, oylamayı yaptım, evet.

Sayın Özel...

MUSA ÇAM (İzmir) – İtirazımız var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Oylamayla ilgili itirazlarımız var.

BAŞKAN – Efendim, oylamaya itirazlarınızı da dinleriz. Burada tekriri müzakereyle ilgili bir sıkıntı olmaz.

Buyurun Sayın Özel.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

I.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, Komisyonun çok değerli üyeleri ve Sayın Bakanın şahsında bürokrasimizin çok değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, görüşülmeye başlanacak olan ve Sayın Bakanın sunusuyla çalışmalarına başlanacak olan 2016 bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyoruz öncelikle.

Tabii bugün parlamentolar açısından en önemli kanunun, en önemli işlevin yerine getirilmesinin ilk adımını atıyoruz. Bu açıdan son derece önemli. Magna Carta 1215’te tarihsel olarak halk ve halkın temsilcilerinin...

BAŞKAN – Sayın Özel, çok özür diliyorum.

Arkadaşlar, tam tutanak tutuluyor. Stenograf arkadaşlarımız önlerinin açılmasını ve birtakım karşılıklı konuşmalar olduğunda hangi milletvekili olduğunu tespit edemedikleri için, ortadaki kameraların, lütfen, şu arka taraflarda yer almasını rica edeceğim. İki arkadan zannediyorum çekebilirsiniz.

Evet, Sayın Özel, kusura bakmayın, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Parlamentolar açısından en temel işlev ve insanlığın temsili demokrasi noktasında kazandığı ilk ve şüphesiz en önemli haktan bahsediyoruz. Bu, bütçe hakkı.

Magna Carta’da tarihsel olarak halk ve halkın temsilcilerinin -önce kanun yapmayı değil- rızaya dayanmaksızın vergi konulmasını ortadan kaldıran bir kazanım elde ettiklerini görüyoruz. Ve İngiltere Haklar Bildirgesi’nde de bu tarihsel süreç, kendisini... İktidar sahibiyle, kazanılan bu vergi konulması ve düzenlenmesiyle ilgili olan hakların, hükümdarlarla pazarlık şansını yaratıp onun takası üzerinden -deyim yerindeyse- kanun çıkarma, kanun kaldırma ve kanunların uygulanışının denetlenmesi haklarının alındığını görüyoruz.

Bir başka deyişle, mali hukuk, anayasa hukukundan daha eski, daha köklü ve daha temel bir hukuuktur. Bu hakkı burada teslim etmek ve bu hakkın altını çizmek bu salondaki herkesin üzerinde mutabakatla durması gereken ve durduğuna inandığımız bir husus.

Bütçe hakkında en temel prensip, bütçe kanun tasarısı ve cetvellerinin ve eklerinin anayasal ve yasal kuralların uygun gördüğü süreler içinde Meclise sunulması.

İkincisi, Meclisin, bütçeyi, anayasal ve yasal kurallara göre müzakere edip kabul etmesi ve yürütme organına yeni bir bütçe yapma hakkı vermemesidir. Yani bütçe hakkının devredilemez olması ve bir başka organa bu bütçenin dışında bir bütçe hakkının devredilmemesi, verilmemesi en önemli prensiplerden bir tanesidir. Yürütme organının, bütçeyi, yasama organının verdiği yetki çerçevesinde yürütmesi, yetki aşımının yapılmaması ve nihayet bütçe uygulama sonuçlarının Meclis tarafından denetlenilebilirliği de, başta saydığımız üç madde gibi, birbirinden ayrılmaz ve bütçe hakkının en temelinde olan maddeler.

Bugün geldiğimiz noktada, aslında biraz önce arkadaşlarımız, Sayın Bakana, Sayın Komisyon Başkanına gösterdikleri tepkilerle ellerine aldıkları, havaya kaldırdıkları ve “Bir insan bir saat içinde bunları okuyabilir mi?” diye sordukları mesele, meselenin özü. Çünkü bütçeyi nasıl yapacağımız, Anayasa’ya ilişkin atıfla ilgili kanunlarda düzenlenmiş ve bu konuda Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, bütçenin, Meclise mali yılbaşından yetmiş beş gün önce sevk edilmesi gerektiğini söylerken, hemen ardında 18’inci maddesinde fıkralar hâlinde sıralarken, Orta Vadeli Mali Plan’ı da içeren bir bütçe gerekçesinin, Yıllık Ekonomik Rapor’un, vergi muafiyeti istisnası indirimlerini ifade eden cetvellerin ve Kamu Borç Yönetimi Raporu’nun ve devamında, dört-beş fıkrada da yine fevkalade önemli eklerin bütçeyle birlikte müzakereler öncesinde Meclise sevk edilmesi gerektiğini karara bağlamış, hükmetmiş.

Biraz önce arkadaşlarımızın gösterdikleri ilk üç fıkra, örneğin yer olarak kısaltılan Yıllık Ekonomik Rapor 2015 burada, 2016 Bütçe Gerekçesi... Sayın Bakanın Meclise, daha doğrusu Sayın Bakanlar Kurulunun Sayın Başbakan imzasıyla Meclise yolladığı bütçe kanununda rakamlardan başka hiçbir şey yok. Bütçe kanununun tartışılması, bütçe üzerindeki, ki bütçeler aynı zamanda mali olduğu kadar siyasi görüşmeler. Ve burası, bu komisyon aslında Türkiye Cumhuriyeti devletinin hem cüzdanı hem vicdanı. Devletin alan eli de veren eli de ne yapmak istiyorsa burayı ikna etmek zorunda.

Ve “vicdanı” diyoruz, bir ülkenin kaynaklarının nasıl paylaşılacağı, nelere yatırım yapılacağı, bir ülkede kazanç elde edenlerin nasıl vergilendirileceği de, hepsi bu ülkede yaşayan insanlar adına, sizler tarafından, bizler tarafından karara bağlanacağı yer burası.

Ve taşımakta bile güçlük çekilen bu raporlar, bugün saat 11.45’te Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna teslim edildi. Cuma günü bütçe kanunu yollandığında içinde sadece rakamlar vardı. Bütçe gerekçesi olmadan o rakamların hiçbir anlamı yok. Bütçe gerekçesini açıp okuyacağız ki sizin halk iradesinden, halkın yaptığı seçimin sonucunda size verilen ülkeyi yönetme yetkisiyle ülkenin

kaynaklarını, yani politika, yani siyaset, yani öncelik belirleme hakkını nelere verdiğinizi, nelerden kıştığınızı tartışabilmenin teknik olarak olanaklı olmasının yolu, bu elimizdeki bütçe gerekçesinin bütçeyle bir, hatta yasal sürelerle sınırlanmadan, nezaket gösterilerek, belki çok daha önce bir sürede Bakanlığınız tarafından bizlere ulaştırılmasıydı.

Ben 11.45'te bütçe gerekçesi grubumuza yollandığında Komisyon Sözcümüz Sayın Bakanım Zekeriya Temizel'i ve tüm arkadaşlarımı telefonla aradım ve onlardan "Henüz bize gelmedi. Ne kadar şanslısınız." cevabını aldım. Onlar bu Bütçe Gerekçesi, Yıllık Ekonomik Rapor ve açıklık getiren cetvellerle, maalesef, komisyon sıralarına oturduklarında tanışabildiler, şanslı olanları bir saat önce elde edebilmişti.

Şimdi, biz, bu bütçenin görüşülmesini, konuşulmasını ve bunun şekli bir müzakere olmadığını düşünmek istiyoruz. Bir kez, burada savaşıyoruz ama hukukun en temel ilkelerinden bir tanesi "silahların eşitliği" ilkesidir. Burada savaşıyoruz ama müzakerenin minimum ahlak normlarından bir tanesi, kanıtlara ve delillere ortak olarak karşılıklı eş zamanlı hâkim olma meselesidir. Bugün burada açtığımız usul tartışmasının ilk kısmı -üç kısımdan oluşacak- bu konuya yönelik olarak ve biz bu şartlar altında bütçe görüşmelerinin yapılmasının mümkün olmadığını; komisyon üyelerimize gerekçeyi, ilgili raporları incelemek, tetkik etmek, Sayın Bakanın sunuşundan sonra yapılacak karşılıklı müzakereler sırasında, biraz önce bahsettiğim ilkeler doğrultusunda, gerekli kaliteli yasama tekniği açısından onlara bu imkânın tanınması gerektiğini söylüyoruz. Usul tartışmamızın ilk fıkrası budur.

Sayın Bakanım, Değerli Başkan; bugün, 30 Kasım günü Parlamentodan yetki alarak, güvenoyu alarak çalışmaya başlamış olan Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti, Mecliste... Şu ana kadar 1.041 tane kanun teklifi ya da tasarısıyla muhatap Meclisimiz. Kimi Hükûmetten gelen tasarılar, kimi milletvekillerimizin teklifleri. Meclis arı gibi çalışmak için hazır. Bu 1.041 tane tekliften toplamda sadece 9 tanesi yasalâşabilirdi şu ana kadar. 9 tane yasanın 5 tanesi uluslararası anlaşmaların uygun görüldüğüne dair, 4 tanesi de -bugün 5'inci aşağıda- Plan Bütçe Komisyonundan geçen kanunlar.

Dışişleri Komisyonu ve Plan Bütçe Komisyonu dışında toplanıp da bir kanunu görüşüp karara bağlayıp sıra sayısı verebilen tek bir komisyon yok. Oysa şu anda aşağıda 5'inci görüşülen ve geçici bütçe kanunu ve gelir vergisi kanunundaki bazı değişiklikler dışındaki kanunların -ki biri 5, biri 9 maddeydi- diğer 3 tanesi bu komisyonda görüşüldü ve bu komisyonda görüşüldükten sonra aşağıya temel kanun olarak indirildi.

Bu Komisyondaki kanunların tamamı torba yasa olarak görüşülüyor. İç Tüzük'ün 91'inci maddesini açtığınızda, temel kanunun bir hukuk alanının tamamını ilgilendiren, birbiriyle bağlantılı, görüşülmesiyle ilgili sürenin kısaltılmasının maddenin gerekliliği olduğunu tarif eden bir kanun var. Son derece doğru. İçinde de diyor ki: "Temel kanunu kullanacaksın bölümler otuzar maddeden küçük olamaz." Bu komisyondaki herkes benden daha iyi matematik biliyor. Örneğin, Vergi Usul Kanunu gibi bir kanun getirebilirsiniz değişiklik, 900 maddelik bir kanun olur. 2004 yılında TCK'nın 500 maddesi benzer yöntemle yasalâştı. 900 maddelik bir kanun getirirsiniz... Diyor ki: "Müzakerelerde kısımlar 30 maddeden aşağı olmasın." Yani en az 900 maddelik bir kanun görüşülüyorsa 30 tane 30 kısım görüş. Bu maddenin ruhu dikkatli okunduğunda, 30 maddenin altındaki müzakerelerin Anayasa ve İç Tüzük ruhuyla yeterince müzakere edilmemiş sayılacağını... Yani mademki bölümlere ayırıyoruz, 30'un bölümlere ayrılabilen en küçük ortak katı olan 60'dan daha küçük kanunların temel kanun olarak getirilmesi İç Tüzük'ün ve Anayasa'nın ruhuna aykırıdır. Çünkü diyor ki: "900 maddeli bir kanunu sen 450'şerlik iki bölüme veremezsin." En az 30 bölümlük 30 kanun ve eğer 60 maddenin altında bir kanunu bölüyorsan yani 12 maddelik bir kanunu 6-6 bölünüz ikinci torbada, 21 maddelik bir kanun 10 ve 11 diye bölündü, şimdi de aşağıda 36 maddelik bir kanun 18-18 ama tüm zamanların rekorunu "Biz torba yasaya karşıyız, temel kanunu kullanmayacağız." diyen Sayın Davutoğlu'nun son Hükûmeti tüm zamanların rekorunu kırdı Sayın Bakanım. Ve 12 maddelik kanunun toplamında elde edeceğimiz sadece dört yüz elli dakikalık konuşma süresi, bütün gruplar bütün haklarını kullanmış olsalar kısaltılmak için Anayasa ve İç Tüzük ayaklar altına alınıyor ve maddeler üzerine müzakere yerine sadece önerge işlemi yaptırılmak suretiyle kaliteli yaşamaya katkı verilmesine engel olunuyor. Bugün gelinen noktada temel kanun uygulayacaksınız İç Tüzük 91'i burada yüksek sesle okumalısınız ve herkesin bu konuda mutabakatının olması lazım, birbiriyle ilgili maddeler mi?

Sayın Bakanım, tüp bebekten alınan katılım payını düzenlemek ile yurt dışındaki Türk soyluların ödediği bedelli askerlik tutarının 6 bin eurodan 1.000 euroya indirilmesini, aynı torbaya konmasını ve bunların daha sonra aynı bölüm içinde üzerinde maddeler müzakere edilmeden sadece önerge işlemi yapılarak aşağıda temel kanun olarak görüşürülmesini, bırakın anayasa hukukçularına, anaokulu öğrencilerine izah edemezsiniz.

Bu yüzden, hassaten ve sizden önemle ricamız şudur: Sizden bir söz istiyoruz öncelikle. Bunu Bakanlar Kurulunda gündem ediniz ve Bakanlar Kurulunda Sayın Başbakan'a Parlamento'ya verdiği sözü ilk bir ay içinde tam 3 kez Genel Kurulda, komisyonlar düzeyinde de 70'e yakın kez ihlal etmeye yeltendiğini ve şu ana kadar bunun 11 tanesini de yaptığını hatırlatınız. Eğer haberi varsa bir Başbakan verdiği ilk sözü, en önemli sözü tutmuyor demektir. "Torba yasa kullanmayacağız, biz de karşıyız." diyen bir Başbakanın şu anda bütün Medis ihtisas komisyonlarının iktidar partisi eliyle yani kendi grubu eliyle işlevsizleştirildiğinden haberdar olduğunu hiç olmazsa bilmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel, Komisyondaki usul tartışmasına dönersek, Genel Kurulu bırakırsak sevinirim. Lütfen...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, çok haklısınız da ama bir bağlamdan koparmamak açısından...

BAŞKAN – Peki, buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Komisyonda Sayın Komisyon Sözcümüz konuya ilişkin olarak ve değerli arkadaşlarımız teknik anlamda usul tartışmasına katkı yapacaklar. Ancak bir bütçenin sadece rakamlar olmadığı, bir bütçenin bir devletin vicdanı ile cüzdânının birlikte müzakereye açıldığı bir nokta olduğunun gerçeğiyle konuşmanın bir siyasi içerikten muaf tutulmasının mümkün olmayacağını da takdirlerinize arz ederim.

İkinci kısım ile ilgili söyleyeceklerimin sonuna geldiğimde... Sayın Bakanım, elimde gerçekten izahı zor belgeler var. Örneğin, bundan bir önce kanunlaşan torba, askerlikle ve kimliklerle ilgili Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı kimlik belgeleriyle ilgili düzenlemeleri içeren torba 30 Aralık günü Meclis Başkanlığı tarafından komisyonlara sevk edilmişti. Komisyonlar: Anayasa, Millî Eğitim, İçişleri, Millî Savunma, Sanayi ve Ticaret. O torbayı 5'e bölerseniz bütün sevk gerekçeleri haklı çünkü bedelli askerlik, uzman çavuş maaşı, asker harçlığı konuşulurken Millî Savunma Komisyonunun, vatandaşın kimlik kartları konuşulurken İçişleri

Komisyonunun, sosyal güvenlikle ilgili, örneğin, sosyal güvenlik destekleme primi konuşulacağı zaman Çalışma ve Sosyal Güvenlik Komisyonunun toplanmaması mümkün değil. İlgili bakanların bu yasama sürecine katkı yapması düşünülemez. 30 Aralıkta Sayın Bakanım, bu belgelere karşı 31 Aralıkta ismini andığım komisyonların saygıdeğer başkanları, tek tek "İş yoğunluğu yüzünden biz bunları görüşemeyiz." diye cevap yazmışlar. Ve ana komisyon olan Plan ve Bütçe. Oysa her bir tanesi o torba torba olmasaydı o meselelerin temel komisyonu ve 31 Aralık günü Parlamentonun da açık olduğu süreyi göz önünde bulundurursak bir saat on beş dakika içinde, normal dünya zamanıyla on dört buçuk saat içinde "İş yükümüz çok." demiş. Ama bu komisyonların hiçbir tanesi görev dağılımı dışında toplanmamış Sayın Bakan, sadece başkan seçmek için toplanmışlar. Hangi iş yükünden bahsediyoruz? Bu komisyonların ikinci bir toplantı yapmama gerekçesini Sayın Başbakan ve sizler nasıl izah edebilirsiniz? Açıkçası, Adalet ve Kalkınma Partisi eliyle yapılmaya çalışılan iş bugün hepimizin, 550 milletvekilinin haktan "Git, beni orada temsil et." diye aldığı yetkiyi kullanmak üzere gelen milletvekillerinin, onların uzmanlık alanlarının, uzmanlık komisyonlarının baypas edilmesi, uzmanlık komisyonlarının yok sayılması, komisyonların başındaki arkadaşların ben kendi vicdanlarıyla böyle yazılar yazabileceklerini düşünmüyorum ama bu konuda tarihe geçecek yanlışlara imza atıldıklarını görüyoruz.

Mesele bir sistem tartışması yaratmaksa, parlamenter sistemin damarlarını tıkamaksa, daha sonra tıkanan bu sisteme çözüm aramak için birtakım mevkilerin beklediği sistem değişikliğini müzakereye açmaksa bu yaptığınız iş doğru değil Sayın Bakanım, bu yaptığınız iş doğru değil. Müzakerenin yolu hepimizin üzerine sadakat yemini içtiği, milletvekilinden bakanına, bakanından Cumhurbaşkanına, Parlamentoyu ilga etmek, işlevsiz kılmak, onu çalışmaz göstermek olamaz. Bu imzaların sahipleri bu imzaların sorumluluklarını tarih karşısında taşıyacaklardır ve bu hesabı veremezler. Her şeye verseler vicdanlarına veremezler.

Son olarak, usul tartışmasındaki benim kullanacağım sürenin son kısmına geldiğimizde, o da Plan ve Bütçe Komisyonu ile Parlamentonun eş zamanlı çalıştırılması elbette mümkün ama Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmiş bir kanunun Parlamentoda görüşüldüğü saatlerde Plan ve Bütçe Komisyonunun toplantıya çağırılması usul yönünden de, mantık yönünden de, buradaki arkadaşlarımıza saygı yönünden de büyük bir haksızlık. Bu konuda yapılan iş bir hatanın bir diğerini doğurması ve domino etkisi dolayısıyla kaliteli yasamanın ve kifayetli müzakerenin önüne geçilme durumudur. Eğer biraz önce bahsettiğim komisyonlar kendi uzmanlık alanlarında konuşabilselerdi şu anda aşağıda Millî Savunma Komisyonundan geçen bedelli askerlik görüşülüyor, Millî Savunma Bakanı oturuyor, yanında da Millî Savunma Komisyonunun Başkanı, Sözcüsü yerini almış bu konu görüşülüyor olurdu. Ama birazdan aşağıda başlayacak müzakerelerde siz diyorsunuz ki: "Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun Plan ve Bütçe Komisyonuna seçtiği 9 seçkin milletvekili ve diğer komisyonun çok değerli seçkin milletvekilleri aşağıdaki yere, müzakerelere siz katkı yapmayın." ya da "Beyefendi, sizin işiniz, ana işiniz Genel Kurul salonudur. Gidin işinizi yapın, burada bizim anlatacaklarımızı sizin dinlemenize gerek yok."

Sayın Bakanım, böyle bir şey kabul edilebilir mi? Komisyonu, örneğin, 4 kişilik grubu olan bir partinin, 2 kişilik grubu olan bir partinin 1-1, bizim 5-4 diye bölmemizi, vardiya usulüyle çalışmamızı falan mı bekliyorsunuz? Bu komisyonlar homojen komisyonlar değildir, yapısı gereği ve doğru olarak heterojen komisyonlardır. Kimi vergi kanununda uzmandır, bir diğeri denetimde uzmandır, bir diğeri ekonomi alanını düzenleyen diğer hususlarda uzmandır, bir diğeri sendikacıdır. Bu Komisyonun bütçeyi eş zamanlı dinleme, eş zamanlı tartışma, eş zamanlı katkı yapma gibi bir sorumluluğu var. Adalet ve Kalkınma Partisi olarak Plan ve Bütçe Komisyonunu Plan ve Bütçe Komisyonundan çıkmış bir kanun varken çalıştırmaya, bu Komisyonda bu sıralarda bizden daha önce bulunmuş, hepimizin ağabeyi, üstadı, şimdi aramızda olmayan -ve çok teşekkür ederiz, Sayın Başkan Mevlüt Aslanoğlu'nu hep anar- Mevlüt Aslanoğlu ağlayan gözlerle isyan etmişti "Sayın Bakanım, bize bunu yapamazsınız, biz bunun için buraya gelmedik." diye. O tutanakları size arz etme arzusundaım önümüzdeki günlerde. Daha sonra defalarca bu konu Komisyon sözcülerimiz tarafından ve Sayın Zekeriya Temizel ve arkadaşlarımız tarafından burada eleştiri konusu yapıldı ama bugün mademki bütçe görüşülüyor, burası her bakanın gelip katkı sağlayacağı ama sizin esas sorumluluk alanınız ve esas hesap verme alanınız olan yer. Bu Komisyona bunu yapamazsınız.

Sayın Bakanlar Kurulunun tüm üyelerine, Sayın Başbakana Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan selamlarımızın eşliğinde eleştirilerimizi, yaptıklarının kabul edilemez olduğunu ve şunu söyleyeyim: Yaptığınız iş...

BAŞKAN – Sayın Özel, lütfen toparlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Toparlıyorum efendim.

Yaptığınız iş Anayasa'nın ve İç Tüzük'ün verilen haklarının yanlış ve hatalı şekilde yorumlanması suretiyle verilen hakkın kötüye kullanımınıdır. Bunun muhalefet partisi tarafından yapılması durumunda ne yaparız? Ben oylamanın sonuçlanmış olmasından fevkalade memnunum, süreyle ilgili. Tekrirmüzakereyi bence AKP Grubu talep etsin. Eğer bu konuda çok net bir karar vermeyecekseniz, CHP Grubunun her bir üyesi, 134 milletvekilinin yapılacak olan tüm görüşmelerde, tüm maddelerde, bütünü üzerinde onar dakika, maddeler üzerinde beşer dakika konuşma talebi vardır. Tam tutanak ortamında bunu grubumuzun dilekçesi olarak kabul ediniz.

Ve bunun devamında, eğer buna devam ederseniz, görüşülmekte olan her kanunda, siz onu iki ucundan büzüp ortasından kesip temel kanun hâline getirmeden önce, burada her milletvekilimizin maddeler üzerinde onar, önergeler üzerinde beşer dakika konuşma talebi vardır efendim.

Şunu söylüyorum: Eğer İç Tüzük'ün size verdiği hakları kötüye kullanırsanız, eşitlik ve karşılıklılık ilkesiyle buna karşı direneceğimizi, buradan sonra kimsenin "Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Parlamentoyu, Plan Bütçeyi tıkadı." falan demeye de hakkı olmayacağını söylüyorum. Değerlendirmenizi yapınız, ifademiz ortadadır. Size verilen hakları kötüye kullanırsanız buna aynı düzeyde karşılık vermek boynumuzun borcudur. Bu, bize oy veren vatandaşlara karşı sorumluluğumuzdur.

Sayın Başkan, anlayışınız için teşekkür ediyor, Komisyonun teknik konularıyla ilgili katkı sağlamak üzere ve usul tartışmasını sürdürmek üzere, müsaadelerinizle, sözü Sayın Bakanımıza arz ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Müsaade ederseniz, ben her gruptan bir kişiyle devam edeceğim için öncelikle Sayın Günel'a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Günel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bunu yaparsanız doğru olmaz, her gruptan bir kişi...

BAŞKAN – Genelde bizim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizim buradaki... Çok özür diliyorum...

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, usul...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben Grup Başkan Vekili olma sıfat ve hakkıyla grubumuzun Sayın Bakana ve grubumuzun bu Komisyona ileteceklerini ilettim. Bu doğaldır ki Plan Bütçe Komisyonu...

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özür dilerim Başkanım.

Bu doğaldır ki Plan Bütçe Komisyonunun temsilcilerinin buradaki usul tartışma hakkının önüne geçmez.

BAŞKAN – Hayır, tabii ki Sayın Bakana, Sayın Temizel'e söz vereceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ha, tamam, ben yanlış anlamışım, özür diliyorum.

BAŞKAN – Hatta Sayın Kuşoğlu'nun da söz talebi var, onu da vereceğim, Sayın Çam'ın da söz talebini vereceğim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam efendim, ben yanlış anladım.

BAŞKAN – Ama bir komisyon uygulaması olarak, her gruptan birer kişiye verdikten sonra söz isteme sırasına göre devam ediyorum.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Bizim de aynı şekilde, Sayın Usta'nın da söz talebi var, ortak basmış olalım.

BAŞKAN – Tabii ki, Sayın Usta'ya da vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, şimdi, az önce Sayın Özel burada ayrıntısını söyledi ama ben ondan önce, cuma günü sordum, pazartesi günü tekrar sordum, dün tekrar sordum ki “Ya, gelen bir şey yok mu arkadaşlar? Gelmiş olması lazım bunun eklerinin.” diye. Çünkü dün bir toplantım vardı ve bunlarla ilgili çalışma yaparken istemiş olmamız lazım diye ısrarla sordum, maalesef “Yok.” dediler. Yani 15'inde, tamam, sundunuz iki gün önce ama biz pazar itibarıyla da gelse razıydık, pazartesi de yok. Bu ekler ayrı konu ama bunun ötesinde bir zihniyet sorununuz var.

Sayın Bakanın şimdi sunuş metnine de baktım, 2014 kesin hesabıyla ilgili kısım yarım sayfa. Baştan siz geldiğinizde, ilk, geçici bütçeyi konuşurken de söyledik. Sayıştay Başkan Yardımcımız buradaydı. “Sayın Başkan da buna aracı olsun.” dedik ama maalesef Sayın Başkan da aracı olmadı. “Bize gelen Sayıştay raporları bütçe hakkımızla ilgili en önemli konudur.” dedik. Şimdi, Sayıştay Başkanının gelen yazısına da hızlıca baktım -önümüzde ancak bulduğumuz için- sadece hangi raporları gönderdiklerini yazmış. Ya, o rapor diye söylenenleri biz söyledik.

Şimdi bütçe başlıyor. Bunun, aynı zamanda, her ne kadar hiçbirine Sayın Bakan da değinmese de önemli bir kısmı da 2014 yılı kesin hesabı. Yani sizin de önem vermediğinizi zaten konuşmada yarım sayfa, sadece sonucunu açıklamamızdan anlamış oluyoruz. Bir taraftan geçmişin hesabını verip bir sonraki dönemin bütçesini talep edeceksiniz. Önce yaptıklarınıza bakacağız, sonra da bunları vereceğiz. Ama maalesef, bugün, bakıyoruz, yani Rapor Değerlendirme Kurulu Sayıştayda 482 tane kamu idaresi denetim raporuna görüş vermiş, bu görüşlerin hiçbirinin özeti bile bize gelmedi. Yani bizim adımıza denetim yapıyor, sadece “Raporu düzenledik, gönderdik, usule uygun olmayan bir şey yoktur.” diyor.

Sayın Başkanım, Sayıştayın raporları gelmeden biz bu hesaplara nasıl bakacağız? Yani Sayın Bilgiç her seferinde çıkar, “Raporlar geldi.” diye bize gösterir, ben de size gösteririm. Bunun içerisinde sadece “Usule uygundur.” diye... Hani derneklerin genel kurulunda denetçiler bakar, “Kanuna aykırı bir şey yoktur.” der. Oysa istenen, “Bunun arkasında ne var? Giderler yerine harcandı mı? Gelirler doğru toplandı mı?” diye bir değerlendirme yapılması gerekiyor. Dolayısıyla, birinci olarak, tekraren söylüyoruz: Bu Sayıştay raporları rapor değildir. Sayıştay Başkanlığına da sizin aracılığınızla, Sayın Bakan aracılığıyla da duyuruyoruz. Önceki yıllarda hadi sistem bozuktu, şöyleydi böyleydi, Maliyeye anlaştık, işte, döner sermayeler ayırdı, saymanlar ayırdı falan dediniz. İki yıldır “Düzeltilmiş” diyorlar ama yine, gelen rapor, rapor değil. Bu rapor ama içi boş, sadece bize kurumun özellikleri, kurumun görevleri, Sayıştay denetiminin gerekliliği sayfalarca yazılıyor, bir paragraf, bu kadar.

BAŞKAN – Kurum bazlı bilançoyu mu kastediyorsunuz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayıştay raporlarından bahsediyorum.

BAŞKAN – Ben de onu soruyorum. Sayıştay raporunun içerisinde...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani onlar “Düzeltilmiş” demelerine rağmen, hâlen daha bize bir mali denetim raporu gelmiyor. Sayıştayın bize sunduğu bir rapor var sadece. İçinde kurumların faaliyetleri, görev konuları, işgal alanları yazılıyor, neden denetim yapmaları gerektiği yazılıyor. Şu söylediğim gibi, 482 tane kamu idaresi denetim raporunun, en azından görüşülenlerin özeti bile bize verilmiyor, Rapor Değerlendirme Kurulunda kuşa çevrilerek geliyor. Dolayısıyla, Meclis adına denetim yapan, Meclisin bütçe hakkını araç olarak bize getirip denetim sonrası ne olup bittiğini görmemiz gereken Sayıştaydan biz gerekli raporları alamıyoruz. Onlar olmadan bu kesin hesabın görüşülmesi, bütçe kanununun görüşülmesi doğru değildir.

Diğer hususları zaten söylemekten dilimizde tüy bitti. Sayın Bakan yoktu, dün yine konuştuk, yeniden. Adı “Gelir Vergisi Kanunu” diyor, 3-5 tane bir şey çıktı yine içerisinde, o da yapacağımız desteklerle ilgili. Gerçek anlamda Gelir Vergisi Kanunu kadük oldu, gitti, yeniden gelecek, inşallah. Bu çerçevede daha önce, geçici bütçe geldiğinde size hatırlatmış olduğumuz, 2015 Aralık ayı itibarıyla Hükûmetin daha önceki eylem planında olan muafiyet, indirim, istisna, ne varsa lütfen arkadaşlar bunun bir çetelisini çıkarsın da o Gelir Vergisi Kanunu'nu görüşürken hiç olmazsa bundan sonra bir orada bir burada yama yapmayalım. Çünkü sürekli yamalardan, sağdan soldan aktarmaktan aradığımızda bulamıyoruz birçok şeyi.

Onun için, burada biraz daha bu hususlarda Hükûmetten ciddiyet bekliyoruz. Dün arkadaşlara burada söylediğim gibi Genel Kurulda da söyledim ama o saatte bütün televizyonlar uykuya geçtiği için, arkadaşlar da nasıl olsa normal olarak dinlediği için böyle bir şey geliyor. Sayın Bakanım, Bakanlar Kuruluna geliyor bir kanun tasarısı, daha buraya gelmeden 30 küsur maddenin 20 tanesinden fazla Hükûmet tekrar önerge veriyor. Biz ona artık “Hükûmet teklifi” diyoruz. Hükûmet önergesi diye arkadaşlar imzalıyor ama... Bir arkadaşımızı dün meşhur ettik yeteri kadar çünkü hepsine o imza attı. Yani burada aceleyle getirdiğiniz zaman bu önerileri, maalesef,

eksik kalıyor. Şimdi reklam olur diye söylemiyorum, bütün televizyonlar var. Bütün bakanlıkların üstünde bir arkadaşımız bütün alanlarda bütün önergeleri hazırlayabiliyor. Ben onda değilim. Peki, bu bakanlıklar bu tasarı görüşülürken eksiklerini gediklerini konuşmuyorlar mı Sayın Bakanım? Bir ay içerisinde 4 tane torba kanun olur mu? O zaman, bu, bütçeyle ilgili de geçerli, torba kanun dediğiniz şeyle de ilgili geçerli, torba diye bir şey yok. Ben çok uzatmak istemiyorum ama 10 maddelik bir bölüm olmaz, 12 maddelik bir bölüm olmaz. Sayısı ayrı, her biri ayrı konu olan şeylerde temel kanun olur mu? Temel kanun net yazılmış. Ha, aciliyetten bir sefer yapmışız, bu sefer galatımeşhur olmuş, suimisal misal oluyor. Onun için, bunları gözden geçirelim.

Bu bütçeyle ilgili, şimdi bunu getirdiniz, Sayın Başkan oylatacak, "Görüşelim." diyecek. Aynı şekilde, bakanlıkların bütçeleriyle ilgili -şimdi, yarın başlayacağız- o bütçelerin de bize erkenden gelmesi lazım. Buradaki arkadaşlarımızın bunu özetlemesi, bize aktarması lazım ki biz de onlara bakabilelim. Arka arkaya günde 2 tane, 3 tane bakanlığın bütçelerini görüşeceğiz. Değerli arkadaşlar, Sayın Başkan; yani diğerleri inşallah bu genel bütçe kanun tasarısına benzemez. Bunları getirip koydunuz, bakanlıklarınki bari en azından erken gelsin ki... Ne oluyor? Biz tam diğer bütçeyi görüşürken arkadaşlarımız bir taraftan böyle külliyat hâlinde yan tarafımıza yığıyor. Bakın, şimdi, şu anda en az bu. Bu kadar kurum. Bir görüştüklerimiz var, kesin hesabı var, normal bütçe tasarısı var; bir de görüştüklerimizin yarısı da ne geliyor? Ertesi gününkini de getirip buraya koyuyorlar. Şimdi yerimize göndermeye başladılar. Biz yerimize zaten o bütçe gitmeden giremiyoruz. Yani aynı gün başka bütçeyi görüştüğümüz için maalesef o bütçe tasarılarına ve kesin hesaba bakmadan burada gelip konuşmak zorunda kalıyoruz.

Onun için, bunlarda biraz da hassasiyet gösterilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bundan sonra inşallah dikkate alırsınız. Şimdiye kadar "Aciliyetten, bilmem ne..." dediniz ama maalesef bu iş bilmezlik devam ediyor. Çünkü maalesef... "Maalesef" diyoruz, aşağıda şu anda Sayın Usta'nın birinci bölümde konuşması var, ben dün genelini konuştum. Aşağıya inecek, yukarı çıkacak. Burada bütçenin geneli konuşuluyor, sizi dinlememiz lazım ki ne diyorsunuz, burada raporda olmayan bir şeyler söylüyor musunuz, bize ne aktarıyorsunuz. Takdir edersiniz ki bunu dinlememiz lazım. Şimdi, Sayın Başkan bir taraftan diyor ki... Hem bunu bugün yapıyor, yarın yine başka kanun gelirse buraya -ki yüzde 99'u artık Bütçeye geliyor- aşağıya tekrar ineceğiz, o bütçe görüşmelerine katılamayacağız.

Onun için, Sayın Başkan, bu kısmını yeniden -Sayın Bilgiç, size söylüyorum Sayın Başkan olarak- yani yeni bir kanun lütfen...

BAŞKAN – Ben dinliyorum. Başka başkan yok burada şu anda.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hiç ilgilenmiyor gibi gördüm de.

BAŞKAN – Yok, yok, olur mu? Kulağım sizde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – "Nasil olsa o konuşur, biz oylarız." gibi anlaşılıyor.

BAŞKAN – Kulağım sizde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, bu, lütfen... Bakın, az önce söyledim, orayı duymamış olabilirsiniz, Sayın Usta biraz sonra birinci bölümü konuşacak, tekrar aşağı inecek, tekrar yukarı çıkacak. Yine aynı şekilde... (AK PARTİ sıralarından "Meclis zaten ara verdi." sesi)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ara verdi de vermeyebilir. Toplandı, şimdi gidecek. Netice itibarıyla, biz bütçe görüşürken başka bir kanunun olmayacağını niye yazmış oraya kanun koyucu? Yani "Bütçeyi kesemez" diyor. Onun için alıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Günal, burada ancak Genel Kurul aşaması için tek tavsiyem grup başkan vekillerinin aşağıda Genel Kurulda bu işi görüşmeleri olur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, bizim kanunların tamamını başka komisyonlarınıki görüştük. Götür kardeşim, başka komisyonda görüştür o kadar acilse. Ne yapalım yani? Biz bütçe görüşüyoruz. Bütün diğer komisyonlarınıki bize göndermeyi Meclis Başkanı biliyor, sürekli kanunun arkasından dolanılıyorsunuz. O zaman gitsin, hakiki kanunu kendi komisyonunda görüşsün hiç olmazsa biz meşgulüz diye. Nereyle ilgiliyse o komisyona göndersin, orada görüşsün. Biz tali komisyon olalım, ne olacak? Onun için diyorum, bu şartlarda yapmayalım, bu sefer de adet hâline geliyor, suimisal misal oluyor.

Ben gerisini genelinde konuşmalara saklamak üzere bunların dikkate alınmasını, oylamanın da tekrarlanmasını talep ediyorum.

Sayın Başkan, Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Arkadaşlar, göremiyorum kimin oturduğunu, kimin bastığını.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakan; 2016 bütçemiz memleketimize hayırlı olsun diyorum öncelikle.

Ancak, şu anda hislerimi şöyle söyleyeyim: Hani, bir ilkokul çocuğu gibi hissediyorum. AKP iktidarı iyi bir uygulamayla... Dersin ilk günü ders kitaplarını öğrenciler sırada bulurlar. Giderler sınıfa ve sıralarına bir bakarlar, böyle ders kitapları var. Kapağına bakarlar...

BAŞKAN – Bu uygulamadan memnunsunuz yani Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Elbette memnunum. Yani hayra yapılan her uygulamadan memnunuz.

Bakarlar, kapağa bakarlar, anlamaya çalışırlar. Sonra bir hoca gelir, "Çocuklar, ilk dersimiz bu. Açın birinci sayfayı, hadi bakıyoruz." Böyle miyiz? Yani biz ilkokul çocukları değiliz, milletvekilleriyiz ve bu kitapların hepsini en azından birkaç gün önceden veya bir hafta önceden görmemiz gerekirdi. Yani şu gerekçeyi en azından okuyabilmek için herhâlde çalışma için en az bir haftaya ihtiyacımız vardı.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sunup bir hafta ara verilecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama şu gerekçeyi okumadan bizler sunumu nasıl dinleyeceğimizi bilemeyiz. Gerekçeyi okuyup notlarımızı alırız, çalışırız. Bunlar iktidar milletvekilleri için de gereklidir. Siz ne zaman gördünüz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim lütfen. Lütfen müdahale etmeyin.

Kimin ettiğini de göremiyorum buradan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz daha mı erken gördünüz bizden?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onların ihtiyacı yok, Bakan ne derse odur.

YUSUF BEYAZIT (Tokat) – Sayın Bakanın sunumundan sonra bir hafta ara verilecek zaten.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Önemli değil ama bu gerekçeyi okuyup sunumu ona göre dinlememiz gerekir, dersimizi çalışmamız gerekir. Sizin de dersinizi çalışmanız gerekir. Öyle değil mi? Hazır notlarımızla dinlememiz lazım Sayın Bakanı ki bu sunumu o dille gerekçe çerçevesinde dinleyebilelim. Ama maalesef o şans bize vermediniz.

Bakın ve haftalardır torba, torba, torba; gece gündüz bu Komisyon ve Mecliste gerçekten imanımız gevredi. Yani bu insanlık dışı. Hani milletvekillerinin de çalışma haklarıyla ilgili galiba mücadele etmemiz gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın İzzet Çetin'in lafları bunlar. Evet, onun da kulaklarını çınlatalım. Sayın İzzet Çetin sıkça söyledi bunu geçen dönem.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, yani hani ben yeni bir milletvekiliyim, "Milletvekilleri çalışmaz." diyorlardı ama ben gerçekten şu bir buçuk ayda yaşadığım şeye baktığımda milletvekili haklarıyla ilgili de mücadele etmemiz gerekiyor galiba. Günde on iki saat, on sekiz saat... Plan Bütçe Komisyonu üyeleri tabii ki, diğer komisyon üyelerimiz daha hiç çalışmadılar. Onlar "Biz tembellikten yatıyoruz." diyorlar, Plan Bütçe üyeleri...

BAŞKAN – Sayın Paylan, diğer komisyon, diğer milletvekili arkadaşlarımıza haksızlık oluyor. Bunu düzeltelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama yapmayın, öyle diyorlar. Yani biz...

BAŞKAN – Onlar da Genel Kurulda çalışıyorlar. Olur mu efendim? Yapmayın.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Çalışmıyoruz, çalışmıyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Çalışıyor, çalışıyor, parmak kaldırıyorlar.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Genel Kurulda da çalışılmıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bak, Çalışma, Sağlık, Aile Komisyonu üyesi var burada, "Daha hiç toplanmadık." diyor.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Çalışmıyoruz, çalışmak için buraya geldik.

BAŞKAN – Ya, arkadaşlar, lütfen, diğer komisyon, diğer milletvekili arkadaşlarımıza laf söylemeden usul tartışmamızı sürdürelim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – İşsiz kaldık, buraya geldik Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, haftalardır torba, torba, torba, sonuç olarak gerçekten nefes alamadık. Şu anda da bizi ilgilendiren maddeler aşajıda görüşülüyor.

Sayın Bakan ve sayın milletvekili arkadaşlarım; bu sunumun ertelenmesini istiyoruz. Bakın, bugün bu sunum yapılamaz. Bu sunum mutlaka bir iki gün ertelensin, en azından şu gerekçeleri okuyalım. Şimdi dağıtılan daha kitapçıklar var burada, şimdi yeni yeni kitapçıklar geldi. Bunların üzerinde çalışalım ve sunumu o çerçevede dinleyelim istiyoruz.

BAŞKAN – Henüz daha gelecekler de var Sayın Paylan, bilginiz olsun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle mi?

BAŞKAN – Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öğreneceğiz, yeni bir milletvekiliyiz sonuç olarak, ilk kez tecrübe ediyoruz.

Şimdi, bir de şu çerçevede: Şimdi, bu gerekçenin ve bütçe sunumunun... Benim partimin ilkeleri çerçevesinde, yani emeğin haklarını ne kadar savunacak, nasıl bir eğilimi var? Bu taleplerimiz olmuştur biliyorsunuz geçici bütçeyi yaparken. Çevre duyarlılığı ne kadar bu bütçenin? Barışçı bir bütçe mi mesela, yoksa savaşçı bir bütçe mi, savaşın devamını mı savunuyor, yani savaş bütçesini mi arttırıyor yoksa barışa ve hayra mı yatırım yapacak bu bütçe, bu ülkenin kaynakları hayra mı harcanacak yoksa topa, tanka, tüfeğe, uçağa mı harcanacak? Bununla ilgili çalışmak istiyoruz.

Özellikle, mesela bakın, bugün bir milletvekilimiz, bu ülkenin, bu Parlatentonun üyelerinden bir tanesi Faysal Sarıyıldız, Şırnak'ta üzerine ateş açıldı. Etrafında 10 kişi kurşun yarasıyla yaralandı çünkü tarandı. Rastgele bugün bir milletvekili arkadaşımız hayatta. Şırnak'ta ve tarandı. O çerçevede, biz barışçı bir bütçe olmasını talep ediyoruz ve ülke kaynaklarının hayra harcanmasını talep ediyoruz.

Bir talebimiz daha olmuştur Sayın Bakan, cinsiyet eşitlikçi bir bütçe olacak mı bu? Mesela, arkanızda yine görüyorum, bakın, 30 kişisiniz, 1 kadın var yalnızca arkanızda yine. Biz sizi geçen geçici bütçede eleştirmiştik bu konuda. "Lütfen arkanızda yüzde 50 kadın olsun." demiştik Sayın Bakan, şu anda yalnızca bir kadın var hâlâ arkanızda. (AK PARTİ sıralarından "Burada da var." sesleri)

Hayır, ben arkanızdan bahsediyorum.

Bakın, siz şu anda Türkiye'nin fotoğrafını veriyorsunuz. Bu fotoğraf Türkiye'nin fotoğrafı. Her yerde kravatlı erkekler görüyoruz, Sayın Cumhurbaşkanının arkasında da Sayın Başbakanın arkasında da. Bari bütçe yaparken arkanızda yüzde 50 kadın olsun, solunuzda sağınızda kadınlar olsun. (AK PARTİ sıralarından "Sizin arkanızda da yok." "Sizin arkanızda hiç yok." sesleri)

MELİKE BASMACI (Denizli) – Beni görmüyor musunuz? Şu tarafı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Burada kadın arkadaşlarımız var.

SEYİT TORUN (Ordu) – Yalnız, o kadın bize ait.

(Karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Lütfen Sayın Paylan'ın sözünü kesmeyelim, rica ediyorum.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakanım, bu konuda özellikle talebimiz var. Türkiye'nin fotoğrafı bu olmamalı. Yüzde 50 kadınsak Türkiye'deki herkes, sizin arkanızda da her mecliste de yüzde 50 kadın olmalı. Bunun için mücadele edelim ve bütçemiz de cinsiyet eşitlikçi bir bütçe olsun, kadına pozitif ayrımcılık yapan bir bütçe olsun.

Bunu çalışmak ve görmek istiyoruz. Bu konuda eleştirilerimizi sunacağız size.

Şu anda bu bütçe görüşmesi takvimini yeniden ele alalım. Mutlaka bu sunumu erteleyin, bir iki gün en azından çalışalım, daha sonra sunumunuzu yapın ve bu takvimi yeni baştan ele alalım, daha çalışabileceğimiz çerçevede ele alalım, üzerinde tartışalım istiyoruz.

Tamam, bu kadar şimdilik sunumum. Taleplerimi ilettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, ben, tabii usul tartışması nedeniyle söz vermeye devam edeceğim.

Sadece geçtiğimiz 2013, 2014 ve 2015 yılı bütçelerinden bir örnek vermek istiyorum. Yani, bütçe tasarısı, bütçe gerekçesi, OVP, yıllık ekonomik program, yıllık program, temel makroekonomik ve mali hedeflere ilişkin ve genel ekonomik hedefler ve yatırımlara ilişkin bilgilendirme kitapçıkları diyelim, yine aynı şekilde, bütçe tasarısının Meclise sunulmasından sonra Komisyonumuza iletiliyor. Mesela 2013 yılı bütçesinde 30 Ekimde sunuş yapıldıktan sonra 31 Ekim, ertesi gün direkt olarak geneli üzerindeki görüşmeler başlamıştır. 2014 yılı bütçesinde bir gün ara verilmiştir. 22 Ekimde sunum, 24'ünde görüşmeler yapılmıştır. 2015 yılı bütçesinde Kurban Bayramı araya girdiği için 23 Ekimdeki sunuştan sonra 3 Kasımda görüşmeler başlamıştır. Bizi artık herhangi bir şekilde, bayram vesaire, herhangi bir zorlama olmamasına rağmen biz de 20'sinde sunumu yaptıktan sonra genel görüşmeleri ayın 25'ine alarak burada bir beş günlük süre içerisinde Komisyon üyelerimizin ve milletvekillerimizin bütçe üzerinde görüş bildirmek üzere, eleştiri yapmak üzere hazırlanmalarına imkân verecek bir süre tanınmıştır. Geçmiş yıl bütçelerimize baktığımızda da her zaman işleyişin böyle olduğunu görüyoruz. Tabii ki Sayın Bakan, gönül istiyor ki yani bütçe tasarısı sevk edilince en azından onunla birlikte Meclise hem Maliye Bakanlığı hem de Kalkınma Bakanlığında gelmesi gereken eklerin beraber sunulması... Biz Başkanlık olarak hem Maliye hem de Kalkınma tarafında bu konudaki ilgili birimlere taleplerimizi ilettik. Umuyorum önümüzdeki süreçte bu konuda biraz daha hassas olunur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, siz sonraki boşluğu söylüyorsunuz, biz şu anda teslim edilmesini söyledik.

BAŞKAN – Ben de efendim onu iletiyorum ve genel karşılaştığımız çerçeveyi söylüyorum. Yani zaten sadece burada bir tartışma ve görüşmeye açmıyoruz Sayın Günal. Siz bu konuda tecrübelisiniz. Sayın Bakanın sunumundan sonra beş gün bunun üzerinde hep beraber çalışacağız.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bir ülkede Maliye Bakanının bütçeyi sunması çok önemli bir ekonomik olaydır, sıradan bir olay değildir. Önemli olayların olduğunun göstergesi de zaten burada yığılı olan kameralardır, foto muhabirleridir.

Aslında toplumun gözü kulağı şu anda şu Komisyondadır. Acaba hangi kesime ne verilecek, acaba hangi kesime hangi yükler getirilecek? Devlet yatırımlarında izlenecek olan strateji ne olacak? Nereye doğru gidiyoruz? Eğitimde bir değişiklik var mı? Bütün bunları hepsi büyük ölçüde merak ediliyor. En önemlisi de bütçeyle kendilerine verilecek olan mali hakları merak eden çok büyük bir kesim var.

Ama bu kadar önemli bir sorundan önce bu Plan ve Bütçe Komisyonunda böyle bir usul tartışmasının saatlerce sürdürülmüş olmasını gerçekten üzüntü verici bir olay olarak görüyorum. Bu bir Maliye Bakanlığına, Maliye Bakanına ve bütçeye yapılmaması gereken bir olaydır. Ancak söylenenlerin hepsi yerden göğe kadar haklıdır. Çünkü bu konuların hepsi daha önceden burada tam altı kere dile getirilmiştir. Torba yasaların niye bu şekilde olmayacağı İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre çok açık olarak, net olarak yazılmış olmasına karşın niye bu usullere uyulmadığı, dolayısıyla burada gerçek anlamda yasa yapacak olan ihtisas komisyonlarının veya uzmanlaşmış insanların katkılarından niye yararlanılmadığı, gelen Hükümet tasarılarının daha burada görüşülmeye başlamadan önce Hükümet tasarısının tekliflerle niye değiştirildiği; bütün bunların hepsi bu Komisyondaki çalışmaların inanılmaz derecede eksiklikleriydi. Arkadaşlarımız da haklı olarak aynı eksikliklerin, aynı hataların bütçe üzerinde de olacağını görerekten belki de Türkiye'nin en önemli ekonomik olgusu, yılda bir kere olacak veya en fazla iki kere olacak olguyu tamamen farklı bir yöne çekmiş olduk. Bu, bu Komisyonun hak ettiği bir tartışma değil. Ama bu Komisyonun üyelerine de hiç hak verilmemesinin de mutlaka böyle bir sonucu oluyor, istesenz de oluyor, istemesenz de oluyor. Bu konuda çok uzun konuşmaya gerek yok.

Bu Komisyon kendisine Anayasa'yla verilmiş olan işlevleri kesin olarak yanlış olarak kullanıyor. Bütçe hakkının uygulanmasına dönük olarak Anayasa'mızın vermiş olduğu mutlak çoğunluklu Komisyon hâkimiyetini mali yasaların dışında da kullanıyor. Mali yasaların dışında Plan Bütçe Komisyonu çoğunluğunun bu şekilde kullanılması Anayasa'ya aykırıdır, demokrasinin en temel ilkelerine de aykırıdır. Biz bunun grup olarak Meclis Başkanına da taşıdır. Gittik hep beraber karşısına oturduk, dedik ki: "Meclis Başkanı olarak bu olaya el koyun. Hükümetten özel olarak istemde bulunun. Komisyon başkanlarıyla toplantı yapın. Meclis yönetimi olarak oturup toplantı yapın." Biz yasaların doğru dürüst çıkması için çırpınıyoruz, buna karşılık tamamen Anayasa'ya aykırı bir süreç izliyoruz. Torbaya doldurulmuş olan bazı yasaları... (Gürültüler)

Sayın Başkan, şu konuşmalarla ilgili olarak özel ricamız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, sessizlik...

Buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, değerli arkadaşlar, burası bir taraftan Hükümetin geleceğe dönük olarak yani önümüzdeki bir yıl içerisindeki yapacaklarının mali olarak konuşulduğu, programların tartışıldığı bir komisyon, güzel. Bununla ilgili olarak zaten Hükümet neyi istiyorsa onu gerçekleştirebilecek konumda çünkü Anayasa buna o hakkı veriyor. Ama burada Anayasa'nın bize verdiği de çok önemli bir hak var muhalefete, denetim hakkı. Siz önümüzdeki yıllarla ilgili olarak yapacağınız her şeyi istediğiniz şekilde anlatır, istediğiniz şekilde oylar, kararlaştırırsınız. Ama ya geçmiş bütçeyle ilgili yapılan uygulamaların denetlenmesi... Eğer bunu yaptırmazsanız, bunun yapılmasını sağlamsanız, işte Anayasa'ya aykırı olan olay budur. Biz denetim hakkımızı yerine getirmek istiyoruz. Muhalefet olduk, kabul. Uygulamaya dönük olarak kanunlarla ilgili önerilerimiz kabul görmüyor, o da kabul. Ama denetim hakkımız, bu olmaz. O nedenle de arkadaşlarımızın hepsinin teker teker söylediği, geçmiş dönemle ilgili olarak bütün uygulama sonuçları, veriler, raporlar bu Komisyon üyelerinin önüne bu bütçe başlamadan önce konulmak zorundadır.

Doğrudur, bu bir sorundur. Ondan sonra beş günümüz de vardır. Bunları yaparız ama denetimle ilgili olarak veriler de dâhil olmak üzere şimdiden bu Komisyonun bu verilere ulaşacağından emin olması gerekiyor. Başka türlü nasıl ulaşılabilir Allah aşkına, nasıl ulaşılabilir? Hiçbir şekilde ulaşamaz. Ne yapacaksınız? Kamuoyuna yansımış olan gazete bilgileriyle mi muhalefet yapacaksınız, denetim yapacaksınız? Olmaz. O nedenle de Komisyonun işlevini yerine getirmesi için gereken dokümanlarla mücehhez bir şekilde çalışmaya başlaması usul açısından kesinlikle karara bağlanıp bunlar buraya gelmeden önce Komisyon çalışmalarının başlamayacağını çok net olarak ifade etmek gerekiyor.

İkinci önemli konu, bu Komisyonun çalışma takviminde istenildiği gibi değişiklik yapılacağına ilişkin önerenin de oylanmış olması. Değerli arkadaşlar, siz Plan Bütçe Komisyonusunuz. Yaptığınız işlem önemlidir, değerlidir. Size Hükümet oturup da şu çerçevede bu program dâhilinde ben bu bütçeyi görüşeceğim dedikten sonra herhangi bir bakanın "Ya, benim işim var, ben bugün bunu yapmayayım da benim yerim şu gelsin, şunun yerine de şu gitsin." deme hakkı yoktur. Plan Bütçe Komisyonu ondan daha değerlidir. Herkes daha önceden verilmiş olan programa uygun bir şekilde gelip burada bütçelerini sunmak, savunmak ve anlatmak zorundadır. O nedenle, biraz önce oyladığınız ve istenildiği şekilde bütçelerin yerleri değiştirilebilir şeklindeki uygulama aslında oylandığı andan itibaren kendi kendimizi inkâr, bize verilen değer in de hiçe sayılması anlamına gelir. Düşünlün taşınılsın, ne yapıyorsa yapılsın. Bakanların birbirinin yerine gelme diye herhangi bir şeyi yok mu? Var. Çok acil bir durum olursa, Allah korusun, ne olur ne olmaz. O nedenle de sadece "İşim var. Ben bunu yetiştiremedim. Biz bunu yetiştiremiyoruz. Sizin hazır önce gelin. Sizin hazır değilse biz daha sonra gelelim." şeklindeki değişikliklere asla izin vermemeniz gerekir. Bu Komisyonun saygınlığı açısından bunu çok önemsiyoruz. Çok önemli bir sunum yapılacak, o nedenle daha fazla uzatmak istemiyorum ama arkadaşlar ne yaptığınıza bir bakalım. Ne yapıyoruz biz, ne yapıyoruz? İstenilen şey sadece ve sadece şu anda mevcut yasalara, İç Tüzük'e, Anayasa'ya uygun olarak çalışma istemek, başka hiçbir şey istemiyor burası. Gerçekten istemiyor. Ne engelleme istiyor, ne bir şey istiyor. Çalışma dendiği zaman sabaha kadar çalışıyor, buradan koşarak Genel Kurula iniyor, orada sabaha kadar çalışıyor. Ne istiyor? O nedenle burada söylenen şeyler usul açısından müthiş şekilde değerlidir. Bu, bu Komisyonun saygınlığı açısından değerlidir, burada verilen kararlara toplumun saygı göstermesi açısından önemlidir. O nedenle, zorunlu kaldığı için açılan bu usul tartışması çok önemli bir şeyi kesti, kabul ama bunu bir an önce "Evet, bundan sonra bunları yapmayacağız." şeklindeki bir cümleyle bitirmeniz mümkündür, hâlâ mümkün. Bu olayın bu şekilde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Temizel.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar ve basın mensupları; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Kamu maliyesinin en önemli konusu için toplanmış bulunuyoruz. Geçen dönemden Komisyonumuzun üyesi değerli arkadaşımız Cengiz Yavilioğlu'nun da Maliye Bakan Yardımcısı olarak burada bulunmasından dolayı çok mutluyum, onu da ayrıca belirtmek istiyorum, kendisini kutluyorum.

Sayın Başkan, geçen dönem ben –siz hatırlayacaksınız- bütçe sunumunda şöyle bir teklifte bulunmuştum: Bütçe sunumu çok önemli bir olay, biraz önce söylediğim gibi kamu maliyesinin en önemli olayı. Bütçeler bizim geleceğimizde cumhuriyetten de eski, cumhuriyetten önce de bütçe geleneği var. Yürütme yasamaya bütçesini sunuyor, bir önceki dönemin bütçesinin de denetimini istiyor, kesin hesabın denetimini istiyor. Bu sırada yasama olarak sizin de -Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak- bir kısa sunumda bulunmanız, genel siyasi tabloyu, ekonomik tabloyu kısaca da olsa değerlendirmeniz, yasamanın gözüyle görmeniz uygundur. Geçen dönem de böyle bir talepte bulunmuştum, bizim de ona katkılarda bulunmamız uygun olurdu. Bu geleneğin gelişmesi, devamı, zannediyorum bu tür yasama faaliyetlerinin geliştirilmesi açısından da güzel olacaktır. Yani bundan sonraki dönemde sizin böyle bir çabanız olursa, bizim de siyasi partiler olarak buna katkılarımız olursa –Komisyon üyesi arkadaşların- güzel bir gelenek gelişir. Bunu özellikle belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Genel görüşmeler bazında değerlendirdim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

Diğer konulara girmek istemiyorum, tekrar etmek istemiyorum ama bu dönem, Sayın Başkan, geçen dönemki Komisyon tutanaklarından ya da geçen dönemki 2013 Sayıştay raporlarından yargıya intikal etmiş, sonuçlandırılmamış olanları var, onlarla ilgili bilgi verilecekti, bazı konularda bize, Komisyonumuza bilgi verilecekti. Onların tespit edilerek Komisyonumuza pazartesi günü bilgi verilmesi gerekir. Duyabildiniz mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Dinliyorum.

Buyurun siz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani geçmiş dönemden eksik kalan, "Daha sonra bilgi verilecektir." denen Sayıştay raporları var, bazı konular var, yargıya intikal ettirilen konular var, onların akıbeti hakkında bilgi sahibi olmamız gerekiyor pazartesi günü, onu da tamamlamamız lazım.

Onun haricinde, Sayın Bakanım, size de bir söz söylemek istiyorum müsaadenizle. Geçici bütçeyi ilk siz çıkarttınız 5018 sayılı Kanun'a göre ama yanlış oldu biliyorsunuz. Orada, usulüne göre, 5018'e uygun bir bütçe çıkarmadık ama bu bütçenin -sizin ilk bütçeniz olacak- ve bundan sonraki bütçelerin daha düzgün bir şekilde çıkması lazım. Pazartesi günü konuşacağız tekrar. Maliye Bakanlığı maalesef şimdiye kadar yedek ödenekler, ödenek üstü harcama konularında çok önemli yanlışlar yapıyor, kendisine verilen yetkiyi çok çok aşıyor. Maalesef Türkiye'de -herkes bilsin bunu- bütçe disiplininin, mali disiplinden bahsediliyor ama gerçek anlamda bir mali disiplin söz konusu değil. Üstüne basa basa söylüyorum: Mali disiplin yok, kurallara uyulmuyor, kanuna uyulmuyor, bütçe alt üst ediliyor. Pazartesi günü bunu daha ayrıntılı olarak konuşuruz. Bundan sonra bu mali disipline, kurallara, kanuna uygun bütçe yapılması, getirilmesi, denetimiyle ilgili konulara dikkat edilmesi çok uygun olur.

Sayın Başkan, Sayın Maliye Bakanımızla birlikte size yine bir teklifte bulunacağım. Biliyorsunuz geçmiş dönemlerde Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin bu çalışmalarına mukabil düşük de olsa bir ödenek kullanma yetkileri vardı, bunun tekrar canlandırılmasını –bu dönem o kaldırıldı- arzu ediyoruz. Sayın Başkan, pazartesi günü de onunla ilgili yazılı teklifte de bulunacağım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nedir o?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani buradaki Komisyon üyelerinin örneğin 1 milyon liralık bir ödenek... Yani bu zaten şeyde olan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kamuya yönelik, bize yönelik anlaşılmasın da.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tabii, tabii, kamuya yönelik, planlanmış konularda kendi seçim bölgeleriyle ilgili.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bugün sizden sadece sunum bekliyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, yıllardan beri bizim geleneğimizde olan, cumhuriyet döneminden beri olan ama son dönemde kaldırılan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, AK PARTİ hükümetleri döneminde kaldırılan, mali disipline uygun olmayan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen yeni tartışmalara yol açacak şeyler söylemeyin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, Sayın Bakan, bakın, mali disipline uygun olmayan değil... Bu, planlanmış bir yatırım harcaması ama öncelik olarak şuraya bu verilsin, bunun mali disipline aykırı hiçbir tarafı yoktur. Öyle bir durum söz konusu değil, öyle bir talepte zaten asla bulunmayız. Mali disipline aykırı bir talebimiz olabilir mi bizim Plan Bütçe Komisyonu üyeleri olarak?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sizde mali disiplin yok ki zaten.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, stenograflar takip edemiyor. Lütfen söz alarak konuşun.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani dolayısıyla, bunu öyle görmeyin. Bu, geçmişte olan, kanunla verilmiş olan bir hak değil ama gelenek olarak yapılan bir şeydi, burada herkes de bilir, bunun sadece devamını istiyoruz, o kadar.

Ha, bir konu daha var, özür dilerim.

BAŞKAN – Tabii ki.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, oylandı ama sayın bakanların sunumlarının otuz dakika olması normal.

BAŞKAN – Tabii, bütçe sunumu hariç.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, soru-cevaptan sonra geçen dönem de görüldü ki kırk beş dakika sayın bakanlara yetmiyor; bizim sorduğumuz sorular, gelen milletvekillerinin sorduğu sorular cevapsız kalıyor. Onun için o kırk beş dakikanın altmış dakikaya çıkarılması uygundur diye düşünüyorum. Bakın, kendi konuşmamla ilgili daha fazla uzun olsun demiyorum, sizin zaten o konuda esneklik göstereceğinizi biliyorum ama sayın bakanlara onu altmış dakika olarak verelim de sorularımıza cevap verilebilsin. Olur mu, tamam mıdır?

BAŞKAN – Çok bağlayıcı bir konuşma oldu en azından sizin açınızdan. Bu, Komisyon iradesidir, ben buna karar veremem.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır ama onu teklif ederseniz değerli arkadaşlarımız da görüşlerini belirtirler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, bütçe yasaları -arkadaşlar da ifade ettiler- çok özel yasalardır, özel görüşülür; görüşüleceği kanunlarda, İç Tüzük'te belirlenmiştir, Anayasa'da bir kısım hususlar belirlenmiştir. Dolayısıyla, bütçe yasaları görüşülürken Plan ve Bütçe Komisyonunun başka hiçbir yasayı görüşmemesi lazım, bunun vazgeçilmez bir prensip olması lazım Sayın Başkan. Bu konuda sizden hassasiyet bekliyoruz.

Şimdi, tabii, biz burada milletvekilleri olarak bir değer katmak istiyoruz, yaptığımız işi de kaliteli yapmak istiyoruz, iyi yapmak istiyoruz fakat Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu bu yasalar yani "Nasıl olur da daha az kaliteli yaparız, nasıl olur da daha kötü yasa yaparız?" âdeta buna çabalıyor. "Niye?" diyeceksiniz yani niye böyle söylüyorum? Şimdi, bir defa bu torba yasa meselesi önemli bir mesele. Yani sürekli olarak istisnai olacağı söylenen şey, hiç yapılmayacağı söylenen şey... Şu ana kadar geçici bütçe yasası, artı, torba yasalar görüştük, başka hiçbir yasa görüşmedik. Katkı vermek istiyoruz, diğer milletvekilleri diğer komisyonlarda katkı vermek istiyor fakat Plan Bütçe Komisyonunun dışında aslında ana komisyon olması gereken komisyonlarda dahi yasalar, kanun tasarıları, teklifleri hiç görüşülmeden buraya geliyor. Geçen bir tanesiyle ilgili söyledim yani doğum izinleri meselesinde; orada bir sürü detaylı konu var, ihtisas gerektiren konu var. Hiçbir Plan Bütçe Komisyonu üyesinin oraya katkı vermesini normal şartlarda beklememek lazım, zaten katkı da veremedik ama mesela bildiğimiz konularda, burada bir kanun maddesiyle ilgili zaman zaman 40 tane hata buluyoruz, 40 tane değerlendirme yapıyoruz ama onlarla ilgili olarak hiçbir değerlendirme yapılmadan buraya geldi, geçti, gitti. Bu ne oluyor tabii? Yani bu, hiç kusursuz olduğundan değil mutlaka. Ne oluyor? İşte, uygulamada yarın bir gün bir sürü sorunla karşılaşacağız, belki bir sürü adaletsizlikle karşılaşacağız, yanlış şeylerle karşılaşacağız, insanlara müktesep hak olacak, geri alamayacağız. Yani istediğimiz, kaliteli kanun yapalım ve bu konuda da hep beraber hareket etmek lazım, Hükümetin bu konuda Meclise yardımcı olması lazım.

Temel kanun meselesi aynı şekilde. Yani şimdi, ben aşağıda birazdan -bir ara verildi, problem oldu herhâlde yoksa yani aşağıda olmam gerekiyordu, birazdan onu da söyleyeceğim - mesela torba yasanın birinci bölümüyle ilgili konuşacağım. Bölüm bölüm değil, birbirinden kopuk, hiçbir mantığı olmayan bir şey ama bunu Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu, çoğunluğunu kullanarak temel yasa hâline getirip görüşülüyor ama bütün bunlar, bütün bu konuştuklarımız bizim kaliteli yasa yapma ihtiyacımızı karşılamıyor ve yasalarımız bozuk oluyor, ondan sonra sürekli hem kamu ile vatandaş arasında, kamunun kendi arasında hem nizalar oluyor hem de tekrar tekrar aynı yasaları yapmak durumunda kalıyoruz.

Şimdi, dolayısıyla burada Meclisin ve özellikle de muhalefetin biraz daha dikkate alınmasında fayda var. Ben şu Plan ve Bütçe Komisyonuna ilk kez 1989 yılında geldim. Yirmi altı yıldır buraya işimiz gereği çok geldik, çok sabahladık buralarda. Şunu çok samimiyetimle söylüyorum Sayın Bakan, ben muhalefetin ve hatta Meclisin -yani iktidar grubuyla birlikte- bu kadar hafife alındığı, bu kadar hiçe sayıldığı bir ortamı çok az yaşadım. Yani, o yüzden bu tabii Türkiye için iyi değil yani bu bizim işlerimizi hep olumsuz etkiliyor, hepimizi olumsuz etkiliyor. Nihayetinde hepimiz bu ülkenin vatandaşıyız, hepimiz bir milletiz ve hepimiz bu ülke iyi olsun diye uğraşıyoruz. O yüzden, biraz daha burada söylenenlere kulak verilirse hepimizi işinin ben kolaylaşacağını düşünüyorum.

Şimdi, hani hiçe sayıldı diyorum, Sayın Başkan -Başkan gitmiş ama Başkanvekilllerimiz var- bu toplantı niye 14.00'te yapılıyor? Bu toplantı sabahleyin yapılabilirdi. Belli ki 14.00'te bugün Genel Kurul var ve Genel Kurulda buradan giden bir yasa görüşülecek. Yani biz oralara katılabilirdik. Bakın, çok basit bir şey ama insanın moralini bozan, canını sıkan bir şey. Yani bunu 11.00'de yapsaydık, 10.30'da yapsaydık, işte biraz uzardı, şöyle olurdu, böyle olurdu, 14.00'e kadar, Genel Kurula kadar biterdi ve biz oradaki işlerden de geri kalmazdık veya buradaki. Şimdi sürekli ben burada, bir aklım orada, işte sıramız gelince gidip orada konuşma yapacağız diye bekliyoruz. Yani niye bu duruma düşüyoruz? Çok basit bir şey yani istediğimiz çok fazla şeyler değil.

Şimdi, dokümanlarla ilgili konular... Tabii ben de eski bir Kalkınma Bakanlığı mensubu olarak hemen gözüm genel ekonomik hedefleri aradı. Şimdi, uzun süre ben şu dokümanın, işte diğer bütün işlerle birlikte, bu doküman önemli bir dokümandır, diğer bütün dokümanlar önemlidir ama şu dokümanda hakikaten Türkiye'nin özeliyle kamusuyla bütün bir bilançosu vardır ve bütçeye de ilham veren bir rakamdır, onun çerçevesini çizen bir dokümandır. Benim hatırladığım kadarıyla -eğer farklı bir şey varsa Kalkınma Bakanlığından arkadaşlar burada, beni uyarırlar- 17 Ekim, normal bütçenin çıktığı vakit 17 Ekimdi yani yetmiş beş gün önce -bütçe verileri hep son günde verilir- 17 Ekim günü veya 18 Ekim sabahı şu doküman çıkar ve belki hemen komisyonlara göndermede biz de zafiyet göstermiş olabiliriz, ancak talep eden milletvekillerine mutlaka verilir. Ben cuma gününden beri şu dokümanı almaya çalışıyorum. Az önce arkadaşları da burada uyardım, başlangıçta yoktu, sağ olsunlar yine dokümanı getirttiler. Ama doküman bugün yerine cuma günü ele geçmeliydi. Şimdi, tabii cumadan bugüne kadar kaç gün geçmiş? Dört beş gün geçmiş, bunlar önemli zaten burada zaman çok sınırlı, zaman çok kıymetli. Bunları oturup bizim çalışabilmemiz lazım, sadece bunlara değil diğerlerine de Sayın Bakanım. Yani 17 Ekimde, bizim 17 Ekimimiz ne bu sefer? 15 Ocak oldu, cuma günü oldu. Yani bunlar eminim hazırlanmıştır da. İşte hiçe sayılma diyorum ya, önemsememe veya artık çok dikkate almama, belki o kastınız da yok hadi sizi de suçlamayım ama bunlar bizim çalışmamızı, bizim yapacağımız işleri etkiliyor, bundan emin olun. Yani küçük şeylerle aslında bazı meseleleri aşma imkânımız var. Bunlara da inşallah bundan sonra daha fazla dikkat edilir.

Şimdi, burada geçici bütçe yasasını görüştük, geçirdik, geçti. Biliyorsunuz orada zafiyetler oldu, ciddi şekilde geçici bütçeyi eleştirdik. Ben şimdi sunumla ilgili olarak, tabii çok fazla inceleme imkânımız olmadı, şimdi sunumunuzu yapacaksınız ama çok açıklayıcı olmadığını şimdi başlangıçta söyleyeyim ama ilave bir şey söylerseniz kabulümüzdür ama şu metin, o anlamda şey değil. Bunun değerlendirmesini daha sonra yapacağız. Yani burada belki metne bağlı kalmadan da daha analitik olması anlamında, biraz daha riskler anlamında, önümüzdeki riskleri dikkate alan bir sunum yapılmasının, sunumda onlara yer verilmesinin ben hepimiz açısından faydalı olacağını düşünüyorum. Çünkü, bakın şu açıdan bu konu çok kritik. Nihayetinde burası Parlamento, bir bütçe yapıyor. Yani burada Hükümet bizi genel olarak nasıl bilgilendirirse o bilgiler çerçevesinde hareket ediyoruz. Elbette kendimiz de çalışıyoruz, sabah akşam çalışıyoruz. Ben yani planlamadayken çok çalışıyorduk diyorum ama burada hakikaten fazla çalışıyoruz. Yani burada gece gündüz yok yani bir aşağı bir yukarı koştura koştura çalışıyoruz. Devlette çalışmaya göre stresi de fazla buranın yani orada yine bir hâkimiyet alanın oluyordu, burada o da yok.

Dolayısıyla, çok çalışılan bir ortamdayız ve sizin verdiğiniz bilgiler bu Parlamento açısından önemli. Yani sizin bize, belli ölçülerde de olsa, hiç olmazsa yani olanı biteni biraz daha berrak, riskleriyle birlikte söylemeniz lazım. Çok pembe tablolar çizilmesi -yani şimdi isterseniz bunun değerlendirmesine gireriz, Türkiye'nin ekonomik durumunun nasıl olduğunu filan uzun uzadıya tartışabiliriz ama- burada daha sonra sizin üzerinize gelen baskıları artıracaktır. O yüzden, ben bunu Merkez Bankası Başkanına da söyledim, Merkez Bankası Başkanımız bize bir sunum yaptı ki, ya Türkiye'de, şimdi biz burada Parlamentoda 100 milyar liralık ilave harcama yapsak hiçbir şey olmaz ekonomiye kabîlinden bir şey yapılıyor. Hele hele yani bir özerk kuruluş yani bağımsız bir otoritenin böyle sunum yapması... Maliye Bakanlıkları da öyledir, Hükûmete bağlıdır, Hükûmetin bir üyesisiniz ama yeri geldiğinde Maliye Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı gibi kuruluşlar riskleri söyleyebilmeli, riskleri konuşabilmeli. Dolayısıyla, bu anlamda bize tabloyu daha iyi yansıtmamızın -şurada yok ama ben eminim onu konuşmanızda ilave edeceksinizdir- ben buradaki görüşmelerin, bundan sonraki görüşmelerin daha sağlıklı gitmesi açısından faydalı olacağını düşünüyorum. Ben de sözlerimi burada noktalamak istiyorum, hepimize çok teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

Değerli milletvekilleri, usul üzerinde söz isteyen arkadaşlarımızdan Sayın Erdoğan'ya...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Göremiyoruz birbirimizi ama...

BAŞKAN – Değerli basın mensupları, size çok saygı duyuyoruz, çok kutsal bir iş yapıyorsunuz. Tabii ki halkın haber alma özgürlüğünü gerçekleştiriyorsunuz ama bizim de hiç olmazsa değerli milletvekilleriyle göz teması kurma hakkımıza siz saygı gösterirseniz çok mutlu olacağız.

Sayın Erdoğan, buyurunuz lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle bu medya emekçileri yani kameranın arkasında bekleyen medya emekçileri, görevlerini yapıyor ama ben her konuşmamda söylediğim gibi, emin olun, akşam haberlerinde, bu muhalefetin Türkiye demokrasisinin en temel taşlarıyla ilgili söyledikleri konusunda halk hiçbir şey duymayacak. Buraya gönderilme sebepleri -bu emekçileri ayır, bunların hepsine büyük sempati var çünkü bizim gözümüzde çalışan önemlidir- bu yaşadığımız berbat günlerde ne kadar mükemmel bir hayat yaşadığımızı bakanın ağzından duyup vermek için gönderildi.

Şimdi, usul esasın önünde. Çünkü usul kötü gidince esasta da yapacak bir şey kalmıyor. Bakın, bu Plan Bütçe Komisyonuna geldiğimiz günden beri kötü olan her şey daha kötüye gidiyor. Bu kötülük sadece bu Komisyonda değil, bu memleketin tamamında.

Kötü bir iş yaparsanız sonuç da kötüye gider. Başından beri anlatmaya çalışıyoruz, bir yasa kaliteli olmalı ki uyanların hayatları daha iyi olsun. Kaliteli yasa şu demek: Etraflıca düşünülmüş, kendi limitlerimiz dairesinde en iyisi yapılmış yasa. Bir tek biz yasa yapmıyoruz, bir tek şimdi de yapmıyoruz, bizden yüzlerce yıl önce ve aynı zamanımızda bizim gibi bir sürü de halk yasa yapıyor. Bu kadar kötü olmaz.

Şimdi, bir yasa yapacaksınız, Askerlik Kanunu'nda 5 madde değişecek. Bir kanun var 100 madde, 150 madde, bunun 5 maddesini değiştirdiğinizde başlık şöyle olur: "Askerlik Kanunu'nun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi..." Şimdi, çok sıkılmış görüyorum sizi ama biz sizden daha çok sıkıldık. Çünkü siz yapıyorsunuz, biz sürekli size karşı bu ülkeyi savunmak durumunda...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok rahat olun, rahat.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hani, böyle bir şey, yüz ifadeniz mi öyle.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Özgür Beyle bizim güzel temasımız oldu, siz her şeyi kendi üzerinize alınmayın.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Peki, ben her şeyi kendi üzerime alınmayım, tabii ki, haklısınız ama siz her şeyi kendi üzerinize alının çünkü bu kötü bütçenin sebebi sizsiniz. Bu kötü çalışan Plan Bütçe Komisyonunun en önemli sebeplerinden biri Maliye Bakanı olarak sizsiniz. Kişisel olarak algılamayın bunu lütfen, kurumsal olarak, bir kurumu temsil ettiğiniz için söylüyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, bana söyleyin ama kurumuma söylemeyin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Size bunu en sonunda anlatacağım.

Bu kurumun manevi şahsiyeti sizin şeyinizde birleşmiştir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bana söyleyin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Evet, yani, sonuçta siz de onun bir parçasısınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, tabii.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam.

Bu, kalitesizlik. Niye bu? Çünkü diyor ki: "Bir kanunun 5 maddesini değiştiriyorsan o kanun bir bütündür, ona kanunun bütünlüğüyle bak ve burada da herkes bakmasın, ihtisas komisyonları kuralım." Yani, ihtisas komisyonu şu demek: O konuyu bilen insanlardan, milletvekillerinden kurulsun. Önce, o konuyu bilen milletvekilleri bu konuya baksın. Sonra, Genel Kurula gelsin, bütün halkın iradesi orada bunu görsün. Yani, aynı şey gibi düşünün, bunu bir tıbbiye bilimi gibi düşünün, tababet bilimi gibi düşünün. Dahiliyesi var, hariciyesi var, kardiyolojisi var. Şimdi, siz hepsini bir yere koyuyorsunuz. Diyelim, biz kardiyoloğuz, ortopedi operasyonu yaptırıyorsunuz bize. Ve anlıyorum, siz şöyle bir şey, siz süper bir Hükûmetsiniz yani mükemmel bir Hükûmetsiniz ve çok hızlı gitmek istiyorsunuz ve bu kötü muhalefet sürekli size fren balatası. Yani, siz bu ülkeyi mükemmel bir yere götürecektiniz, biz sürekli size... 180 kilometreyle araba sürmek istiyorsunuz, sürekli kaza yapıyorsunuz ama size hiçbir şey olmuyor. Başka insanların hayatı gidiyor, başka insanların malı gidiyor, başka insanlar daha kötü yaşıyor; siz yine 180 kilometreyle gitmek istiyorsunuz. Sizin torba yasanız 180 kilometreyle gitme isteğinizdir.

Biz buradayız. Benim gibi bürokrasi kökenli başka milletvekilleri var, geçmiş de biliyoruz. Sorduğumuz hiçbir soruya nitelikli cevap alamıyoruz çünkü siz... Bir mücadele var anladığım kadarıyla. Ben kendi görüşümü anlatıyorum, bu kendi zaviyemi anlatıyorum. Kafanızda bir mücadele anlayışı var; ser verip sır vermeyeceksiniz, kol kırılacak yen içinde kalacak, sorduğumuz bir şeye doğru cevap verir de Hükûmetiniz zor durumda kalacaksa onu saklayacaksınız. Bunu niye yapıyorsunuz? Çünkü, siz bu ülkeyi yönetiyorsunuz. Peki, kimi yönetiyorsunuz? Bütün ülkeyi yönetiyorsunuz. Ben bir vergi mükellefiyim. Benim atamdan, dedemden kalan bir memalik var, mal varlığı var sizinki gibi. Ben de bu ülkenin bir hissedarıyım. Benim bu ülkedeki hissemle alakalı tasarruflarda bulunuyorsunuz. Ve aramızda bir sözleşme var, toplumsal sözleşme var, yazılı hâli Anayasa. Anayasa size iktidar görevini vermiş hepimizin adına mal varlığını kullanın diye. Bize de muhalefet görevini vermiş, demiş ki, bunlar sizin mal varlığınızı koruyorken, kendi çocuklarına, kendi özel çıkarlarına, rüşvet, zimmet, kötü yönetim; bunlar olmasın, onları denetleyin. Şimdi, siz kendi işinizi yapıyorsunuz değil mi? Biz size engel olmuyoruz, olamıyoruz da. Bizim işimizi yapmamıza engel oluyorsunuz. Anayasa'nın bize verdiği yetkileri elimizden alıyorsunuz, siz darbe yapıyorsunuz çünkü bizim Anayasa'dan elimizden alınan yetkiler, sadece asker gelip veya başka bir güç gelip silah zoruyla almaz, parmak zoruyla da olur. Niye bunu söylüyorum? Benim bu bütçeyi denetleme hakkım var ve bunun bir anayasal mekanizması var. Benim bu bütçeyi denetleyebilmem için bütçe hakkında Anayasa'nın profesyonel yetki verdiği bir kurum var; Sayıştay. O, hiçbirinizden korkmadan, hiçbiriniz ona baskı yapmadan, o kurumun başkanı kendini özgür hissederek, denetçisinin yazdığı rapor yüzünden, vay işte "paralelci, şucu, bucu, ocu..." Eşinin kıyafet durumuna göre bir baskı görmeden o raporu yazabilmesi lazım, yazıyor mu? Yazamıyor. Korkmayın, bunların hiçbirisi verilmeyecek, emin olun yani. Çünkü, bu ülkede medya yok ki. Medya da bırakmadınız, Sayıştay'ı bırakmadığınız gibi medya da bırakmadınız. Çünkü "Gelseydi duman olurduk." diyorsunuz. Yav, yanlış bir şey yapmışsanız duman olacaksınız, duman olduğunuzda da iktidardan uzaklaştırılacaksınız. Bu darbe değil. Siz kendinizi duman eden bir şey yaptığınızda yani ayakkabı kasalarına, sizin atadığınız insanlar, en üst düzey yöneticiniz ağzına kadar rüşvet parası koyduğunda siz duman olursunuz. Sizin muhakkak iktidardan gitmeniz gerekir. Bunu yaptığınızda iktidardan gidiyorsanız bu darbe falan filan değil ama siz karşı bir darbe yapıyorsunuz. Bu Sayıştay raporları en önemli mevzudur çünkü iktidarın kalan kısmı birçok insanın gözünde önemli bile değil, zaten onlar saklanıyor. İktidar gücünün yüzde 90'ı bu halkı yağmalamak üzerine, halkın mal varlığını yağmalamak üzerine kurgulanmıştır. Kalan yüzde 10'u da "İç barış bozuluyor." falan filan... Herkesin de gözü oradadır. Ve siz Sayıştay raporlarını buraya getirmediniz, kendinize güvenmiyorsunuz. Benim gözümde hepiniz yolsuzluğun ortağısınız, yolsuzluğun şerikisiniz çünkü vicdanen bunu kabul etmemeniz gerekiyor.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen üsluba dikkat edelim, lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın...

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Parmak kaldırarak niye darbe olsun? Demokrasidir parmak kaldırmak, niye darbe olsun?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Mesela, şöyle bir şeyi oyladığınızı düşünün: “Vedat Bey’in hayat hakkına son verilecektir: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...” Bu bir parmak kaldırma ve demokrasi... Bakın, size bunu anlatmaya çalışıyorum, bunu hukuki bir zemine de oturtayım o zaman. “Şeriklik” diye bir suç vardır.

HAMZA DAĞ (İzmir) – “Çorak azdır, az olan değerlidir, çorak değerlidir.” Bu mu yani?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben böyle bir şeyi... Bak, bu Aristo mantığını anlatmaya çalışıyorsun, Aristo mantığının kötü yorumunu anlatmaya çalışıyorsun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Az olan değerlidir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hayır, öyle bir şey değil. “Bütün kuşlar kanatlıdır.” onun literatürdeki...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bu ellerin arkasında 80 bin oy var, onu görmediniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İsterse 180 milyon oy olsun. Bakın, işte bu yüzden usul tartışması demokrasiyi anlatma tartışmasıdır. Vele ki siz yüzde 99’ sunuz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Mesele anlatmakla olmuyor işte.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Neden rahatsızsınız biliyor musunuz?

(AK PARTİ sıralarından “Senden... Senden...” sesleri)

HAMZA DAĞ (İzmir) – “Herkes yolsuzsun.” diyor, biz cevap vermeyelim mi yani niye?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben durumu anlatıyorum. Eğer siz bu yolsuzlukların açığa çıkmasına biraz evvelki gibi oy kaldıracaksınız ve bir sürü yolsuzluk olduğu da belliyse bu bunun şeriki olmaktadır arkadaş yani bunu kaldırdığında onun bedelini ödeyeceksin. Ben bunu kaldırayım da bunun hiçbir şeyi olmasın diyemezsin. Bunu bir hukukçuyla konuşun. Yardım, yataklık, kolaylaştırma, görevi ihmal, görevi suistimal... Biz aynı zamanda kamu görevlisi miyiz? Hepimiz aynı zamanda bir kamu görevlisiyiz değil mi? (AK PARTİ sıralarından “Hüküm veriyorsun.” sesi)

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Millet hakemliğini yaptı. (AK PARTİ sıralarından “Hüküm verme hakkını nereden alıyorsun?” sesi)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Benim gözümde.” diyorum, benim gözümde, benim görüş açımda. Ve siz şu an ne yapıyorsunuz, biliyor musunuz? Siz, benim çok açık delillerle savunduğum bir şeye sansür uygulamaya çalışıyorsunuz. Ben çok açık delillerle savunuyorum. Ve sizden şöyle nitelikli cevaplar bekliyorum. Aynı şekilde, bakın, iyi eğitilmiş olacaksınız, nitelikli olacaksınız, vicdanlı olacaksınız, basacaksınız o düğmeye, bir hukuki, siyasal savunma yapacaksınız. (AK PARTİ sıralarından “Bütün bunları söylediniz, 1 Kasım’da millet sizi dinledi, bizi de dinledi; hükmünü, kararını verdi.” sesi)

1 Kasım’la ilgili de entelektüel ve kaliteli bir savunma yapayım. Benim de arkamda bu kadar devlet bütçesi olsaydı, ben de halkı bu kadar korkutsaydım, sosyal yardımlarla tehdit etseydim... Tarafsız olan Cumhurbaşkanının 2,5 milyar lira bütçesi var ya, devletin gücüyle tehdit ediyor... (AK PARTİ sıralarından gürültüler, “2002’de var mıydı o dediklerin?” sesi)

BAŞKAN – Arkadaşlar... Arkadaşlar...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 2002’de senin yaptıklarını sana kimse yapmadı sayın beyefendi. (AK PARTİ sıralarından “2002’de var mıydı o dediklerin?” sesi)

İşte bakın...

BAŞKAN – Hastalık böyle bir şey.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Tanımadınız mı milleti?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, biz milletimizi tanıdık. Şimdi yine size bir şey anlatıyorum: O kadar tepeden inme bir bakış açınız var ki, ben yüzde 25 oy aldım ve siz yüzde 50 aldığınız için o yüzde 25’i yok kabul ediyorsunuz, bu ülkenin insanı değil kabul ediyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yok, birçoğunu kabul etmiyoruz. Baskılar için konuşuyorsunuz, sesimizi çıkarmadık.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Arkadaşlar, bakın, böyle karşılıklı tartışmalarla bir noktaya gitmemiz mümkün değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu Plan Bütçe konusunda Başbakanla konuşun, eğer entelektüel vekiliniz varsa onlardan gönderin, rica ediyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Görüyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Siz yapmayın Allah’ınızı severseniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama görüyorsunuz, hâli görüyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hâli görüyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, bakın...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hâl... Daha ne yapalım yani?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bakın, çok sakın...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, bir entelektüel tartışması açarak falan bir milletvekilinin diğer arkadaşlarını hakir görmeye kalkması falan bir üslup olarak doğru değil, yakışmıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, benim bütün konuşmam süresince hiçbir müdahale etmiyorsunuz, bütün konuşmam mahvediliyor ve konuşmamda hakaret yok, siyasal tespit var.

BAŞKAN – Efendim, böyle bir siyasal tespit olmaz.

Lütfen, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ne olacak peki? “Sayın Recep Tayyip Erdoğan dünya lideridir, siz de mükemmelsiniz.”

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu hâle mi getirdiniz, bu hâle mi? Söylediğimin hangisi gerçek değil?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Söylediğim gerçekler...

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Hepsi yalan! Hepsi yalan! (AK PARTİ sıralarından “Öyle zaten, dünya lideri.” sesi)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Vallahi, size bir şey söyleyeyim mi, isterseniz, ne olursa olsun -nasıl istiyorsanız- öyle anlatmaya devam edeceğim çünkü benim burada konuşma hakkım var.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Hakaret etmeden konuşabilirsin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hakaret ettiğim zaman anlarsın hakareti. Emin ol, ben çok ciddi hakaret edebilecek bir adamım, etmiyorum.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – “Entelektüelim.” diyorsun ama hakaretin ne olduğunu bilmiyorsun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Etmiyorum, ben bir kalitesizliği, bir kabalığı, bir şeyi anlatmaya çalışıyorum. Böyle giderseniz, bakın sizinle aramızda -yine söyledim- bir sözleşme var. Siz bizden vergi almayı bu sözleşmeye göre yapıyorsunuz. O sözleşmeye göre gelip burada hesap vereceksiniz. Siz bunun en temel kısmını yok ediyorsunuz ve en hassas kısmını da yok ediyorsunuz, Sayıştay raporlarında yok ediyorsunuz. O Sayıştay raporları size emanet edilen malın hakkıyla kullanıldığını, özel çıkarlarınıza alet... Mesela, bir sayın bakan, Maliye Bakanı dönüp de arkasındaki bürokratlara “Sakın rüşvet almayınız, rüşvet almak ahlaksızlıktır, namussuzluktur.” diyebilir mi? İnşallah konuşmanızda bunu eklemek...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Demesine gerek yok. Ya, bakın, böyle bir konuşma üslubu olabilir mi?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, bunda ne var Sayın Bakan? Döneceksiniz, “Ey bürokratlar, benimle çalışan bürokratlar, Meclisin huzurunda...”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bunlar benim kendi belediyelerimde... Ne yapıyorsunuz yapın.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hangi belediyemizden ne bahsediyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bakan, müsaade edin...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bana bak Maliye Bakanı, eğer benim belediyemde bir namussuzluk... (AK PARTİ sıralarından “Ooo!” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bana bak... (AK PARTİ sıralarından “Terbiyesiz!” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sensin terbiyesiz! “Bana bak, Maliye Bakanı”nda en ufak bir terbiyesizlik yok, haddini bil!
(AK PARTİ sıralarından “Terbiyesiz!” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sensin terbiyesiz! Sen terbiyesizsin!

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O “terbiyesiz” lafını size iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Bana bak, Maliye Bakanı”nda en ufak bir terbiyesizlik yoktur. Terbiyesiz sensin, sensin!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu Meclisin saygınlığına yakışmıyor, uygun davranmıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan... Sayın Erdoğan, lütfen üslubunuzu düzeltin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kendi Bakanın düzeltsin!

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Terbiyesiz!” diyor adamlar, “Maliye Bakanı” diyorum. Ne diyeyim? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, sözlerinize lütfen dikkat edin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Düzgün konuşmasını öğreneceksiniz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sen öğreneceksin. Sen mi öğreteceksin? Sen mi? Ben sana öğreteceğim, ben sana öğreteceğim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Benim öğretmeme gerek yok.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben sana öğreteceğim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben “Maliye Bakanı” diyorum, sen “Terbiyesiz!” diyorsun. Terbiyesiz sensin! (AK PARTİ sıralarından “Terbiyesiz!” sesleri)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

Arkadaşlar, lütfen sakin olun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu terbiyesiz konuşmayı aynen size iade ediyorum. CHP Grubunun bir konuşmacısına yakışmıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bana bak, sen Maliye Bakanısın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cumhuriyet Halk Partisinin içinde hiç kimse sizin gibi konuşmuyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Eğer benim belediyelerimde bir tane yolsuzluk varsa -bin tane denetim elemanın var- tespit ettirip cezalandırmıyorsan, sen o işin şerikisin. Ben sizinle yolsuzluk konusunda...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cumhuriyet Halk Partisinden ne kadar değerli milletvekillerimiz var. Onlar da eleştiriler yapıyorlar, saygı duyuyoruz, eleştirin ama Komisyonun gündemini dağıtacak, Komisyondaki barışı, huzuru... Şurada güzel güzel tartışma ortamını niye bozuyorsunuz?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çok entelektüel tartışma oluyor sayenizde!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İnsanlara hakaret etmekle ne el de etmeye çalışıyorsunuz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, hakareti sen ediyorsun, hakareti sen ediyorsun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Siz bu konuşmayı yapana kadar...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hakareti sen ediyorsun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Hakareti sen ediyorsun.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu kadar milletvekili konuştu.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hakareti sen ediyorsun. Bir dakika... Ne dedin?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir kere senli benli konuşamazsınız.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Senli benli konuşamazsın.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Konuşamazsın.” diyorsun, sen konuşuyorsun ya.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Daha önce de...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sen konuşuyorsun. Ben senin çırağın mıyım?

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yazıhanede bile sizin gibi konuşulmaz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Var. “Siz” dersin “siz” lafını bulursunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben “siz” diyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben de “siz” diyorum o zaman. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bak, daha ne dediğini bilmiyorsun.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Konuşmalarınızı takip edemiyorsunuz, kendi konuşmalarınızı. Lütfen, saygıya çağırıyorum sizi.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, bir dakika, bir dakika...

BAŞKAN – Sayın Bakan... Sayın Erdoğan, lütfen...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Burada bir sürü medya varken laf atarak “Belediyelerinize bakın.” dediniz mi? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bir dakika ya...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerimiz konuştu. Hangi birisinde herhangi bir şekilde karşılıklı konuşmalar sırasında bir saygısızlık oldu?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O zaman “terbiyesiz” lafı için özür dileyebilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hiçbir şekilde sizden özür dilemem.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bütün konuşmalarınız nedeniyle bütün AK PARTİ Grubundan, bütün Plan Bütçe Komisyonu üyelerinden siz özür dileyebilirsiniz çünkü ben inanıyorum ki buradaki bütün üyeler sizin şu konuşma tavrınızdan rahatsız.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çok kabul edilebilir bir tarz değil, edebe, ahlaka uygun değil.

BAŞKAN – Sayın Bakan, müsaade edin.

Sayın Erdoğan, üslubunuza lütfen dikkat ederek konuşun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, bir dakika, çok önemli bir konu var. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Burada dediniz ki -Maliye Bakanının ne anlama geldiğini biz biliyoruz- Maliye Bakanı olarak dediniz ki...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir beş dakika su için de gelin. Allah rızası için yapmayın.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama Sayın Başkan, bakın, sonra kızacağım ve ağır konuşacağım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir arkadaşınız o kadar güzel bir şey söyledi ki, dedi ki: “Bir Maliye Bakanının sunumu sırasında herkes olabildiğince üslup tartışması yapmaz.” Bizim eksiklerimiz var, onları söyledi, kabul ediyorum ama bu tartışmayı normal bir tartışmanın rayından çıkarak, bu ortamı gererek, karşılıklı suçlamalar getirerek ne elde etmeye çalışıyorsunuz?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ortamı geren sizsiniz, konuşma hakkı benim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur mu, olur mu? Tutanakları açın, konuşmalarınıza lütfen bakın.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, konuşma hakkı bende Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hakaret etme hakkı...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hakareti siz ettiniz, hakareti siz ettiniz.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, lütfen üslubunuza dikkat ederek söylemek istediklerinizi söyleyin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Rica ediyorum, bakın, üslubuna dikkat etmesi gereken orada. Tutanaklar orada.

BAŞKAN – Tamam, sizin de tutanakları bir gözden geçirmenizde fayda var ve söylediklerinizi duymamız lazım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ne dedim de “terbiyesiz” dedi adam? Niye böyle yapıyorsunuz ya? Bu kadar mı vicdanınız...

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, o noktaya gelene kadar sizin neler söylediğinizi kulağınız duymuyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben “Maliye Bakanı” dedim, adamın bana “terbiyesiz” demesi mi gerekiyor, rica ediyorum.

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, siz müdahale etmeyin lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, neyse, sizin ile biz zaten...

Bir dakika, bir dakika, burada önemli bir şey oldu. Burada bir Maliye Bakanı -hepimiz Maliye Bakanını biliyoruz- elinde bir sürü denetim elemanı var, Maliye olarak bütün kamuyu denetleme hakkına sahip ve Maliye Bakanı benim partimin belediyeleriyle

alakalı "Siz belediyelerinize bakın." diyor. Eğer benim belediyelerimde şu kadar ahlaksızlık varsa ve siz bunu denetlemiyorsanız siz onun ortağısınız. Biz sizinle yolsuzluk koalisyonu kurmayacağız, bunu ben vicdanıma kabul ederim, bunu ben namusuma kabul ederim.

Ben giderim, o belediye başkanının gırtladığını sıkırım, biz bunu yaparız.

şAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Kendisi söylüyor...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama görev sizde, yetki sizde -benim görevim yok- böyle ortalığa laf atıp çekilemezsiniz.

BAşKAN – Sayın Erdoğdu...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Benim üzüntüm bu, benim kahrolduğum nokta bu. Ben sizin milletvekillerinizden değilim.

Biz kahroluyoruz burada. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAşKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Böyle bir şey diyemezsiniz. Varsa bir şey, gidin o belediyeye, ne gerekiyorsa yapın, biz de yardımcı olalım.

BAşKAN – Sayın Erdoğdu, usul üzerindeki tartışmaya gelin lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Usul aynen bu, usulsüzlük de bu işte.

BAşKAN – Yok, usul üzerindeki tartışmada söyleyeceğiniz bir şey varsa söyleyin.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Var işte, onu söylüyorum. Sayıştay raporlarından geldik, siz laf attınız. Usulün en önemli konusu Sayıştay raporları. Bu gelmeden...

şAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Bir onu ezberlemişler.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – "Bir onu ezberlemişsiniz." diyor Ya Rabb'im. Ya, böyle bir şey var mı?

şAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Bütçeyle ilgili konuş.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bütçenin en temel belgesi bu ülkeye gelmeyecek, biz de bir kere söyleyip geçeceğiz.

BAşKAN – Sayıştay raporları gelmiştir ve bütün Sayıştay raporları 8 Aralık itibarıyla bütün üyelere gönderilmiştir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siz buna müdahale edemezsiniz, sizin öyle bir hakkınız yok. Siz Başkanısınız, her konuya müdahale edemezsiniz. Bu ne ya?

BAşKAN – Efendim, şöyle: Siz "Sayıştay raporları gelmedi." diyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Size ne? Siz tarafsızsınız. Size ne?

BAşKAN – Ben de Sayıştay raporlarının geldiğini ve 8 Aralık itibarıyla gönderildiğini söylüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Size ne?

BAşKAN – Efendim, olur mu? Siz Başkanlık Divanına diyorsunuz ki: "Sayıştay raporlarını göndermediniz."

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayıştay raporları gönderilmedi, içeriği budandı, geldiyse duman olacaksınız. Kimi kandırıyorsunuz ya?

BAşKAN – Sayıştaydan gelen bütün Sayıştay raporları bütün üyelere dağıtılmıştır, kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İşte budur ya! Ey Ya Rabb'im, ey milletim; keşke duyabilsen be, keşke duyabilsen burada ne haksızlıklar oluyor. "Sayıştay raporu geldi." diyor. Budandığını bütün alem biliyor, silindiğini biliyor, üç yıl gelmediğini de, bunun Komisyona getirilmediğini...

şAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Sana mı soracak nasıl yazılacağını ya? Sayıştay raporlarını sana mı soracaklar, nasıl yazacaklarını? Bir sen beğenmiyorsun.

BAşKAN – Sayın Erdoğdu, tamamlayın lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Kimse beğenmiyor, kimse, sadece Sayın Erdoğdu değil.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu niteliksizlik, bu kalitesizlik, bu kabalık, bir konuşmayı bile yaptırırmama... İçeri siyaseten sert olabilir, olması gerekiyor, böyle bir ülkede yaşıyoruz çünkü. Doğal gaz faturasını ödeyemeyenler, GSS'yi ödeyemeyenler, burada sermayenin vergisi saklanırken, bir sürü şu an... Artık bunlara "politik" diyoruz. Hırsızlıktan, yolsuzluktan, ahlaksızlıktan; insanlar aklıktan ölüren o insanların süt parasından alınan vergilerin yağmalanmasından, bunun hesabının verilmemesinden konuşuyoruz. Bu, çok ağır bir tablodur bu ülkede. (AK PARTİ sıralarından "Veriliyor, millete hesap veriliyor." sesleri)

Ha bire millete hesap...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, oradan da laf atılıyor, lütfen oraya da müdahale eder misiniz.

BAşKAN – Değerli arkadaşlar...

Sayın Erdoğdu, devam edin lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yarın millete nasıl hesap vereceksiniz? Bütün medyanın belini kırdınız, bütün hukukun belini kırdınız. Cumhurbaşkanı muhtarından akademisyenine herkesi tehdit ediyor, millet tehdit altında. Sıkıştınız, savaş çıkardınız, insanlar öldü. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAşKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyin lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu ülkede bir demokrasi varmiş sanabilirsiniz. Ben size şunu söyleyeyim mi: Bu demokrasinin yoksunluğu ilk sizi bulacak. Bu ülkede bir demokrasi yok, hâlden de belli. Ben bu ülkedeki durumu usul tartışmasıyla kendi temel konuyla ilgili anlatmaya çalışıyorum. Biraz sonra aşağıya inip yalan söyleyeceğiz, yalan söyleyeceğiz. Biz söylemeyeceğiz, suçu da almayalım. Burada Komisyon toplantıda olacak, aşağıda Medis Başkanı soracak "Komisyon burada mı?" "Burada." diyeceksiniz.

BAşKAN – Komisyonun temsilidir söz konusu olan Sayın Erdoğdu. Onun ne anlama geldiğini siz çok iyi biliyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, Sayın Başkan, öbürünün ne anlama geldiğini de sen çok iyi biliyorsun. Komisyonda, biz burada toplantıdayız. Demiyor ki "Komisyonun temsilcisi burada mı?" "Komisyon burada mı?" diyor. Biz yukarıda, Komisyonda toplanacağız, aşağıda "Komisyon burada." diyeceksiniz. Ya, ben tabii sizin yerinizde...

BAşKAN – Komisyon İç Tüzük hükümlerine uygun çalışıyor.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, gelmiş elimize. Bakın, ben geldim, Plan Bütçe Komisyonu üyesiyim. Şu kadar evrak bana bir saat öncesinden geldi, ben de hızlıca konuşmalar yapıyorken bakıyorum. Bütçe milletvekillerine gerçekleri anlatır ki milletvekilleri, halkın vergileriyle ne yapılacağını, nereye gideceğini bilsin. Şöyle bir baktım, işine geldiği yerlerde 2002 yılı -hep böyle bir milat ya 2002 yılı- gelmediği yerlerde 2009 yılı. İçerisinde bütün her şeyi küresel şeylere... Çin'de bir kriz çıkmış da biz mükemmel işler yapıyorduk ama Allah kahretsin, Çin'de kötü bir kriz çıktığı için bizim dolar 3,05 kuruş o yüzden olmuş. Hiç demiyor ki orada yani "Petrol fiyatları da bu kadar düştü, biz batardık da, 20 dolara düşünceye kadar cari açık da bu hâle geldi." Hiç bu tip şeyleri anlatan, gerçekleri anlatan bir şey yok.

BAŞKAN – Ayın 25'inde yani geneli üzerinde görüşmelerde konuşuruz bunları Sayın Erdoğan. Toparlayın lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ya, Sayın Başkan, ben bunun usulü üzerine söylüyorum, ben bu gelen dokümanların bizi bilgilendirmemesi üzerine söylüyorum, budur anlatmaya çalıştığım. Bu kadar basit şeyleri tekrar tekrar anlatırmayın bana ya.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Anlatma.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sana mı soracağım? Nasıl anlatma? Niye anlatmayayım? Benim hakkımı sen mi... Kim o anlatma diyen, kim o anlatma diyen? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Kardeşim, sana mı soracağım ben?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ne yapacaksın?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sen ne yapacaksın? Anlatırsam ne yapacaksın? "Anlatma..." Orada sürekli satışma.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çok entelektüelsin ya, çok, maşallah yani!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben okuyorum ve senin seviyen...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Kabadayılık var, efelik var, ağalık var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben burada konuşurken "Anlatma...", kaba, şey... Ne demek anlatma? Dinlemiyorsan dinleme.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ya, on defa anlatıyorsun...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ama sürekli kesiyorsun sözümü kardeşim ya. Al, bas düğmene, sen de konuş ya. Ne söylesem kesiyorsun, ayıp ya!

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ya, ben kesmedim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bak, sürekli laf atıyorsun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Konuş sen, konuş, ben hiç lafını kesmedim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bak, görüyor musun? Diyordunuz ya Sayın Bakan: "Sizli bizli..." "Konuş sen, konuş..." bilmem ne.

BAŞKAN – Komisyon hukuku diyelim.

Buyurun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ya, siz seviyeyi bu kadar düşürünce böyle oluyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale edip durmayın, lütfen.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Bütçeyle ilgili konuşsun Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, üslupla ilgili pardon usulle ilgili konuşuyor.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – "Bütçeyle ilgili konuşsun." diyor ya. Hiç merak etme, konuşacağım. Bunlar beni yıldırılmaz. Bütçenin usulü üzerine bir Komisyon üyesi olarak aynen konuşmaya devam edeceğim.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Biraz entelektüel olsun ama, anlayabileceğiimiz seviyede olsun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O senin seviyesizliğin.

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı bu ifadeler yakışmıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – O zaman karşıdakine söyle.

BAŞKAN – Karşılıklı bu ifadeler gerçekten yakışmıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Karşıdakine söyle.

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonunun ruhuna, Komisyona yakışmıyor, lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Şimdi, bu Sayıştay raporları gelmedi, Kesin Hesap Kanunu'yla alakalı yetkilerimiz elimizden alındı. Siz Maliye Bakanı olarak bizim verdiğimiz yetkiyi kullanabilirsiniz, siz bizim yetkimizi ilga edemezsiniz. Bütün bunların usulü içerisinde, öyle, Millî Eğitim Bakanlığının personelini aktaralım, personelinden de Karayollarına aktaralım... Bu anayasal yetkimizi elimizden alamazsınız. Daha önce müsteşardınız, şimdi bakansınız -sürekli bu yetkimizi eline alıyor- bu ek bütçe gerektirir, ek bütçe olmadan bunu yapamazsınız, bütün arkadaki bürokratlar da bilir ve bu Sayıştay raporunu almadan bu bütçe yasal bir bütçe değildir, anayasal bir bütçe değildir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

2016 yılı bütçesini ve 2015 yılının kesin hesabını görüşmeye bugün başlıyoruz. Tabii, neden bugün başlıyoruz? Geçtiğimiz yıl ekim ayında yapmamız gereken görüşmeler erken seçim nedeniyle ertelendi, bir geçici bütçe yaptık ve şimdi de normal bütçeyi görüşüyoruz. Tabii ki Anayasa'mızın ilgili maddeleri 162, 163 ve 164'üncü madde son derece açık ve net. Tarihinde ve zamanında Medise teslim edilmesi ve ilgili komisyona gönderilmesi gerekir. Ama ne yazık ki 1 Kasım seçimleri nedeniyle bunlar gerçekleştirilemedi.

BAŞKAN – Sayın Çam, bir dakikanızı rica ediyorum, kusura bakmayın.

Kameraman arkadaşlar, lütfen kameralarınızı sabitleyin ve lütfen ortadan çekilin. Bakın, ne üyeler birbirini görebiliyor ne ben kimseyi görebiliyorum ne de stenograflarımız tutanakları tutabiliyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Sayın Başkan, o zaman da görüntü almak isteyen arkadaşlarımız bizleri görüntüleyemiyor yani fiksledikleri zaman diğer görüntüyü alamayacaklar.

BAŞKAN – Niye alamasınlar?

MUSA ÇAM (İzmir) – Onların çalışma ortamını da...

BAŞKAN – Sizde fikslensin diyorum üstat, bütün kameralar size dönsün diyorum, bir şey demiyorum ki.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Rica ederim, bizim öyle bir ısrarımız yok, size dönsün Sayın Başkan ya. Siz bizden yakışıklısınız yani siz hâkimsiniz.

BAŞKAN – Estağfurullah, senin gençliğin yeter Musa Ağabey.

MUSA ÇAM (İzmir) – Mevkiniz, makamınız bizden yüksek yani biz neyiz ki?

BAŞKAN – Estağfurullah.

MUSA ÇAM (İzmir) – Biz burada marabayız, öyle bakıyorsun zaten, tartışmanın ortamı da öyle gelişiyor zaten.

BAŞKAN – Estağfurullah.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bizler marabayız, sizler istediğinizi yapıyorsunuz nasıl olsa.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, bir defa bu tartışma biçimi, şekli doğru değil. Neden bu tartışmalar oluyor? Usulüne uygun bir çalışma yöntemi olmaması nedeniyle ister istemez gerçekten bu noktalara kadar gelebiliyoruz. Yani, Sayın Bakanın da daha temiz bir dil kullanması gerekiyor, bizim de daha temiz bir dil kullanmamız gerekiyor; buna herhangi bir itiraz yok. Ama, şimdi, Sayın Bakanın kalkıp Cumhuriyet Halk Partisi belediyelerini yolsuzlukla suçlaması, bu çok doğru bir şey değildir. Devletsiniz siz, on üç yıldır bu ülkeyi yönetiyorsunuz. Varsa elinizde bilgi, belge neyse, mülkiye müfettişlerinden tutun, bakanlık müfettişlerine kadar her yere gönderip bunları yaptırabiliyorsunuz, zaten yaptırılıyorsunuz.

İzmir’de, benim olduğum şehirde bütün belediyelerde İçişleri Bakanlığının mülkiye müfettişlerinin biri gidiyor biri geliyor, biri gidiyor biri geliyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi 397 yılla yargılanıyor, olacak şey değil bunlar. Ama burada daha adaletli ve daha vicdanlı davranılması gerekiyor. Ben AKP’li belediyelerin hiçbir şekilde denetlenmediğini... Bütünşehir Yasası’yla beraber kamunun mallarını istedikleri kamu kurum, kuruluşlarına veriyorlar, İzmir Büyükşehir Belediyesine bu malların hiçbirisi teslim edilmiyor. Doğru mu bu şimdi yani? Adalet mi bu şimdi yani? Değil. Bunların yapılmaması gerek. Şimdi biz bütçeyi görüşeceğiz. Bütçeyi görüşürken de istiyoruz ki her şey usulüne uygun olsun.

Şimdi geldik buraya, bir ton kitap. Sayın Bakanın konuşması, Sayıştay raporu, şunlar, bunlar, hepsi burada. Şimdi elinizi vicdanınıza koyun arkadaşlar. Sayın Bakan bugün sunumunu gerçekleştirecek, biz de pazartesi günü geleceğiz, geneli üzerinde konuşacağız. Geneli üzerinde konuşmaya geldiğimizde burada bu kitapların belki 2-3 misli daha fazla bakanlıklarla ilgili, ertesi gün görüşülecek olan Cumhurbaşkanının, Başbakanın, Sayıştayın ve diğer kurumların kitaplarını burada göreceğiz.

BAŞKAN – Üstat, Sayıştay raporları 8 Aralıkta bütün üyelere gönderildi. Bugün size verilen ya da dün gönderilen bir Sayıştay raporu yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bakın, siz “Gönderildi.” diyorsunuz ama geldiğinden beri torba kanun görüşmekten biz onların kapaklarını açıp da bakamadık yani.

BAŞKAN – Bu şekilde söyleyin, ona bir şey diyemem, bu ayrı bir şey.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama şimdi bunları yapmayın yani.

BAŞKAN – Zaman ayıramadık deyin, tamam, buna saygı duyarım, doğrudur, ona bir şey demem.

MUSA ÇAM (İzmir) – Gelip de orada kalması bir anlam ifade etmiyor yani.

BAŞKAN – Yani elli gün yetmemiş olabilir size incelemek için, doğru.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bizim bunlara bakma şansımızın olması gerekiyor. Şimdi, bunların hiçbirisi yapılmıyor ve diyoruz ki arkadaşlar, bunlar çok önceden gelsin, biz de hazırlıklarımızı ona göre yapalım ve ona göre de burada tartışma ortamına katılalım ve iyi şeyler yapalım. Yapılan iyi şeyleri alkışlayalım; yanlış olanlarda, eksik olanlarda diyelim ki bunlar eksik veya yanlış yapıyor. Her ne kadar bunların hiçbirisini dinlemiyorsanız da hiç olmazsa burada tutanaklara girsin ve biz tarihe bir not düşelim.

O nedenle, bu yapılan yöntem ve usulü çok doğru bulmuyorum. Bakanlıklarla ilgili de sunumların, onunla ilgili bilançoların ve verilerin de bize çok önceden gelmesi ve bizim bunları inceleme şansımızın olması gerekiyor. Yoksa her birini bizim buraya gelip, bir saat önce ele alıp da okuma şansımız yok, iktidar partisinin de böyle bir imkânı yok. Ama onlar çok fazla konuşmadıkları için -haklı olarak- daha fazla biz konuştuğumuz için bu bilgilere ve bu dokümanlara bizim ihtiyacımız var.

O nedenle, lütfen önümüzdeki günlerde dağıtılacak olan broşürlerin ve bakanlıklarla ilgili bilgi ve dokümanların bize çok önceden dağıtılmasını ve bizim inceleme şansımızın olmasını istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIĞİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli hazırun; tabii, bütçe gibi Türkiye Büyük Millet Meclisinin en önemli ve Türkiye’de 78 milyonu çok yakından ilgilendiren ana bir kanunun görüşülmesinin ilk başlangıç gününde gerek idari açıdan baktığımızda -Komisyon idaresi- hem de kullanılan kelimeler açısından baktığımızda görev, yetki ve bulunduğumuz koltukların getirdiği ağırlığın paralelinde bir dil kullanma hassasiyetinin büyük bir zafiyete uğramış olduğunu görmekten üzüntü duyuyorum.

Özellikle örnek olacak makam ve mevkiyi dolduran arkadaşlarımızın -belki bu "arkadaş" kelimesi bile kendilerini rahatsız edebilir ama- bu söylemini dile getirirken -ki burada beraber çalışacağı bir dönemin önemli ilk gününden itibaren- kelimelerin Türk Dil Kurumu sözlüğünde karşılığına baktığımızda, kullanımı açısından son derece acı bir çerçeve içinde olmasına gerçekten üzüntü duydum. Türkiye bizden ilk attığımız adımın kalitesini bekliyor ama hiç kimse hiç kimsenin öğrencisi değil, herkes herkesin karşısında ne konuşacağı noktasında, kelimeler sinkaf ve kötü mana oluşturmadıkça, fikir beyan edecek nitelikte oldukça konuşabilir. Herkes aldığı oy oranının çoğunluğuna dayanarak muhalefet partisinin nasıl, nerede, hangi başlıklarda ve hangi içerikte konuşacağına karışamayacağı, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokrasiyle yönetildiği ilkesini unutmuyarak hareket etmelidir. Ben bunun herkesin kulağında, ruhunda ve çalışma ilkelerinde daim olmasını temenni ediyorum.

Usule ilişkin olarak da söylemek istediğim temel konu şu: Yine, Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin görev aldığı dönemde çıkarılmış bir Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Yasası var. Bu Kontrol Yasası'nın bir amacı var ve kanunun amaç maddesinde çok açık olarak belirlenen "...Kalkınma planları ve programlarında yer alan politika ve hedefler doğrultusunda, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını -buraları bir daha altını çizerek söylemek istiyorum- hesap verilebilirliği ve mali saydamlığı sağlamak üzere kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini, kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını ve tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve mali kontrolü düzenler." diyor. Yani, bu kanun, sizin yürütme noktasında görev aldığınız dönemde çıkarılmış bir kanun. Bu kanunun amacı, sizlerin belirlediği temel tasarılar şeklinde ortaya konmuş. Peki, 5018 sayılı Kanun'un bu amacına uygunlukta ne kadar riayet var? 5018 sayılı Kanun'un bütçe çalışmaları açısından ortaya koyduğu temel başlıklara ne kadar riayet var veyahut yine 5018 sayılı Kanun'un bütçeleme açısından ortaya koyduğu kurallara ne kadar uygun hareket ederek bütçeleme faaliyetleri yapılıyor? Bakın, bir geçici bütçe geçirildi Plan Bütçe Komisyonundan ve Genel Kuruldan. O geçici bütçe geçirilirken CHP Grubu olarak defalarca 5018 sayılı Kanun'a aykırılıkların uyarısında bulduk, Genel Kurulda tekrar bunu uyardık ve sonuç olarak baktığınızda, kendi çıkardığınız kanuna uyamayan bir çalışma örneğini ortaya koydunuz.

Şimdi, o dönem Sayın Davutoğlu'nun, Cumhuriyet Halk Partisi ve onun Genel Başkanına geçici bütçe yapma zorunda kaldıklarının dile getirildiği bir serzeniş vardı. Kendisinin "Bu ülkeyi dar vaktte halkın kalıcı bütçesinden mahrum bırakan, böyle bir tercihte bulunan muhalefete bu yakışmadı." diye bir beyanatı oldu. Peki, o zaman Cumhuriyet Halk Partisi ne demişti? "Tamam, 2016 bütçesini beraberce çalıştıralım, çıkartalım ama tek bir şartımız var. O şartımız da bundan önceki dönemle ilgili incelemelerde bulunması için kesin hesap komisyonu kurulsun, bunun başkanı muhalefetten olsun. Eğer hesap verebilirlik ve saydamlığa inanıyorsanız bu kesin hesap komisyonu çalışsın, raporunu hazırlasın, bütçe görüşmeleriyle beraber Plan Bütçe Komisyonuna gelsin ve ortak raporla aşağı insin, ayrı bir ihtisas komisyonu olsun bir maddelik bir değişiklik." demişti. Neden o zaman halkı bütçesiz bırakmayı telaş içinde dile getirirken halka hesap vermeden bütçe yapmayı kendinize temel hedef edindiniz? Öyle ki Sayın Başbakan bir eylem planı açıkladı, biz burada geçici bütçe yaparken, onun üzerinde konuşurken geçici bütçe çalışmalarının ilk başında aşağıda bir eylem planı açıklandı aynı saatlerde ve orada da çok dikkatimi çeken, kendisinin bir beyanatı var. Uluslararası eylem planının açıklanmasında, uluslararası iyi uygulama örneklerini dikkate alarak açıklık, saydamlık, hesap verilebilirlik, tarafsızlık, dürüstlük ve objektiflik ilkelerine dayalı çalışacaklarını dile getiriyor Sayın Başbakan. Peki, açıklık ve hesap verilebilirlik varsa neden kesin hesap komisyonu kurulmuyor? 2014 kesin hesapları gelmiş. Kurulsun bu komisyon. Neden bu teklif kabul edilip, üzerinde çalışılıp aşağıya, Meclise, Genel Kurula inmiyor? Neden çekiniliyor? Efendim, Sayıştay raporları 8 Aralıkta gelmiş. Evet, geldi. Ben onları tek tek de, özet olarak yayınlanan, Sayıştayın kendi web sitesinde bugün buraya yayınladığı raporları da okudum ve geçici bütçede de torba yasalarda da Sayıştayın tespitlerini dile getirdim. Hangisine cevap verdiniz? Hiçbirine cevap vermediniz. Sayıştay Kanunu'yla ilgili Sayıştayın denetim mekanizmasını, denetim alanını daraltıp, Sayıştay Kanunu'nu değiştirip Sayıştay raporu getirdiniz. Neden 2012 yılında, 2013 yılında darmadağın oluruz düşüncesiyle Sayıştayın eski yetkilerinde raporları engellediniz?

Şimdi, bu gerçekleri görerek, usul içinde de kesin hesabı bir komisyonun çalışması dâhilinde ortaya koyacak ciddi bir çalışmanın usul açısından gerekliliğini altını çizerek çalışmalarda ilk başta söylediğim düzey ve ilkelerde olmayı temenni ediyorum.

Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tamaylıgil.

Söz talepleri tamamlanmıştır.

Ben, Sayın Bakan sunuşa geçmeden önce bir bilgiyi paylaşmak istiyorum.

2014 yılı Sayıştay denetim raporlarından genel raporlar, Genel Uygunluk Bildirimi, Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu, Kalkınma Ajansları Genel Raporu gelmiş ve ilgili üyelerimize, Komisyon üyelerimize dağıtılmıştır.

Burada Kalkınma Ajansları Genel Raporu ilk kez gündem oluyor. Kalkınma ajansları, genel yönetim kapsamındaki idareler içerisinde yer almakta ve 5018 sayılı Kanun'a tabi bulunmamaktadır ancak 6085 sayılı Sayıştay Kanunu kapsamında bulunmakta ve denetimleri yapılmakta. Sayıştay, bu kapsamda, 2012, 2013 ve 2014 yılları genel denetim raporlarını Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmuştur. Kalkınma ajanslarının gelirlerinin çok büyük kısmının genel bütçeden karşılanması ve diğer gelirlerinin büyük kısmını da kamu kaynaklarının oluşturması sebebiyle Sayıştay denetimine girmekte ve ajanslar hakkında hazırlanan raporlar da Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmaktadır. Kalkınma ajansları hakkındaki ilk rapor bir yıl gecikmeli olarak ve diğer raporların sunulduğu Eylül ayından farklı bir zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmiş ve 30 Nisan 2014 tarihinde 2012 Yılı Genel Değerlendirme Raporu'yla Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir. İkinci rapor ise, 2013 Yılı Genel Değerlendirme Raporu 29 Eylül 2014 tarihinde sehven Bütçe Başkanlığına sevk edilmiş, daha sonra bu rapor usulüne uygun olarak 4 Aralık 2015 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına havalesi şeklinde Plan ve Bütçe Komisyonuna yeniden gönderilmiştir. Dolayısıyla, ilgili bütçe dönemlerinde gündeme alınmayan bu raporlar 2014 yılı raporuyla birlikte 2016 yılında yapılacak ilk bütçe ve kesin hesap görüşmelerinin gündemine alınmıştır. İlgili mevzuat incelendiğinde ajanslar hakkında hazırlanan raporların kesin hesap tasarısıyla görüşülmesine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır ancak raporların, ajansların gelirlerinin büyük bir kısmının transfer edildiği Kalkınma Bakanlığı bütçe ve kesin hesabıyla birlikte görüşülmesinin de Sayıştay Kanunu ve 5018 sayılı Kanun'un amacına ve ruhuna uygun olacağı düşünülmektedir.

Değerli arkadaşlar, ayrıca Sayın Kuşoğlu'nun usul hakkında yapmış olduğu görüşmede belirtmiş olduğu Sayıştay raporlarına ilişkin de bir bilgi sunmak istiyorum. Sayıştayca sunulan dış denetim raporları üzerine milletvekillerince dile getirilen görüşlerin takibi hususu Sayın Kuşoğlu tarafından ifade edildi. Söz konusu görüşmelere, öncelikle, toplantılara katılan sayın bakanlar kapsamlı cevaplar vermektedir, hatta bazı durumlarda milletvekillerine de yazılı cevaplar da sunmaktadır. Bunun dışında, raporu görüşülen Sayıştay denetçileri de dile getirilen soru ve görüşlere anında cevap verebilmektedir. Ayrıca, Sayıştay denetim bulgularını yıllar itibarıyla takip etmekte ve gelecek yıl denetimlerinde eksikliklerin giderilmesi adına yapılan çalışmalarını izlemekte ve Komisyona da ayrıntılı bir şekilde sunmaktadır. Bahsettiğim takip sistemleri dışında Komisyonumuzda dile getirilen görüşlerin takibini yapması mümkündür. Bunun için de Komisyonumuzun bir karar alması gerekmektedir, geçmişte de benzer kararlar Komisyonumuz tarafından alınmıştır. Örneğin, geçmiş yıllarda genel uygunluk bildiriminde yer alıp da müteakip yıllarda takibi gereken hususlardan bazıları Komisyonumuzun kararıyla hususi takibe alınmıştır ancak geçen yıl yapılan kesin hesap ve Sayıştay raporu görüşmelerinde Komisyonumuzca bu yönde alınan bir karar yoktur.

Bu açıklamaları yaptıktan sonra Sayın Bakana bütçe sunumu için söz vermek istiyorum.
Buyurun Sayın Bakan.

IV.- SUNUMLAR

1.- Maliye Bakanı Naci Ağbal'ın, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, Plan Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli basın mensupları; 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı'yla ilgili sunumumu yapmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonunda bugün 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarılarını görüşmeye başlıyoruz. Komisyonunuzun yapacağı müzakereler sonucunda her iki tasarı en iyi şeklini alarak Genel Kurula sunulacaktır. Yapacağınız değerli katkılar ve her türlü eleştiriler için şimdiden sizlere ayrı ayrı teşekkürlerimi sunuyorum.

Bütçe hakkı ve bu bağlamda bütçe denetiminin güçlendirilmesinin demokrasimizin ve hukuk devleti anlayışımızın güçlendirilmesi anlamına geldiğine yürekten inanıyorum. Bu hususları hep birlikte karşılıklı saygı ve sevgi anlayışı içinde kalarak gerçekleştireceğimize de yürekten inanıyorum.

Sayın Başkan ve değerli komisyon üyeleri, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'yla ilgili yapacağım sunumun planı şu başlıklardan oluşmaktadır:

- Küresel ekonomik görünüm,
- Türkiye ekonomisi ve yapısal reformlar,
- 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesabı,
- 2015 yılı bütçe gerçekleştirmeleri,
- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçesi,
- Gelir politikaları ve gelir yönetimi.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi, küresel ekonomik görünüme ilişkin kısa değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum: Kriz öncesi 2003-2007 döneminde ortalama yüzde 5,1 büyüyen küresel ekonomi krizi takip eden 2011-2015 döneminde ortalama yüzde 3,5 büyümüştür. 2015 yılında ise kriz sonrası dönemdeki en düşük küresel büyüme kaydedilmesi beklenmektedir. 2014 yılında yüzde 3,4 büyüyen küresel ekonominin 2015 yılında yavaşlayarak yüzde 3,1 büyümesi tahmin edilmektedir. 2016 yılında ise küresel ekonomik büyümenin ivme kazanmak suretiyle yüzde 3,4 büyüyeceği öngörülmektedir. Yani, 2016 yılı 2015 yılına göre büyümenin yukarı yönlü ivmelendiği bir yıl olacaktır.

Gelişmiş ekonomilerde büyüme ivme kazanmakla birlikte kriz öncesi seviyelerini henüz yakalayamamıştır. 2003-2007 döneminde ortalama yüzde 2,8 büyüyen gelişmiş ülkeler, 2011-2015 döneminde 2015 büyüme tahmini de dâhil ortalama yüzde 1,6 büyümüştür. 2014 yılında yüzde 1,8 büyüyen gelişmiş ekonomilerin 2015 yılında yüzde 1,9; 2016 yılında ise yüzde 2,1 büyümesi beklenmektedir. Yani, gelişmiş ülkeler perspektifinden baktığımızda, büyümenin yukarı yönlü bir trend içerisinde olduğunu söylemek mümkün.

ABD ekonomisi büyüme açısından gelişmiş ekonomilerden pozitif yönde ayrılmıştır. FED'in kriz sonrasında Ekim 2014 dönemine kadar uyguladığı miktarsal genişleme büyümeyi ve iş gücü piyasasını canlandırmıştır. Bu çerçevede, ABD Merkez Bankası 2015 Aralık ayında faiz artış kararı almıştır. Ancak, ABD'de enflasyon yüzde 2 olan hedefin hâlâ altındadır. Ayrıca, yüksek borçluluk hâli de büyümenin güçlenmesini sınırlandırmaktadır. IMF 2014 yılında yüzde 2,4 büyüyen ABD ekonomisinin 2015 yılında yüzde 2,5; 2016'da ise yüzde 2,6 büyüyeceğini öngörmektedir.

2013 yılında yüzde 0,3 daralan, 2014 yılında ise sadece yüzde 0,9 büyüyen avro bölgesi, Avrupa Merkez Bankasının yoğun parasal genişlemesiyle durgunluktan çıkabilmiştir. Ancak, büyüme ve enflasyonda beklenen ivme henüz yakalanamamıştır. Bu nedenle Avrupa Merkez Bankası parasal genişlemeye devam etme kararı almıştır. 2015 ve 2016'da, sırasıyla yüzde 1,5 ve yüzde 1,7 büyümesi beklenen avro bölgesinin kriz öncesi gayrisafi yurt içi hasılası düzeyine yeni ulaştığı görülmektedir.

Kriz öncesi ve sonrası dönemde küresel ekonomik büyümeye öncülük eden gelişmekte olan ülkeler 2014 yılından itibaren yavaşlama eğilimine girmiştir. 2014 yılında yüzde 4,6 büyüyen gelişmekte olan ekonomilerin 2015 yılında yüzde 4, 2016 yılında ise yüzde 4,3 büyümesi öngörülmektedir. Bu oranlar kriz öncesi 2003-2007 döneminin ortalaması olan yüzde 7,6'lık büyüme oranının oldukça gerisindedir. Çin ve Hindistan dışındaki gelişmekte olan ekonomilerde ise büyüme oldukça yavaşlamıştır. 2014 yılında yüzde 2,8 büyüyen bu ekonomilerin 2015 yılında yüzde 1,7; 2016'da ise yüzde 2,5 büyüyeceği tahmin edilmektedir. Bu oranlar da 2003-2007 döneminde yüzde 6,2 olan ortalama büyümeden oldukça düşüktür.

FED'in para politikasının neden olduğu belirsizlikler, Çin'deki yavaşlama, verimlilikte beklenenin altında gerçekleşen artışlar ve jeopolitik sorunlar gelişmekte olan ekonomilerin büyümesini yavaşlatmaktadır. Çin ekonomisinde var olan yapısal sorunlar, büyüme

modelinde değişim çabaları ve yüksek borçluluk büyüme sınırlandırmaktadır. 2014 yılında yüzde 7,3 büyüyen Çin ekonomisinin 2015 yılında yüzde 6,9 büyüyeceği tahmin edilmektedir. 2016 yılında ise Çin'in yüzde 6,3 büyümesi beklenmektedir.

Düşük enerji fiyatları ve yaptırımlar nedeniyle ekonomik krizin devam ettiği Rusya, 2014 yılında yüzde 0,6 büyüebilmiştir. Rusya'nın 2015 yılında yüzde 3,7; 2016 yılında ise yüzde 1 civarında daralması beklenmektedir.

Düşük petrol fiyatları ve jeopolitik sorunlar Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkeleri için risk oluşturmaya devam etmektedir. Düşük emtia fiyatları ise Latin Amerika ülkeleri ve diğer emtia ihracatçısı ekonomileri olumsuz yönde etkilemektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin karşı karşıya olduğu önemli sorunlardan biri de bu ülkelere sermaye girişlerindeki meydana gelen yavaşlamadır. 2013 yılı Mayıs ayında miktarsal genişlemeyi yavaşlatacağını açıklayan FED'in para politikasının sebep olduğu belirsizlik gelişmekte olan ülkelere net sermaye girişlerini azaltmış, son dönemde bu trend net sermaye çıkışına dönüşmüştür. Önümüzdeki dönemde sermaye hareketlerinin büyük ölçüde FED'in politika kararları ve piyasaya vereceği sinyaller ile gelişmekte olan ülkelerin kendi iç dinamikleri tarafından şekillenmesi beklenmektedir.

Küresel talepteki yavaşlama, FED kaynaklı belirsizlikler ile doların güçlenmesi ve jeopolitik nedenlerle yaşanan göç olaylarının neden olduğu sosyal sorunlar son yıllarda küresel ticaret hacminin zayıflamasında başlıca faktörleri oluşturmuştur. Küresel ticaret kriz sonrası dönemde ortalama sadece yüzde 3,8 büyüebilmiştir. 2015 yılında yüzde 2,6 büyümesi tahmin edilen küresel ticaret hacminin 2016 yılında yüzde 3,4 artması beklenmektedir. Bu oran kriz öncesi dönem ortalamasının yarısından daha aşağıdadır.

Başta petrol olmak üzere emtia fiyatlarında yaşanan düşüş, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere iç ve dış makroekonomik dengeleri etkilemeye devam etmektedir. Düşük petrol fiyatları, enerjide dışa bağımlılığı yüksek olan ekonomilerde enflasyon ve cari işlemler dengesi açısından olumlu katkı sağlamaktadır. Ancak, bu durum, petrol ihracatçısı gelişmekte olan ekonomilerin makroekonomik dengelerini olumsuz yönde etkilemektedir. Söz konusu ekonomilerdeki daralmanın küresel ölçekte yansımaları olabileceğini de söylemek gerekir.

2014 yılında yüzde 3,2 olan küresel enflasyonun 2015 yılında yüzde 3,6; 2016'da ise yüzde 3,5 olması beklenmektedir. Gelişmiş ekonomilerde 2014 yılında yüzde 0,7 olan enflasyonun 2015 yılında yüzde 0,8; 2016'da ise yüzde 1,4 ile düşük seviyelerde seyretmesi beklenmektedir.

Gelişmekte olan ülkelere para birimlerinin değer kaybı enflasyonu yukarıya çekerken düşük emtia fiyatları ve zayıf iç talep aşağı çekmektedir. 2014 yılında gelişmekte olan ülkelere yüzde 5,1 olan enflasyonun 2015 yılında yüzde 5,7; 2016 yılında ise yüzde 5 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Gelecek dönemde yani önümüzdeki orta vadede küresel ekonomiyi olumsuz yönde etkileyebilecek önemli riskleri ise şu şekilde sıralayabiliriz... Biraz önceki konuşmalarda "Özellikle riskler konusunda herhangi bir değerlendirilmez olacak mı?" diye sorulmuştu, bu açıdan şunu söylemek gerekir: Önümüzdeki dönemde biraz sonra sayacağım riskler hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler için risk olduğu kadar Türkiye ekonomisi için de bir risk oluşturacaktır. Dolayısıyla, her ülke hem global gelişmelerden etkilenecek hem de kendi aldığı pozisyon, yaptığı yapısal reformlar ve kırılma noktalarını yönetme biçimi, tabii ki, bu riske karşı ne kadar dayanıklı olduklarını da belirleyecektir. Bu açıdan baktığımız zaman, temel risk alanları şunlardır:

FED'in para politikası; hızı, yönü çok önemli.

Çin'de büyümenin yavaşlaması. Son dönemde Çin ekonomisinde biraz önce saydığım sebeplerle bir yavaşlama her bakımdan ortada.

Jeopolitik gerginliklerin devam etmesi. Hem bölgesel hem de global jeopolitik riskler farklı boyutlarda ve farklı yoğunluklarda devam ediyor. Bu, bütün ülkeler için önemli bir risk.

Avro bölgesinde yavaş toparlanma. Avro bölgesi, biliyorsunuz, bizim ticaret ortağımız olması hasebiyle önemli bir risk veya fırsat kaynağı. Bu açıdan, avro bölgesinde yukarı yönlü büyümenin temposu, derecesi, yavaş veya hızlı olup olmadığı da bizim açımızdan önemli bir riski oluşturmaktadır.

Gelişmekte olan ülkelere düşük büyüme. Biraz önce ifade etmiştim, gerek petrol ithalatçısı ülkeler bakımından gerekse ihracatçısı ülkeler bakımından veya ülkelerin kırılma noktalarına bağlı olarak gelişmekte olan ülkelerdeki düşük büyüme trendi tabii ki bütün diğer gelişmekte olan ülkeler üzerinde olumsuz riskleri beraberinde getirmektedir.

Emtia ihracatçısı ülkelere talebin daralması. Bu emtia fiyatlarındaki gelişmeler bir taraftan bizi olumlu yönde etkilerken, cari işlemler dengesi üzerinden diğer taraftan ihracat pazarlarımız bakımından ise olumsuz bir riski bünyesinde barındırmakta. Onun için, emtia ihracatçısı ülkelere talebin daralması bizim için önemli bir risk unsuru.

Aşırı borçlanmanın küresel büyümenin önünde engel teşkil etmesi. Bu, özellikle global kriz sonrası borçlanma miktarlarında meydana gelen olağanüstü artışlar, parasal genişlemenin doğurduğu borç yükü bir noktada, ülkelerin büyümesi üzerinde de önemli bir risk unsuru olarak kendini ortaya koymaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de Türkiye ekonomisinin görünümü hakkında hem bilgi vermek hem de ekonominin gidişatına ilişkin genel değerlendirmelerde bulunmak istiyorum.

Türkiye ekonomisi, 2015 yılı için söylüyorum, yıl içinde iki ayrı genel seçimin gerçekleştiği, avro bölgesi talep artışının sınırlı kaldığı, yakın ticaret ortaklarımızda ve komşularımızda yaşanan sosyoekonomik sorunların devam ettiği, finansal oynaklıklar ve jeopolitik gerginliklerin arttığı bir ortamda 2015'in ilk dokuz ayında yüzde 3,4 büyümüştür. Bu, olağanüstü olumlu bir gelişmedir. Büyümenin ülkemizde devam etmiş olması, bu kadar olumsuz koşullara rağmen veya içerideki belirsizliklere rağmen, gerçekten önemli yapısal bir gücümüzü ifade etmektedir. Bence burada bunun esas itici gücünü, dinamiğini bizatihi ekonomimizin kendi iç dinamikleriyle açıklamak gerekmektedir.

Türkiye ekonomisine çeyrekler itibarıyla bakıldığında, büyümenin istikrarlı bir şekilde devam ettiği görülmektedir. Kriz yılı hariç gayrisafi yurt içi hasıla yukarı yönlü bir trend izlemektedir yani 2009 yılının son çeyreğinden itibaren Türkiye ekonomisi 24 çeyrektir büyüyor, 24 çeyrek herhangi bir şekilde daralma olmadan büyüme trendine devam ediyoruz. İnşallah, 2015 yılının son çeyreğine ilişkin de olumlu yönde, pozitif yönde bir büyümenin önümüze geleceğini düşünüyoruz. 2015 yılının üçüncü çeyreğinde de ekonomi bir önceki yıla göre yüzde 4, mevsimsellikten arındırılmış bir önceki çeyrek verilerine göre ise yüzde 1,3 büyümüştür. 2015

yılına ilk dokuz ayında büyümenin 4,1 puanı iç talepten; bunun 2,9 puanı özel tüketimden, 0,5 puanı kamu harcamalarından, 0,8 puanı özel yatırım harcamalarından kaynaklanırken, net ihracat 0,7'lik negatif katkıyla büyümeyi aşağı çeken bir unsur olmuştur.

Başta sanayi üretimi olmak üzere Satın Alma Yöneticileri Endeksi, kapasite kullanım oranı ve güven endeksleri gibi son çeyreğe ilişkin göstergeler de büyümenin hızlanarak artacağına işaret etmektedir. Bu çerçevede, 2015 yılı için büyüme tahminimizi orta vadeli programda yüzde 4 olarak öngörüyoruz. Bu oran, gelişmekte olan ülkeler için öngörülen yüzde 4'le aynı düzeyde, yani gelişmekte olan ülkeler ortalamasıyla aynı düzeyde bir büyüme yakalamış oluyoruz; gelişmekte olan Avrupa için öngörülen yüzde 3,7'nin, Çin ve Hindistan hariç gelişmekte olan ülkeler için öngörülen yüzde 1,7'nin ve Latin Amerika için öngörülen yüzde eksi 0,3'ün üzerindedir.

2016 yılında ticaret ortaklarımızda talebin artmasına bağlı olarak ihracat kanalından, siyasi ve ekonomik belirsizliklerin ortadan kalkması, bütçemizin yatırım ve üretimi destekleyen yapısı, yapmış olduğumuz ücret düzenlemelerinin meydana getireceği artışlar ve gerçekleştireceğimiz yapısal reformlara ilişkin olumlu beklentilere bağlı olarak da iç talep kanalından büyümenin ivme kazanacağını ve bu sayede 2016 yılı büyüme oranımızın yüzde 4,5 olacağını öngörüyoruz.

2017 ve 2018 yıllarında ise üretken alanlara yönelik yatırımlarla desteklenen, daha çok yurt içi tasarruflarla finanse edilen ve verimlilik artışına dayalı bir büyüme stratejisini belirledik. Verimlilik artışının özel kesim yatırımlarından ve yapısal reformlardan kaynaklanmasını bekliyoruz. Bu sayede, 2017 ve 2018 yıllarında büyümenin yüzde 5 olmasını hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; enflasyon 2015 yılında tahminlerimizin üzerinde, yüzde 8,8 olarak gerçekleşmiştir. Bunda gıda fiyatlarındaki yüzde 11'lere varan artış, TL'nin değer kaybı ve hizmet fiyatlarındaki katılımlar etkili olmuştur. Enflasyon sepetinin yüzde 25'ini oluşturan gıda fiyatları yıllık enflasyona 2,64 puan katkı yapmıştır. Enerji, gıda, alkollü ve alkolsüz içecekler, tütün ürünleri ve altın hariç hesaplanan çekirdek enflasyon -(I) endeksi- 2015 yılının ikinci yarısında tüketici fiyat enflasyonunun üzerinde seyretmiş ve yıl sonunda yüzde 9,5 olarak gerçekleşmiştir. Küresel emtia fiyatlarındaki düşük seyrin devamı, sıkı para politikası, mali disiplin ve döviz kurundan kaynaklanan olumlu baz etkisi çerçevesinde enflasyonun 2016 yılında yüzde 7,5'e gerilemesini hedefliyoruz, bekliyoruz, tahmin ediyoruz. 2017 ve 2018 yıllarında ise enflasyonun sırasıyla yüzde 6 ve yüzde 5 seviyelerine gerilemesini öngörüyoruz.

Ekonomi politikalarımızın esası makrofinansal istikrarı korumak ve sürdürülebilir yüksek büyüme için daha iyi bir ödemeler dengesiyle gerçekleştirmektir. 2011 yılında 75 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen cari açık, aldığımız makroihtiyati tedbirlerin etkisiyle iç talepte yaşanan dengelenme, altın ticaretinde yaşanan normalleşme, enerji fiyatlarındaki düşüş ve rekabetçi kur sayesinde önemli bir daralma sürecine girmiştir. Cari açık 2014 yılı sonunda 46,5 milyar dolara, 2015 yılı Kasım ayı itibarıyla da 12 aylık bazda 34,7 milyar dolara gerilemiştir. Bu daralmayla birlikte cari açık yıllık bazda, Eylül 2010'dan beri görülen en düşük seviyeye ulaşmıştır. Önümüzdeki dönemde, önemli ticaret ortaklarımızda beklenen büyüme -Avrupa Birliği başta olmak üzere- ve enerji fiyatlarında yaşanmış olan düşüşün etkisiyle cari açığın daha da daralacağını öngörüyoruz.

2011 yılında yüzde 9,7 olarak gerçekleşen cari açığın gayrisafi millî hasılaya oranı, takip eden yıllarda azalarak, 2014 yılında yüzde 5,8'e gerilemiştir. Bu oranın 2015'te yüzde 4,4'e, 2016 yılında ise yüzde 3,9'a ineceğini öngörüyoruz.

2011 yılında 105,9 milyar dolar olarak gerçekleşen dış ticaret açığının 2015 yılında yüzde 40,4 azalarak 63,1 milyar dolara gerileceğini tahmin ediyoruz. 2011 yılında yüzde 56 olan ihracatın ithalatı karşılama oranının ise 2015 yılında yüzde 69,5'e yükseleceğini öngörüyoruz.

İthalattaki hızlı daralmaya rağmen, ihracatta yaşanan zorluklar ve turizm gelirlerinin bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11,6 azalması cari açığı iyileştirmeyi sınırlandırmıştır. İhracattaki gerilemede parite etkisi, en büyük pazarımız olan AB'nin öngörülenden daha yavaş büyümesi, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinde yaşanan jeopolitik gerginlikler etkili olmuştur. 2015-17 OVP'sinde 2015 yılı için yer alan ihracat hedefimizdeki sapmanın yaklaşık 13 milyar dolarlık kısmı parite etkisinden kaynaklanmaktadır. Avrupa Birliği'ne olan ihracatımız, dolar cinsinden bakıldığında, 2015 Kasım ayı itibarıyla 12 aylık bazda geçen yılın aynı dönemine göre 4,5 milyar dolar daralırken, avro cinsinden bakıldığında, aynı dönem için 5,9 milyar avro arttığı görülmektedir.

Bunun yanı sıra, 2015 Kasım itibarıyla ihracatımız, yıllık bazda Rusya'ya yüzde 37,2; Libya'ya yüzde 31,4; Irak'a yüzde 16,6 ve MENA bölgesine yüzde 7,7 azalmıştır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; güçlü istihdam artışı ekonomik büyümenin ve refahın önemli bir unsurudur. Bu nedenle, Hükümetlerimiz kriz dönemi ve sonrasında istihdamı artırıcı politikalara özel önem vermiştir. Küresel ekonomide, özellikle gelişmiş ülkelerde iş gücü piyasasının sorunları devam ederken, Türkiye'de kriz yılı olan 2009 yılında dahi istihdamımız azalmamıştır, artmıştır. 2007 yılında 20,2 milyon kişi olan istihdamımızın 2015 yılında 26,7 milyona yükselmesini bekliyoruz. Avro bölgesi, hâlâ, kriz öncesi seviyeyi yakalayamamışken, Türkiye'de istihdam 2007 yılına göre yüzde 33 oranında artmıştır. Bunun yanı sıra, son yıllarda iş gücüne katılım oranları da artmaktadır. 2015 yılı Ekim ayında iş gücüne katılım oranı yüzde 51,6 olarak gerçekleşmiştir. İş gücüne katılım oranlarındaki artışta kadınların iş gücüne katılımı önemli bir rol oynamıştır. Yeni serinin tutulmaya başlandığı 2005 yılından bu yana, kadınların iş gücüne katılımı yaklaşık 8,5 puan yükselmiştir. 2014 yılında yüzde 9,9 olan işsizlik oranı 2015 yılı Ekim ayında yüzde 10,5 olarak gerçekleşmiştir. 2015 ve 2016 yıllarında işsizlik oranının yüzde 10,2'ye düşeceğini tahmin ediyoruz.

Kriz sonrasında gençlere yönelik sağlanan prim teşvikleri sayesinde Türkiye'de 2009 yılında yüzde 22,9 olan genç işsizlik oranını, 2015 Ekim itibarıyla yüzde 19'a düşürdük. Bu oran, avro bölgesi ortalamasının oldukça (yüzde 22,6) altındadır.

Önümüzdeki dönemde gençlerin iş gücüne hızlı bir şekilde katılımlarının sağlanması ve becerilerinin artırılması için hem genç istihdamı hem de genç girişimciliği destekleyeceğiz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; güçlü bankacılık sistemimiz ekonomimizi dalgalanmalara karşı koruyan unsurlardan önemli bir tanesidir. Küresel ekonomideki belirsizliklere rağmen, bankacılık sektörünün temel rasyoları güçlü ve sağlıklı yapısını korumaktadır. 2015 yılı Kasım ayı itibarıyla sermaye yeterlilik oranı yüzde 15,5 ile yasal sınır olan yüzde 8'in yaklaşık 2 katıdır. 2002 yılında yüzde 17,6 olan takipteki kredilerin toplam krediler içindeki payı, 2015 yılı Kasım ayı itibarıyla yüzde 3,1 ile makul düzeydedir.

AK PARTİ hükümetleri döneminde stres testleri, hedef sermaye yeterlik oranı, etkin karşılık oranları kullanımı ve kâr dağıtımına ilişkin getirilen sınırlamalar ve kurallar bankacılık sektörünü güçlendirerek dalgalanmalara karşı dirençli hale getirmiştir.

Bankacılık sektörü aktif kalitesini de korumaya devam etmektedir. Sektörün en önemli göstergelerinden biri olan aktif toplamı, yılın ilk 11 ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 21,2 oranında büyüyerek 2,3 trilyon TL olmuştur. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından gerçekleştirilen düzenlemeler neticesinde yavaşlayan kredi büyümesi kademeli olarak mevduat büyüme oranına yaklaşmaktadır. Kredi ve mevduat büyümeleri arasındaki farkın azalması bankacılık sektörünün dış finansman ihtiyacını azaltacağından sektörün risklere karşı direncini artırmaktadır.

Türkiye'nin 2002 yılında yüzde 56,2 olan brüt dış borç stokunun gayrisafi millî hasılaya oranı 2005 yılında yüzde 35,5'e gerilemiş ancak küresel kriz sonrası dönemde tekrar artarak 2015 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla yüzde 54,7'ye yükselmiştir.

Kamu sektörünün dış borcu mali dengelerin iyileşmesi nedeniyle 2002 yılındaki yüzde 28'lik seviyesinden 2015 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla yüzde 15,5'e gerilemiştir.

Türkiye'de büyümenin lokomotifi olan özel sektörün dış borcu, finansmana erişimdeki kolaylık neticesinde 2002 yılındaki yüzde 18,7'lik seviyesinden 2015 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla yüzde 39'a yükselmiştir. Bu artışta bankacılık kesiminin yurt dışı borçlanması etkili olmuştur. Ancak bankalar mevzuat gereği kur ve faiz riskine karşı gerekli önlemleri aldığından, risk düzeyi düşüktür.

Özel sektör borcu içerisinde finans sektörü dışında kalan reel kesimin yani firmaların dış borcunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı ise 2002 yılında yüzde 13,3 iken 2015 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla yüzde 15,9'a çıkmıştır. Reel sektör borcundaki kısmi artış makul ve yönetilebilir düzeydedir ancak dikkatli olmak da şart.

Ayrıca, reel sektör dış borcunun yüzde 90'ının üzerinde bir kısmı üç yıl ve daha uzun vadeli. Genel olarak döviz borcu olan firmalar ihracat yapan, döviz girdisi olan kurumsal firmalardır. Bu durum, firmaları döviz kurunda oluşabilecek dalgalanmalara karşı korumaktadır ama her hâl ve takdirde gerek bankacılık kesiminin gerek reel sektör kesiminin yurt dışına olan döviz cinsinden borçları konusunda dikkatli olmaya devam etmemiz elzem.

Sayın Başkan, değerli üyeler: Türkiye, 1990'lı yıllarda yüksek bütçe açıklarına ve sürdürülemez bir borç yüküne maruz kalmıştı. Hükümetlerimiz döneminde sağladığımız mali disiplin sayesinde Türkiye, hem küresel krizde hem de sonrasında özellikle gelişmiş ekonomilerden pozitif yönde ayrılmış ve dış şoklara karşı dayanıklılığını artırmıştır. Türkiye, genel devlet açığında küresel kriz yılı olan 2009 hariç, son on bir yıldır Maastricht Kriterleri'ni sağlamıştır. 2002 yılında yüzde 10,8 olan genel devlet açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının 2015 yılında dengede gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz yani genel devlet bazında bakıldığında, genel devletin gelirleriyle giderleri birbirini karşılamaktadır. Herhangi bir şekilde bir bütçe açığından söz etmek mümkün değil. Gerçekten, bu, ülkemiz açısından diğer ülkelerle mukayese ettiğimiz zaman son derece bizi güçlendiren bir unsur. 2003-2007 döneminde ortalama yüzde 2,2 olan genel devlet açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2011-2015 döneminde ortalama yüzde 0,5 olmuştur. Yani kendi dönemimizde de, AK PARTİ hükümetlerinin bulunduğu dönemde de ortalamalar aldığımızda 2,2'den 0,5'e düşen bir bütçe açığıyla, genel devlet bütçe açığıyla karşı karşıyayız ama zaten son yıl, 2015 dengeli bir bütçe yılı olacak.

2015 yılında genel devlet açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının gelişmekte olan ülkelerde ortalama yüzde 4,3; OECD ortalamasının yüzde 3,3 ve avro bölgesinde ortalamasının yüzde 2 olduğu göz önüne alındığında 2015 yılında genel devlet bütçesinde yakalanan bu performansın ne kadar çarpıcı olduğu rakamlarla da ortaya konulabilmektedir. Diğer taraftan, 2002 yılında yüzde 74 olan AB tanımlı borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranını 2015 yıl sonunda yüzde 32,6; program dönemi, yani 2018 dönemi sonunda ise yüzde 29,5'e düşürmeyi hedefliyoruz. 2015 yılında yüzde 32,6 olarak öngördüğümüz kamu borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 115,2 olan OECD ortalamasından, tekrar ediyorum, Türkiye'de 2015 yılında yüzde 32,6 olan oran OECD'de yüzde 115,2; avro bölgesinde yüzde 93,7 ve hatta gelişmekte olan ülkelerde de yüzde 44,4. Yani ister gelişmekte olan ülkeleri esas alın, ister avro bölgesini esas alın, ister OECD bölgesini esas alın her bakımdan kamu borç yükünün gayrisafi yurt içi hasılaya oranı hem trend olarak sürekli bir azalma eğilimi içindedir hem de geldiğimiz nokta itibarıyla ekonominin temel dinamiklerine son derece olumlu katkı veren bir göstergedir.

Kamu maliyesi göstergelerimiz sadece gelişmiş ekonomilerden değil, aynı zamanda Arjantin, Polonya, Brezilya, Çin ve Hindistan gibi birçok gelişmekte olan ülkeden daha iyi durumdadır. Küresel kriz sonrasında gelişmekte olan ülkeler arasında borç stokunun millî gelire oranını azaltabilen ve bütçe açığını düşük seviyelerde tutabilen nadir ülkelerden biriyiz. Bu da önümüzdeki dönemde gelişmekte olan ülkeler arasında büyüme performansında farklılaşmaya yol açacak faktörlerden birisi olacaktır. Her zaman bütçe performansı, kamu maliyesi performansı büyümemize olumlu katkı vermiştir, inşallah önümüzdeki dönemde de bu etkisini devam ettirecektir.

Diğer taraftan, 2002 yılından bu yana kamu net borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranını yüzde 61,5'ten yüzde 7,6'ya düşürdük. Aynı dönemde -bu sefer net dış borç stokunu söylüyorum- kamu net dış borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı da yüzde 25,2'den yüzde eksi 5,1'e düşmüştür. Yani dış âlemden alacağımız var, çok alışıktığımız bir şey değil, dış âlemden alacaklı olduğumuz bir kamu maliyesi dengesiyle karşı karşıyayız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; mali disiplin sayesinde ülkemiz önemli kazanımlar elde etmiştir. 2002 yılında vergi gelirlerinin yüzde 85,7'si faiz ödemelerine giderken bugün vergi gelirlerinin sadece yüzde 13'ü faiz ödemelerine gitmektedir. Bu oran bile yüksek. Bizim bu oranı çok daha aşağılara çekmemiz lazım. Hep söylüyoruz, faiz bütçesinden millîete hizmet bütçesine dönüştüreceğiz.

Benzer şekilde, 2002 yılında faiz giderlerinin bütçe içindeki payı yüzde 43,2 iken, bu oranı 2015 yılında yüzde 10,5'e kadar düşürdük. İç borçlanma maliyetlerinde de önemli iyileşmeler sağladık. 2002'de yüzde 62,7 seviyesinde olan Türk lirası cinsinden sabit faizli devlet iç borçlanma senetleri faiz oranı 2015 yılında yüzde 9,5'e inmiştir. 2002 yılında yüzde 25,4 olan reel faiz oranı, yani iç borçlanma senetleri üzerinden ödediğiniz reel faiz oranı 2002 yılında yüzde 25,4 iken bizim dönemimizde bu oran yüzde 0,6'ya gerilemiştir.

Hükümetlerimiz döneminde faiz yükünü azaltarak tasarruf ettiğimiz kaynakları eğitim, sağlık, sosyal yardımlar ve yatırım harcamaları için kullandık.

Kamu maliyesindeki iyileşme ve borçlanma maliyetlerinin düşmesi kamunun dışlama etkisini azaltarak yatırımları ve istihdamı desteklemiştir. Bu sayede 1990-2002 döneminde reel olarak yüzde 3,1 artan özel sektör yatırımlarının 2002-2014 döneminde yüzde 155,5 artmasına imkân sağlamış olduk. Dolayısıyla kamu bütçesi özel sektör yatırımlarına ciddi anlamda güçlü bir destek vermiştir.

Mali disiplinin sürdürülmesindeki kararlılığımız Türkiye ekonomisini olumsuz dış şoklara karşı dirençli kılan temel unsurlardan birisi olmuştur. Küresel belirsizliklerin yüksek olduğu mevcut konjonktürde bu kazanımların korunarak daha da ileriye götürülmesi büyük önem taşımaktadır. Mali disiplini kalıcı hâle getirecek ve tasarruf açığını azaltacak her türlü tedbir makroekonomik istikrarı destekleyecek ve borçlanma faizlerinin düşük seyretmesini sağlayarak toplumsal refaha olumlu katkıda bulunacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; AK PARTİ hükümetleri döneminde doğru ve yerinde makroekonomik politikalar ve gerçekleştirilen yapısal reformlar sayesinde ekonomide önemli başarılar elde ettik. 2002-2014 döneminde Türkiye'nin dolar bazında kişi başına millî gelirini 3 kate yakın artırdık. 2008 yılında 15 bin dolar olan satın alma gücü paritesine göre kişi başına millî gelir 2015 yılında 20 bin doları aşmıştır.

Hızlı büyüme sayesinde, gelişmiş ülkelerle aradaki farkı azaltıp refah düzeyini yükselttik. Vatandaşlarımızın yaşam standartlarını artırdık ve gelir dağılımı göstergelerinde çok önemli iyileştirmeler sağladık. Küresel kriz sonrası birçok ülkede gelir dağılımı bozulurken Türkiye'deki gelir dağılımını iyileştirdik. Gelir dağılımındaki adaleti ölçen Gini katsayısı 2002 yılında 0,44'ten 2014 yılında 0,38'e gerilemiştir. Aynı dönemde, en zengin yüzde 10'luk kesimin ortalama gelirinin en yoksul yüzde 10'luk kesimin ortalama gelirine oranı 18,3 kattan 11,6 kate düşmüştür. Yani hem toplumun tamamı için büyüme oranlarını yukarıya çektik hem de üretilen geliri toplum kesimleri arasında daha adaletli bir şekilde dağıttık.

Benzer şekilde, mutlak yoksulluk göstergelerinde de önemli iyileşmeler kaydettik. Günlük 2,15 doların altında geçinen nüfus 2002 yılında yüzde 3 iken, 2014 yılı itibarıyla bu oran sıfıra inmiştir. Yani günlük geliri 2,15 doların altında herhangi bir toplum kesimi kalmamıştır. Günlük 4,3 doların altında geçinen nüfusu ise 12 yılda 28,7 puan azaltarak yüzde 1,6'ya indirdik.

Uzun yıllar orta-alt gelir grubunda yer alan Türkiye 2003-2007 döneminde ortalama yüzde 6,9 büyüyerek orta-üst gelir grubuna yükselmiştir. Orta gelir tuzağından sakınmak amacıyla hükümetlerimiz döneminde gerçekleştirilen yapısal reformlarla sağlanan ekonomik iyileşmelerin bir üst seviyeye, yani yüksek gelirli ülkeler grubuna girebilmesi için yeni reformları hedefliyoruz. Yani önceki yıllarda yapmış olduğumuz reformları bu dönemde de bu dönemin ihtiyaçlarına uygun bir şekilde devam ettiriyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; önümüzdeki dönemde dünyanın ve ülkemizin değişen şartlarını dikkate alarak 2023 vizyonumuz için gerekli ikinci nesil reformları hızla gerçekleştireceğiz. Bu amaca yönelik olarak Reformların Koordinasyonu ve İzlenmesi Kurulunu oluşturduk. Gerçekleştireceğimiz reformları altı temel alanda yoğunlaştıracacağız; bunlar, demokrasileşme ve adalet, eğitim, kamu yönetimi, kamu maliyesi, reel ekonomide köklü değişim öncelikli dönüşüm programları alanında gerçekleştireceğimiz reformlardır.

Ekonomik önceliklerimizi istikrarlı ve güçlü büyüme, tasarrufların artırılması, mali disiplin ve fiyat istikrarı olarak belirledik.

Bu nedenle, önümüzdeki dönemde bir yandan makroekonomik istikrar ve kazanımlarımızı güçlendirirken, diğer yandan da mikroekonomik ve sektörel dönüşümlere odaklanacağız.

Üretken alanlarda yenilikçi ve girişimci özel sektör öncülüğünde büyüyeceğiz. Dışa açık bir ekonomi olarak rekabetçiliği geliştirecek, küresel yatırımlar ve nitelikli insan gücü için ülkemizi cazip hâle getireceğiz. Ancak bu suretle cari açık, işsizlik ve enflasyon gibi yapısal sorunlarımızı aşarak potansiyel büyümeyi yukarıya çıkarmak, yani artırmak mümkün olacaktır.

2015 yılı başında uygulamaya koyduğumuz gerçekçi, somut ve uygulanabilir 25 öncelikli dönüşüm programıyla;

Ekonomimizin verimliliğini ve üretken kapasitesini güçlendirecek,

Büyüme potansiyelimizi yükseltecek,

Genç girişimciliği ve istihdamı teşvik edecek,

Kurumlarımızın kalitesini artıracacağız.

Türkiye, genç ve dinamik nüfusu, geniş iç pazarı ve stratejik konumuyla bunu başaracak güce sahip bir ülkedir. Sağladığımız siyasi istikrar, kararlılığımız, geçmiş reform tecrübe ve başarımız bu reformları gerçekleştirme yolunda en büyük teminatlarımız olacaktır.

Demokratik istikrarı kurumsallaştırmak ve rekabetçi ekonomimize dinamizm katarak ülkemizi güçlendirmek için yeni reformlar yapmak durumundayız.

AK PARTİ hükümetleri, geçmişte hayal bile edilemeyen büyük projeleri gerçekleştirmiş, verdiği sözleri bir bir hayata geçirmiştir.

1 Kasım seçimlerinde halkımızın AK PARTİ'ye gösterdiği güvenin bir gereği olarak, Hükümetimiz, önümüzdeki dönemde Seçim Beyanname'mizde ve Hükümet Programı'mızda yer alan taahhütlerimiz başta olmak üzere, ülkemizin ihtiyaç duyduğu yeni reformları süratle hayata geçirecektir.

Bu çerçevede, 2016 yılı için üç, altı ve on iki aylık dönemleri içeren, vatandaşlarımızın talep ve ihtiyaçlarını kapsayan Eylem Planı'nı hazırladık, Eylem Planı çerçevesinde bunları bir bir gerçekleştirmeye başladık. Komisyonumuza gelen yasaların aslında esas muhtevanın da bu seçim döneminde verilen vaatler ve yapısal reformların olduğunu bir defa daha söylemek isterim.

Demokrasimizin standartlarının artırılması, ekonomik gelişmenin de önemli öncüllerinden birisidir. Demokrasinin ve adaletin kalkınma sürecimize güç verdiğini somut uygulamalarımızla ortaya koyduk, önümüzdeki dönemde de demokratikleşmeye ve yönetim kalitemizi daha da artırmaya devam edeceğiz.

Yeni anayasa ve yargı reformu başta olmak üzere, yapacağımız çalışmalarla, ülkemizin uzun zamandır beklediği adımları atacağız. Böylelikle özgürlük alanlarının daha da genişletileceği, herkesin birlik ve beraberlik içinde yaşayacağı çok daha yenilikçi ve rekabetçi bir toplumsal düzene de kavuşmuş olacağız.

Önümüzdeki dönemde yeni anayasayla birlikte üzerinde çalışma yapmayı planladığımız başlıca kanunlar arasında;

Siyasi Partiler Kanunu,

Seçim Kanunu,

Ekonomik ve Sosyal Konseye ilişkin kanun,

Siyasi etik kanunu,

Ayrımcılığın önlenmesi kanunu,

Kişisel verilerin korunması kanunu
yer almaktadır.

Yargı sistemimizi, başta Avrupa Birliği olmak üzere uluslararası norm ve standartları esas alarak hazırlayıp, daha önce ilan ettiğimiz yargı reform stratejisi çerçevesinde yeniden yapılandıracağız.

Demokratik bir ülke olarak Türkiye, hukuk düzeniyle vatandaşlarımızın özgürlüklerini korumaya, uluslararası topluma güven vermeye, yerli ve yabancı yatırımcılar için güvenli bir liman olmaya devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; önceki hükümetlerimizde olduğu gibi bu hükümetimiz döneminde de eğitim en temel önceliğimiz olmaya devam edecektir.

Eğitime erişim sorununu büyük oranda çözdük. Önümüzdeki dönemde eğitimin her seviyesinde kaliteyi artırmaya devam edeceğiz.

On üç yıllık süreçte, okul öncesinde 4 katına çıkardığımız okullaşma oranlarını ilk ve ortaöğretimde yüzde 100'lerin üzerine çıkardık. Eğitim kademelerine göre okullaşma oranları, 2002-2003 döneminde okul öncesinde yüzde 11, ilköğretimde yüzde 96,5; ortaöğretimde yüzde 80,8 iken, 2014-2015 döneminde bu oranlar sırasıyla yüzde 46,8; yüzde 103,9 ve yüzde 107,4'e çıkmıştır.

Okullaşma oranlarıyla birlikte eğitimde fırsat eşitliğini de artırdık. 2002 yılında 100 erkek öğrenciye karşılık 91 kız öğrencimiz ilköğretimde okurken, 2014-2015 dönemi itibarıyla bu oranı 100,8'e yükselttik.

2012 yılında zorunlu eğitim süresini 8 yıldan 12 yıla çıkardık.

25 yaş üstü nüfusta ortalama eğitim süresi 2000 yılında 5,5 yıl iken 2014 yılında 7,6 yıla çıkmıştır.

Okula yeni başlayan çocuklarda beklenen eğitim süresi ise 2000 yılında 11,1 yıl iken, 2014 yılında 14,5 yıl olmuştur.

Hükümetlerimiz döneminde 450 bin yeni derslik açtık. Şubat ayında atanacak 30 bin yeni öğretmen hariç 510 bin kadrolu öğretmen atadık. Şubat ayı başında da inşallah 30 bin yeni öğretmeni atayacağımızı düşünürsek, bu durumda 2002 yılından bu yana 540 bin yeni öğretmeni mizi eğitim sistemine kavuşturmuş oluyoruz.

Bu dönemde üniversitesiz il bırakmadık. Toplam üniversite sayısı 2002 yılında 76 iken, bu sayıyı bugün 185'e çıkardık.

2007 yılından bu yana yeni kurulan üniversitelere toplam 25,5 milyar lira kaynak aktardık.

Devlet üniversitelerinde harcı kaldırarak üniversiteye erişimi kolaylaştırdık.

2002-2003 eğitim ve öğretim dönemine göre üniversite öğrenci sayısını 3 katından fazla artırarak, 2014-2015 döneminde 6,1 milyona çıkardık.

Bu çabalarımız sonucunda, Dünya Ekonomik Forumu'nun yükseköğretim sıralamasına göre 2008'de 144 ülke içinde 72'nci sıradayken, 2015'te 140 ülke arasında 55'inci sıraya yükseldik. Hedefimiz, ülkemizi eğitimde en iyi OECD ülkelerinden biri yapmak ve bölgenin çekim merkezi hâline getirmektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; eğitim istihdam bağlantısı hükümetimizin büyük önem affettiği konulardan birisidir. Bu bağlamda, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu meslek ve alanlarda kaliteli elaman yetiştirilmesini sağlayacak şekilde mesleki eğitimin kalitesini artıracak tedbirleri almaya devam edeceğiz.

Eğitim-istihdam bağıını güçlendirme çerçevesinde hazırladığımız Temel ve Mesleki Becerileri Geliştirme Öncelikli Dönüşüm Programı'yla iş piyasalarındaki insan gücüne olan talep ile yükseköğretimin de dâhil olduğu eğitim sistemimizin o alanlarda sağlayabileceği arz arasındaki uyumu sağlayacağız.

Meslek liselerinde özel kesimin katkısını artıracacağız. Kamu-özel iş birliğiyle meslek liselerini ve meslek yüksekokullarını yeniden yapılandıracağız. Mesleki ve teknik lise mezunlarının istihdamını özendireceğiz.

Hükümetimiz döneminde daha az maliyetle, daha kaliteli ve daha fazla hizmet üretme prensibinden hareket ettik. Kaynaklarımızı israf etmeden halkımızın ihtiyaçlarını ve taleplerini karşılamaya çalıştık.

Devlet personel rejimimizi etkinleştirecek kamuda insan gücü planlamasını yapacağız. Nispeten geri kalmış bölgelerimizde yeterli ve nitelikli personel istihdamına yönelik tedbirler geliştireceğiz.

Dijital Türkiye Projesi'ni hayata geçirerek, vatandaşlarımızın kamu kurum ve kuruluşlarına gitmeden tüm iş ve işlemlerini İnternet ortamında sonuçlandırmasını sağlayacağız. Bu kapsamda e-devlet stratejisi ve eylem planı hazırlayacağız.

Kamu maliyesinde yapacağımız reformların hedefi, değişen koşullara uygun olacak şekilde daha etkin, hesap verebilir ve şeffaf bir mali yönetim sistemi olacaktır.

Bu kapsamda, AB müktesebatı ve uluslararası standartlar esas alınarak kamu mali yönetim ve kontrol sistemini on yıllık uygulama tecrübesi çerçevesinde gözden geçireceğiz.

Bir diğer reform alanımız ise reel sektördür. Üreten, istihdam oluşturan ve ihracatını artıran bir ülke olma yolunda reel sektörün daha güçlü ve rekabetçi olmasını amaçlıyoruz. Bu nedenle, iş gücü piyasasının etkinleştirilmesi, teknolojik altyapının ve inovasyonun desteklenmesiyle, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi alanlarında reformlar yapıyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; büyümedeki ılımlı seyirin iş gücü piyasasına olumsuz yansımalarına rağmen istihdam artışı devam etmektedir. Ancak iş gücü arzında yaşanan hızlı artışların devam etmesi nedeniyle işsizlik oranı yüzde 10 seviyesinde direnç göstermektedir. İş gücü piyasasının daha etkin hale getirilmesi, istihdamın artırılması, işsizliğin azaltılması ve iş gücü verimliliğinin yükseltilmesi amacıyla İşgücü Piyasasının Etkinleştirilmesi Programı'nı da uygulamaya koyduk.

Kadınların iş gücüne ve istihdama katılmalarının önündeki engelleri kaldırıyoruz. 2005 yılında yüzde 23,3 olan kadınların iş gücüne katılım oranını uyguladığımız politikalarla 8,5 puan artırarak yüzde 31,8'e yükselttik. 2023'te bu oranı yüzde 41'e çıkarmayı hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; çalışanların kazanılmış haklarını koruyarak iş gücü piyasasının etkinliğini ve esnekliğini artıracacağız. Türkiye'de kısmi zamanlı çalışanların toplam istihdam içindeki payı yüzde 10,6'dır. Bu oran yüzde 16,3 olan OECD ortalamasının altındadır. Bu nedenle kısmi süreli çalışanların oranını AB ve OECD seviyelerine yükseltmeyi hedefliyoruz.

Uzun dönemde büyümenin en önemli belirleyicisi olarak gördüğümüz AR-GE faaliyetlerini desteklemeye devam ediyoruz. 2002-2014 döneminde AR-GE harcamalarının GSYH'ye oranını yüzde 0,53'ten yüzde 1,01'e çıkardık. Bu oranı 2018 yılında yüzde

1,8'e, 2023'te ise yüzde 3'e çıkarmayı hedefliyoruz. 2002-2014 döneminde AR-GE harcamalarını artırırken özel sektörün AR-GE harcamaları içindeki payını yüzde 29'dan yüzde 49,8'e çıkardık. 2023 yılında ise bu oranın yüzde 66,9'a çıkmasını bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; hükümetlerimiz döneminde gerçekleştirdiğimiz reformlarla Türkiye'nin kurumsal kapasitesini güçlendirdik. Dünya Ekonomik Forumu'nun yaptığı Küresel Rekabet Gücü Endeksi'nde Türkiye 2005 yılında 71'inci sıradayken 2015 yılında 51'inci sıraya yükselmiştir. Dünya Bankasının İş Yapma Kolaylığı Endeksi'ne göre 2006 yılında 84'üncü sırada yer alan Türkiye 2015 yılında 55'inci sıraya yükselmiştir.

Yukarıda bu ana kadar bahsettiğim öncelikli dönüşüm programlarının haricinde, ekonomimizin kılcal damarlarına dokunan diğer programlarımızı da kararlı bir şekilde hayata geçireceğiz. Bu sayede tasarruflarımızı artırmayı ve daha üretken alanlara yönlendirerek potansiyel büyümeyi yukarıya çekmeyi hedefliyoruz.

Tasarrufları ekonominin önemli dinamiklerinden biri olarak görüyoruz. Orta ve uzun vadede sürdürülebilir büyüme hedefimize ulaşabilmek için yurt içi tasarrufların artırılması hepimiz için bir zorunluluktur. Ülkemizde toplam tasarrufların GSYH'ye oranı 2015 yılında yüzde 15,6'yla gelişmekte olan Avrupa'daki ortalama olan yüzde 18,8'in altındadır. Bu oran gelişmekte olan ülkelerdeki ortalama olan yüzde 31,9'un ise oldukça altındadır. Mutlaka uygulamaya koyacağımız politikalarla gerek kamu gerekse özellikle özel sektörde hane halklarında tasarruf oranlarını yukarıya çekmemiz gerekir. Bu alanda özellikle öncelikli dönüşüm programları üzerinde önümüzdeki dönemde yasal ve idari düzenlemeler yapacağız. Biz eğer Türkiye'yi büyütmek istiyorsak, yatırımları artırmak istiyorsak bunu finanse edecek yeterli bir tasarruf oranına da en kısa vadede erişmemiz lazım. Bunu hep birlikte inşallah muhalefetin de desteğiyle gerçekleştirmeyi ümit ediyoruz.

Hükümetlerimiz döneminde Türkiye ekonomisi için hayati öneme sahip olan altyapı kapasitesini önemli ölçüde iyileştirdik. Altyapı yatırımlarının sağladığı rekabet avantajıyla bir yandan ekonomik büyümeyi desteklerken diğer yandan yeni istihdam olanaklarını sağladık. Ekonomimizin can damarı olan ulaşım ve lojistik altyapısının gelişmesine büyük önem verdik. Son on üç yılda çok şeritli kara yolları ağıımızı yaklaşık 3 kat artırarak 24 bin kilometrenin üzerine çıkardık. Trafik yoğunluğunun yüksek olduğu kesimlerde trafik güvenliğinin artırılması ve taşıma sürelerinin kısaltılması amacıyla bölünmüş yol uzunluğunu 30 bin kilometreye çıkaracağız.

Önemli ulaşım koridorlarını otoyol ağıyla birbirine bağlayacak, başta Marmara Bölgesi olmak üzere, kamu-özel iş birliği modeliyle yeni otoyollar inşa edeceğiz. Bu ağın önemli parçaları olan İstanbul-Bursa-İzmir Körfez Geçiş Köprüsü dâhil Kuzey Marmara Otoyolu'nu tamamlayarak hizmete açacağız. Bu kuşağın önemli bir bölümü olan ve üzerinde demir yolu da bulunan Çanakkale Boğaz Köprüsü'nün yer aldığı güzergâhın da yapımına başlayacağız. Böylece otoyollar ve köprülerle çevrilmiş Marmara ringini oluşturacağız. Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve Avrasya Tüneli'ni tamamlayacağız.

İstanbul Boğazı'nın altından 2 defa tünel yapmak yerine, dünyada bir ilk olmak üzere tek geçişte tek tünel hâlindeki kara yolu ve metro geçişlerini kapsayan 3 katlı Büyük İstanbul Tüneli'ni tasarladık. Günde 6,5 milyon vatandaşımızın kullanacağı toplam 9 farklı raylı sistemi birbirine bağlayarak Boğazici ve Fatih Sultan Mehmet Köprülerinin trafiğine nefes aldıracak projenin kamu-özel iş birliği modeliyle yapımına başlayacağız.

Demir yolu alanında yaptığımız yatırımlar Türkiye'yi yüksek hızlı tren işletmeciliğinde dünyada 8'inci, Avrupada ise 6'ncı sıraya taşımıştır. Marmaray Projesi sayesinde iki kıta arasını dört dakikaya indirdik.

1951 yılından 2004 yılına kadar ortalama 945 kilometre demir yolu yapılmış iken 2004 yılından bugüne kadar 1.805 kilometre demir yolu yapılmıştır. Bu yolda emeği geçen bütün herkese huzurlarınızda teşekkür ediyorum. 3.057 kilometre demir yolunun ise inşaatı devam etmektedir.

Hükümetlerimiz döneminde hava yolu ulaşımında büyük bir atılım gerçekleştirdik. 2003 yılında 34,4 milyon olan toplam yolcu sayısını, dikkatinizi çekiyorum, 181,4 milyona, iç hat yolcu sayısını ise 9,1 milyondan 97,5 milyona yükselttik. Aktif havaalanı sayısını 26'dan 55'e, dış hat uçuş noktalarını ise 60'dan 261'e çıkardık. Yani şu anda Türk havacılık sistemi üzerinden gerçekleştirilen yurt dışı uçuşlarında uçuş noktası sayısı 261'e çıkmış bulunuyor. Bu, gerçekten ülkemizi global bir hâle döndüren önemli bir atılımdır. Bunu yapabilmek için ciddi bir vizyon gerekir, ciddi bir çaba gerekir ve bu dönemde gerçekten... Bunun iktidarı-muhalefeti yok, bu hepimizin ülke olarak bir başarısıdır. Buna emeği geçen bütün herkese huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Türkiye'nin havasını değiştirmiştir.

Bununla birlikte, 150 milyon yolcu kapasiteli 3'üncü havalimanıyla İstanbul'u dünyanın en büyük transit noktalarından biri hâline getireceğiz.

En ucuz ve etkin taşımacılık yollarından biri olan deniz taşımacılığını da önemsiyoruz ve gereken desteği sağlıyoruz. 2002 yılında 37 olan faal tersane sayımızı 2015 Kasım ayı itibarıyla 77'ye çıkardık. Dünya sıralamasında 19'uncu sıradan 13'üncü sıraya getirdiğimiz Türk sahipli deniz ticaret filomuzu ise 2023 yılında ilk 10 ülke arasına taşımayı hedefliyoruz. Ülkemizin bölgesinde transit liman üssü olmasını teminen kıyılarımızda büyük ölçekli limanların tesis edilmesini sağlayacağız. Bu kapsamda 3 büyük denizde 3 büyük liman inşa edeceğiz.

Türkiye'yi bölgesel ve küresel bir lojistik üs hâline getirmek için gerekli adımları bir bir atıyoruz. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde 7 adet lojistik merkezi hizmete açtık. Önümüzdeki dönemde 6 tanesi inşaat aşamasında olan toplam 13 lojistik merkezini daha hizmete açmayı planlıyoruz.

Veri iletim kapasitesini ve hızını artırmak üzere 4,5G mobil elektronik haberleşme hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını sağlayacağız. 5G mobil elektronik haberleşme altyapısına ilişkin AR-GE çalışmalarını da destekleyeceğiz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; finansal piyasaların büyümesi, derinleşmesi ve tabana yayılması, yatırım ve tasarrufların daha etkin bir şekilde kullanımını sağlayarak sürdürülebilir yüksek büyümeyi desteklemektedir. Bu nedenle, hükümetlerimiz döneminde finansal piyasaların derinleşmesi amacıyla önemli reformlar gerçekleştirdik. Amacımız sermaye piyasalarını geliştirerek ekonominin rekabet edebilirlik düzeyini artırmaktır. Bu kapsamda, faizsiz finans alanında koordinasyonu sağlayacak bir mekanizma oluşturulmuş, bu alana uygun etik ilkeler ve kurumsal yönetim ilkeleri belirlenmiştir.

Finansal piyasaların derinliğini artırarak özel sektöre makul maliyetlerle uzun vadeli finansman imkânı sağlıyoruz. Bankadan kredi bulamayan ya da yüksek faizle borçlanmak istemeyen KOBİ'lerin sermaye piyasalarına erişimini kolaylaştırdık, Borsa İstanbul bünyesinde yeni ve yükselen girişimlere, halka açılmadan Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinden muaf bir şekilde finansman imkânı sağlayacak özel pazarı harekete geçirdik.

Hükümetlerimiz döneminde ekonomideki iyileşmeye paralel olarak finans sektörü istikrarlı bir şekilde büyümüştür. İstanbul, 2009 yılında Küresel Finans Merkezleri Endeksi'ne göre 75 şehir arasında 72'nci sıradayken 2015'te 84 şehir arasında 47'nci sıraya yükselmiştir. Hedefimiz 2018 yılında ilk 25 içinde yer almaktır. Türkiye, Finansal Gelişmişlik Endeksi'ne göre 2009 yılında 55 ülke arasında 44'üncü sıradayken 2012 yılında 62 ülke arasında 42'nci sıraya yükselmiştir. Türkiye'nin 2018 yılında Finansal Gelişmişlik Endeksi'nde ilk 30'da yer almasını hedefliyoruz. 2013 yılında yüzde 3,4 olan finansal hizmetler sektörünün gayrisafi yurt içi hasıla içindeki payını program dönemi sonunda yüzde 6'ya yükseltmeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Türkiye birincil enerji kaynakları bakımından 2014 yılı itibarıyla yüzde 74 oranında dışa bağımlıdır ve bu durum cari açık üzerinde ciddi bir baskı oluşturmaktadır. Türkiye'de artan sınai üretime bağlı olarak enerji tüketiminin faturası 2011'den itibaren yıllık 54-60 milyar dolar aralığında seyretmektedir. Ancak, 2014 yılının ikinci yarısından itibaren hızla düşen enerji fiyatlarına bağlı olarak enerji ithalatı 2015 yılı Kasım ayı itibarıyla 12 aylık bazda 39,2 milyar dolara gerilemiştir.

Yaşanan bu daralmaya rağmen enerji ithalatı hâlâ cari açık üzerinde büyük bir yükü oluşturmaktadır. Hızla kalkınan bir ülke olarak mevcut enerji kaynaklarımız ülkemizin ihtiyacını karşılayacak düzeyde değildir. Bu alanda arz güvenliğinin sağlanması için bir taraftan yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının harekete geçirilmesi, diğer taraftan enerji verimliliğinin artırılması temel hedeflerimizdendir.

Enerji sektöründe yüksek katma değer sağlayacak ürünlerin üretimine yönelik yatırımları destekleyeceğiz. Nükleer, rüzgâr, güneş, hidroelektrik gibi alternatif enerji kaynakları üreten tesislerde kullanılan makine ve teçhizatın yurt içi üretiminin payını artıracğız.

Yeni dönemde önemli bir reform alanımız Yerli Kaynaklara Dayalı Enerji Üretimi Öncelikli Dönüşüm Programı'mızdır. Programın amacı, enerji alanında yerli kaynaklarımızı maksimum düzeyde harekete geçirmek suretiyle dışa bağımlılığımızı azaltmaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu bölümünde, 2014 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'na ilişkin bazı büyüklükleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

2014 yılında bütçe giderleri 448,8 milyar lira, gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 25,7; bütçe gelirleri 425,4 milyar lira, gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 24,3; 2014 yılı bütçe açığı 23,4 milyar lira, gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 1,3; faiz dışı fazla 26,5 milyar lira, gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 1,5 olarak gerçekleşmiştir.

2014 yılı merkezi yönetim bütçe tahmini ve yıl sonu gerçekleştirmelerine bakılacak olursa 2014 yılı bütçe gideri, tahmine göre yüzde 2,8 oranında aşılmıştır. Buna karşın, bütçe gelirlerimiz yüzde 5,5 oranında artış göstermiştir. Bütçe açığı, tahmine göre yüzde 30 oranında azalmış, faiz dışı fazla ise yüzde 42 oranında artarak 26,5 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu veriler 2014 yılında mali disiplinden taviz vermediğimiz önemli bir göstergesidir.

Sayın Günal "Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'yla ilgili daha detaylı açıklamalar yapılmasını bekleriz." dedi ama kendisi, tabii, burada olmadığı için müsaade ederseniz genel görüşmelerin yapıldığı dönemde Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'yla ilgili daha detaylı açıklamaları da yapmak isterim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu bölümünde sizlere 2015 yılı merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmeleri hakkında bilgi vermek istiyorum. 2015 yılında merkezi yönetim bütçe giderleri 506 milyar lira, faiz hariç bütçe giderleri 453 milyar lira, merkezi yönetim bütçe gelirleri 483,4 milyar lira, genel bütçe vergi gelirleri 407,5 milyar lira olarak gerçekleşmiştir.

Buna göre, 2015 yılında merkezi yönetim bütçe açığı 22,6 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Hatırlanacağı üzere, ekim ayında yayımlanan 2016-2018 dönemi Orta Vadeli Programı'nda 2015 yıl sonu bütçe açığı tahminlerini 24,5 milyar lira olarak belirlemiştik. 2015 yılına ilişkin bu sonuç, bütçe açığının yıl sonu gerçekleşme tahminine göre yaklaşık 2 milyar lira düşük gerçekleştiğini göstermektedir. Buna göre, bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı ekim ayında yayımlanan Orta Vadeli Program'a göre yüzde 0,1 puan daha iyi gerçekleşmiştir ama şunu da söylemem gerekir: 2015 yılı bütçe açığı yılbaşı bütçe hedefine göre 0,1 daha yukarıda gerçekleşmiştir. Bunu da söylemekte fayda var.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bütçe giderlerinin detaylarına bakalım olursak 2015 yılında personel giderleri 125 milyar lira, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri 21 milyar lira, mal ve hizmet giderleri 45,4 milyar lira, faiz giderleri 53 milyar lira, cari transferler 182,8 milyar lira, sermaye giderleri 56,9 milyar lira, sermaye transferleri 10,5 milyar lira, borç verme giderleri 11,3 milyar lira olarak gerçekleşmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2015 yılında bütçe gelirleri geçen yıla göre yüzde 13,6 oranında artarak 483,4 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılı bütçesinde gelir hedefimiz 452 milyar lira idi. Buna göre, yıl sonu gelir gerçekleşmesi bu hedefimizin 31,4 milyar lira üzerinde olmuştur. Bu kapsamda, 2015 yılının bütçe gelir performansı açısından oldukça başarılı bir yıl olduğunu söylemek mümkündür.

2015 yılında genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı geçen yıla göre yani 2014 yılına göre yüzde 15,6 oranında artarak 407,5 milyar lira olmuştur. Bu sonuç, vergi gelirleri tahsilatının bütçe hedefini 18 milyar lira üzerinde gerçekleştirdiğini göstermektedir.

Genel bütçe vergi gelirleri tahsilatının detaylarına baktığımızda gelir vergisinin 85,8 milyar lira, kurumlar vergisinin 33,4 milyar lira, dahilde alınan KDV'nin 46,4 milyar lira, özel tüketim vergisinin 105,9 milyar lira, ithalattan alınan KDV'nin 74,4 milyar lira, damga vergisinin 12 milyar lira, harçların 17 milyar lira, banka ve sigorta muameleleri vergisinin 9,2 milyar lira, motorlu taşıtlar vergisinin 8,9 milyar lira, diğer vergilerin ise 14,5 milyar lira olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Vergi dışı gelirler ise bir önceki yıla göre yüzde 4,2 oranında artarak 75,9 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar, 2015 yılı başlangıç hedefinin 13,4 milyar lira üzerindedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2015 yılına ilişkin açıklamalarıma son vermeden önce 2015 yılı bütçe gerçekleştirmeleriyle ilgili olarak kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. 2015 yılında merkezi yönetim bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 1,2

olarak gerçekleşmiştir. Bu oran, 2015 yılı başlangıç hedefimizin 0,1 puan üzerinde, ekim ayında yayımladığımız Orta Vadeli Program'daki yıl sonu gerçekleşme tahmininin ise 0,1 puan altındadır. Merkezî yönetim bütçe açığında elde ettiğimiz yüzde 1,2 düzeyindeki bu olumlu performansın genel devlet bazında çok daha iyi bir neticeyle sonuçlanacağını öngörmekteyiz. Bu çerçevede, 2015 yılı genel devlet bütçe dengesi açık vermeyecektir yani, daha önce de ifade ettim, dengeli bir bütçe olacaktır. Böylece, 2015 yılı son dokuz yılın en iyi performansının elde edildiği bir yıl olacaktır genel devlet olarak. Oysa Avrupa Birliğine üye ülkelerde 2015 yıl sonunda genel devlet açığının GSYH'ye oranının ortalama yüzde 2,5 olacağı tahmin edilmektedir. G7 ülkelerinde ise söz konusu oranın ortalama yüzde 3,5 olacağı öngörülmektedir.

Borç stokunun GSYH'ye oranının ise 2015 yıl sonunda yüzde 32,6 olarak gerçekleşmesini bekliyoruz. Aslında bunları daha önce söylediğim için burada tekrarlamayayım, daha önce bu oranları vermiştik. Karşılaştırmalı olarak verdiğim bu tablo ülkemizin iki genel seçimin gerçekleştiği bir yıl olan 2015 yılında sergilediği kamu maliyesi performansının gücünü açıkça ortaya koymaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi sizlere 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı hakkında bilgi vermek istiyorum.

Üç yıllık perspektifle hazırladığımız 2016 yılı bütçesi 64'üncü Hükümetimizin ilk, AK PARTİ hükümetlerinin ise 14'üncü bütçesidir.

2016-2018 döneminde maliye politikamız, ekonomik istikrarın desteklenmesine, büyüme potansiyelinin yukarı çekilmesine, yurt içi tasarrufların artırılarak cari açığın kontrol altında tutulmasına ve fiyat istikrarına yardımcı olacak şekilde uygulanacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2016 yılı merkezî yönetim bütçesini hazırlarken baz aldığımız ve orta vadeli programda açıkladığımız makroekonomik veriler ise şu şekildedir:

GSYH büyüklüğü 2 trilyon 207 milyar lira; reel GSYH büyüme oranı yüzde 4,5; deflator yüzde 7,6; TÜFE yıl sonu itibarıyla yüzde 7,5; ihracat 155,5 milyar dolar, ithalat 210,7 milyar dolar.

2016 yılı bütçemizde bütçe giderleri 570,5 milyar lira, faiz hariç bütçe giderleri 514,5 milyar lira, bütçe gelirleri 540,8 milyar lira, vergi gelirleri 459,2 milyar lira, bütçe açığı 29,7 milyar lira, faiz dışı fazla 26,3 milyar lira olarak öngörülmüştür.

Buna göre, 2016 yılında bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 1,3; faiz dışı fazlanın ise yüzde 1,2 olmasını hedefliyoruz.

2016 yılı bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı ise şöyledir:

Personel giderleri 147,8 milyar lira, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri 24,9 milyar lira, mal ve hizmet alım giderleri 46,9 milyar lira, cari transferler 217,7 milyar lira, sermaye giderleri 51,8 milyar lira, sermaye transferleri 7,5 milyar lira, borç verme 12,9 milyar lira, yedek ödenekler 5 milyar lira, faiz giderleri 56 milyar lira.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2016 yılında merkezî yönetim bütçe gelirlerinin 2015 yıl sonu gerçekleşmelerine göre yüzde 11,9 oranında artarak 540,8 milyar liraya ulaşacağını tahmin ediyoruz. Vergi gelirlerinin ise 2015 yılına göre yüzde 12,7 oranında artarak 459,2 milyar lira olarak gerçekleşmesini bekliyoruz.

2016 yılı merkezî yönetim bütçe vergi gelirlerinin alt kalemlerini ise şu şekilde öngördük:

Gelir vergisi 98,9 milyar lira, kurumlar vergisi 36,8 milyar lira, dâhilde alınan KDV 51,2 milyar lira, özel tüketim vergisi 116,3 milyar lira, ithalatta alınan KDV 86,9 milyar lira, damga vergisi 13,7 milyar lira, harçlar 18,9 milyar lira, banka ve sigorta muameleleri vergisi 10,5 milyar lira, motorlu taşıtlar vergisi 9,9 milyar lira, diğer vergiler 16 milyar lira.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın bu bölümünde sizlere 2016 yılı merkezî yönetim bütçesinin özelliklerinden bahsetmek istiyorum.

Ülkemizin insan kaynağını çağdaş dünyayla rekabet edebilir donanıma kavuşturan ve hayat boyu devam eden bir süreç olarak eğitimi insani kalkınmamızın odağına yerleştirmiş durumdayız. Gelişmiş ülke olmanın temel yolu eğitilmiş toplum olmaktan geçmektedir. Bu anlamda, AK PARTİ hükümetleri olarak en büyük yatırımı beşeri sermayemize yani eğitime yapmaktayız. Yaptığımız yatırımlarla, başlattığımız yeni uygulama ve programlarla hükümetlerimiz döneminde eğitime erişimde ve eğitim kalitesinin artırılmasında büyük başarılarla imza attık. 2012 yılında uygulamaya koyduğumuz düzenlemeyle zorunlu eğitim süresini 8 yıldan 12 yıla çıkardık.

Bu bilinçle 2016 yılında da eğitime ayırdığımız kaynağı bir önceki yıl bütçesine göre yüzde 24,9 oranında artırarak 109,3 milyar liraya çıkarıyoruz yani eğitime bütçemizi yüzde 25 oranında bir önceki yıla göre artırmış olacağız. Böylece, bütçedeki en büyük payı, bundan önceki yıllarda da olduğu gibi 2015 yılında da eğitime ayırıyoruz. 2002 yılında bütçeden eğitime ayrılan kaynak sadece 11,3 milyar lira iken, 2002 yılında merkezî yönetim bütçesinden eğitime ayrılan kaynak GSYH'nin sadece yüzde 3,2'si iken şimdi, bu defa, biz bu rakamı yaklaşık 109 milyar liraya çıkarıyoruz ve GSYH'ye oran olarak da bakıldığında yüzde 5'in üzerine çıkarıyoruz.

Eğitime ayırdığımız kaynağın bütçe giderlerine oranını ise 2002 yılına göre 2 kattan fazla artırarak 2016 yılında yüzde 19,2'ye yükseltiyoruz. Başka bir ifadeyle, vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 23,8'ini sadece ve sadece eğitime harcayacağız.

Özel okullarda öğrenim göreceğ öğrencilerimize eğitim ve öğretim desteği uygulamasını 2014 yılında hayata geçirdik. Bu destekle özel okulların eğitimdeki payını artırmayı, devlet okullarında ise sınıf mevcutlarını azaltarak mevcut eğitim kalitesini iyileştirmeyi hedefliyoruz. Bu kapsamda, özel okullarda eğitim ve öğretime devam edecek öğrencilerimize 2.680 lirayla 3.750 lira arasında değişen tutarlarda destek sağlıyoruz. 2016 yılında bütçeye bu amaçla 1,2 milyar lira ödenek tahsis ediyoruz. Özel okullara verilen bu eğitim desteğine ilişkin düzenleme sırasında iktidar partisi olarak bizlerin ve muhalefet partilerinin bu konuda ortak bir amaç etrafında birleşip herkesin buna destek olmasından dolayı da ayrıca şükranlarımı arz ediyorum.

Organize sanayi bölgelerinde açılan özel mesleki ve teknik eğitim okullarına eğitim ve öğretim desteği uygulamasını 2013 yılında başlattık. Uygulamayla, alanlara göre öğrenci başına 4.300 lirayla 6.250 lira arasında destek sağlıyor, OSB'lerin temel ihtiyacı olan eğitilmiş ve kalifiye işçi istihdamına büyük katkı yapıyoruz. Bu amaçla 2016 yılında 60 milyon TL kaynak ayırıyoruz. İnşallah önümüzdeki yıllarda OSB'lerdeki okul sayımızı daha da artırırız ve bu alanda inşallah daha fazla kaynak ayırırız.

Eğitimde kaliteyi artırmak için uygulamakta olduğumuz FATİH Projesi'ne 2016 yılında 1,5 milyar TL kaynak ayırdık. İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine verilen burs tutarını son on üç yılda yaklaşık 13 kat artırarak 2015 yılında 165 liraya yükselttik.

YURTKUR dâhil yükseköğretime merkezî yönetim bütçesinden ayırdığımız kaynağı 2002 yılı bütçesine göre 10 katın üzerinde bir artışla 3 milyar liradan 33 milyar liraya çıkarıyoruz. Bu idarelere merkezî yönetim bütçesinden ayrılan pay 2002 yılında yüzde 2,5

iken bu payı 2016 yılında 5,8'e çıkarıyoruz. Yani, hem YURTKUR hem üniversite bütçelerinin payını aşağı yukarı 1 kattan fazla artırdığımızı söylemek mümkün. GSYH içindeki payı ise -YURTKUR ve yükseköğretim kurumlarının toplamı- yüzde 0,85'den 2016 yılında yüzde 1,49'a yükseltiyoruz.

Artan öğrenci sayısına bağlı olarak yükseköğretim kurumlarının fiziki kapasitelerini de geliştiriyoruz. Sadece yeni kurulan üniversitelerimize 2007 yılından bu yana (2016 yılı dâhil) 25,5 milyar lira kaynak ayırdık. Bu tutarın 9,7 milyar liralık kısmı üniversite yerleşkelerinin alt ve üst yapısı için sağladığımız kaynaklardır. Bütün vilayetlerimizde yeni üniversite binaları gerçekten birer birer yükseliyor, her birisi âdeta şantiye vaziyetinde. Özellikle Orta Anadolu'da, İç Anadolu'da, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizde, küçük vilayetlerimizde üniversite binalarının yükselmesi, inşaatların devam etmesi, gerçekten bu bölgelerde yaşayan insanlarımıza, gençlerimize büyük bir moral ve motivasyon oluyor. Dolayısıyla, aslında biz orada sadece inşaat yapmıyoruz, gençlerimizin geleceğini, ümitlerini inşa ediyoruz. Dolayısıyla, bu açıdan önümüzdeki dönemde de üniversite yerleşkelerinin daha da gelişmesine ve daha fazla oraya yatırım yapılmasına özel bir önem vereceğiz.

2012 yılında birinci öğretim ve açık öğretimde harçları kaldırdık, hepimiz biliyorsunuz. 2,8 milyon öğrencimizin harçlarını merkezî yönetim bütçesinden karşılıyoruz. Yani artık öğrencilerimiz, üniversiteye giden öğrencilerimiz, birinci öğretime giden öğrencilerimiz herhangi bir şekilde bir harç ödeme mecburiyeti olmaksızın eğitim hizmetlerini alabiliyorlar. Üniversitelerimiz, biliyorsunuz, özel bütçeli kamu idareleri. Dolayısıyla, üniversitelerimizin bu oluşan kaynak ihtiyacını biz genel bütçeden finanse ediyoruz. Bu amaçla, 2016 yılında 617 milyon lira üniversitelerimize bütçemizden kaynak aktaracağız.

Son on üç yılda yükseköğretim öğrencilerine verilen burs ve kredi tutarlarını yaklaşık 9 kat artırdık. Gençlerimize yönelik seçim vaatlerimizden biri olan burs ve kredi tutarını 330 liradan 400 liraya çıkarma sözünü yerine getirdik.

2002 yılında 188 bin olan yurt kapasitesini 2015 yılında artan standartlarla birlikte 450 bine çıkardık. Kiralama yöntemine ağırlık vererek son iki yılda 156 bin öğrenci için ilave yurt imkânı sağladık. Bunun yanı sıra, devlet yurtlarında kalan öğrencilerin 2002 yılında aylık 11 lira olan beslenme yardımını 2016 yılında 270 liraya çıkardık.

Yükseköğretimde altyapının iyileştirilmesi, akademik performansın geliştirilmesi, hizmetlere erişimin kolaylaştırılması, öğrenci ve ailelerine destek sağlanması gibi hususlarda finansman desteğini önümüzdeki dönemlerde de sürdürmeye devam edeceğiz.

Son dönemde eğitimde elde ettiğimiz başarı ve gelişmelere ek olarak eğitim yatırımlarımızı artırmayı, eğitime erişimi ve eğitimin kalitesini daha da yükseltmeyi hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Hükümet olarak öncelikli reform alanlarımızdan bir diğeri de sağlıktır. Sağlık alanında hizmet standardının kalitesini artırarak devam ettirmek ve sağlık hizmetlerine erişimi daha da kolaylaştırmak temel amacımızdır.

Bu doğrultuda, 2016 yılında da kamu sağlık harcamaları eğitimden sonra en büyük ikinci harcama kalemi olmaya devam edecektir. 2016 yılında kamu sağlık harcamalarını bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 18 oranında artırarak 95 milyar liraya çıkarıyoruz.

Eğitime bütçede yüzde 25 artış yaptığımızı söylemiştim. Sağlık harcamalarında ise bir önceki yıla göre yüzde 18'lik bir bütçe artışı sağlamış oluyoruz.

Yatağa bağımlı hastaların evde yapılabilecek tıbbi bakım ve rehabilitasyonlarını ev ortamında gerçekleştiriyoruz. 2015 yılı Kasım ayı itibarıyla yaklaşık 652 bin kişiye ulaştık, evde bakım hizmetlerini veriyoruz.

Kamu-özel iş birliği modeli ile başlatmış olduğumuz şehir hastaneleri projeleri kapsamında sabit yatırım tutarı yaklaşık 27 milyar lira olan 34 adet tam donanımlı şehir hastanesi vatandaşlarımıza hizmet vermiş olacaktır. Bu projeler tamamlandıktan sonra sağlık hizmeti sunumunda yatak kapasitemizi 43 bin nitelikli yatak daha artırmış olacağız.

Lise veya üniversite mezunu gençlerimizin genel sağlık sigortası giderlerinin iki yıl süreyle gelir testi yapılmaksızın ve prim alınmaksızın devlet tarafından karşılanmasını sağlayacağız. Böylece gençlerimize ücretsiz sağlık hizmeti sunmuş olacağız.

Önümüzdeki dönemde kamu yatırımlarını büyümeye, özel kesim yatırımlarını desteklemeye, bölgelerin gelişme potansiyellerini harekete geçirmeye, istihdamı ve ülke refahını artırmaya azami katkı sağlayacak alanlara yönlendirmeye devam edeceğiz.

Bu doğrultuda, 2016 yılında yatırım bütçesini bir önceki yıl başlangıç ödeneklerine göre yüzde 24,2 oranında artırarak yaklaşık 60,1 milyar liraya çıkarıyoruz. Yatırım harcamalarında da 2016 yılında başlangıç ödenekleri üzerinden mukayese yapacak olursak yüzde 24'ün üzerinde bir artış yapıyoruz. Ayrıca, bu tutar, geçtiğimiz ekim ayında yayımlanan Orta Vadeli Mali Plan'da yer alan 2016 yılı yatırım ödeneklerinden yaklaşık 8 milyar lira daha fazladır. Böylece 2002 yılında yüzde 6,6 olan yatırım harcamalarının bütçe içindeki payını 2016 yılında yüzde 10,5'e çıkarıyoruz.

2002 yılında sekiz buçuk yıl olan kamu yatırımlarının ortalama tamamlanma süresini 2015 yılı itibarıyla dört yıla indirdik. Tekrar söylemekte fayda var: Bu ortalama yatırımlarda bitirilme süresi sekiz buçuk yıldan yarı yarıya indirilerek dört yıla kadar düşürüldü. İnşallah daha da kısa vakitlerde bu yatırımlar tamamlanır.

Öte yandan 2015 Yılı Programı'nda kamulaştırma hariç toplam kamu sabit sermaye yatırımları 88,5 milyar lira iken 2016 yılında bu tutarı yüzde 14 artışla 100,9 milyar liraya yükseltiyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; iktidarımız döneminde kamu görevlileri ve emeklilerimizin mali ve sosyal haklarında ciddi iyileşmeler sağladık, onların yaşam standartlarını yükselttik ve yükseltmeye de devam edeceğiz.

2016 yılı Ocak ayında bazı kamu görevlilerine ilave olarak yapılan iyileştirmeler dışında, ayrıca tüm kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarında yüzde 6,90 oranında artış yapılmış olup, temmuz ayında ise yüzde 5 oranında ayrıca bir defa daha artış yapılacaktır. Söz konusu artışlar sonucunda 2016 yılında kümülatif bazda kamu görevlilerimizin maaşlarında yüzde 12,25 oranında artış yapılmış olacaktır.

Emeklilerimizin de bu dönemde aylıklarında önemli artışlar sağladık. 2015 yılı Temmuz ayından geçerli olmak üzere SSK ve BAĞ-KUR emeklilerimizden 1.000 lira ve altında aylık alanların aylıklarını 100 lira tutarında artırdık, aylıkları 1.000 lira ile 1.100 lira arasında olanların aylıklarını ise 1.100 liraya çıkardık. Memur emekli aylıklarında da eylül ayından itibaren ortalama 100 lira tutarında artış sağladık.

2015 yılı Aralık ayında yaptığımız düzenlemeyle de daha önce yaptığımız artıştan yararlananlar yani emeklilerimizin hepsi için olmak üzere tüm SSK ve BAĞ-KUR emeklilerinin aylıklarında 2016 yılı Ocak ayında yapılan yüzde 3,86 oranındaki artışa ilave olarak aylık 100 lira, yıllık 1.200 lira ayrıca bu dönem bir defa daha artış yapmış olduk.

Yaptığımız bu düzenlemelerle 2002-2016 döneminde aylık ve ücretlerde enflasyonun oldukça üzerinde artış sağladık.

Aile yardımı ödeneği dâhil en düşük memur maaşı 2002 Aralık ayında 392 lira iken 2016 Ocak ayında 2.365 liraya çıkarıldı; artış oranı, nominal artış oranı –bu bazen tartışma konusu yapılıyor- yüzde 503,5'tir.

En düşük memur emekli aylığı 2002 Aralık ayında 377 lira iken 2016 Ocak ayında 1.618 liraya çıkarıldı; artış yüzde 329,7.

En düşük SSK emekli aylığı 2002 Aralık ayında 257 lira iken 2016 Ocak ayında 1.292 liraya çıkarıldı; artış yüzde 402,6.

En düşük BAĞ-KUR esnaf emekli aylığı 2002 Aralık ayında 149 lira iken 2016 Ocak ayında 1.157 liraya çıkarıldı; artış oranı yüzde 678,2'ye ulaştı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, 2014-2015 varsa onları da verin, aradaki farkı görelim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onları da geneli üzerindeki görüşmelerde memnuniyetle veririm.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani geçen seneden bu seneye ne olmuş?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Veririz. O konuda da...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hep 2002'yle mukayese ediyorsunuz da... Hiç olmazsa 2014'ü verin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Doğru ama şöyle: İktidarlar kendi aldıkları noktadan ne kadar ileriye taşıyabilmişler? Şimdi, on dört yıldır hiç kesinti olmamış.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Geçen sene de aynısı söylediniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, bir şey söylememe müsaade edin.

On dört yıllık süreçte hiçbir kesinti olmamış, ister istemez 2002'ye gidiyoruz. Ha, bir kesinti olsaydı, belki o zaman yeni bir başlangıç...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Geçen senede olanı görelim diyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Günal, yeni bir başlangıç yapamıyoruz çünkü sürekli AK PARTİ her seçimde iyi bir sonuçla çıkıp devam ettiği için ben 2002'yi almak zorundayım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, teknik bir şey söyledik, yine döktünüz siyasete. Varsa onu da söyleyin diyorum, yoksa sonra söylersiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Söyleyeceği mi ifade ediyorum zaten Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Burada mukayese edemiyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, merak etmeyin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Geçen seneden bu seneye ne oldu, görelim diyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Memnuniyetle, arkadaşlar verirse onu da ayrıca verelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Varsa yılları da görelim arada. Hepsi için aynı geçiyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dur şimdi, bütün memurlarımız, emeklilerimiz, çiftçilerimiz benim yapacağım açıklamaları bekliyor, onları bir söyleyeyim, onları da vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Geçen seneden bu seneye ne fark verdin, onu söyle.” diyoruz Sayın Bakanım sana yardımcı olalım diye.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onları da veririz. Merak etmeyin, asla ve kata herhangi bir şekilde enflasyona ezdirmedik, geçen yıl da ezdirmedik, önceki yıl da ezdirmedik.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam, biz ona karar veririz, siz bir rakamları verin de 2014, 2015.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam.

En düşük BAĞ-KUR çiftçi emekli aylığı 2002 Aralık ayında 66 lira iken 2016 Ocak ayında 919 liraya çıkarıldı; artış yüzde 1.297.

65 yaş aylığı 2002 Aralık ayında 24 lira iken 2016 Ocak ayında 217 liraya çıkarıldı; artış yüzde 788.

Muhtar aylığı 2002 Aralık ayında 97 lira iken 2016 Ocak ayında 1.005 liraya çıkarıldı. İnşallah, bunu yapacağımız düzenlemeyle 1.300 liraya çıkarmış olacağız.

Yani, bütün bunları söyledim ama bu dönemde ne kadar enflasyon gerçekleşmiş? 2002 ile 2015'in sonunda yüzde 206,4. Dolayısıyla, bu oranlar kamu görevlilerimizin ve emeklilerimizin harcanabilir gelirlerinde, refahlarında önemli ölçüde artış olduğunu göstermektedir. Bu artışlar bile yetmez. Bizim memurumuza, emeklimize, çalışanımıza, üretimize devletten daha fazla gelir üretmemiz lazım, refahlarını artırmamız lazım. Bu bütün toplum kesimleri için geçerli. Sanayicimiz daha fazla üretim yapsın, daha fazla yatırım yapsın, daha fazla ülkede yatırım olsun, üretim olsun ve katma değer olsun, ülke büyüsün, büyüyen ekonomiden bütün toplum kesimleri daha fazla pay alsınlar. Bence burada hiçbir partinin farklı düşündüğünü aklıma bile getirmek istemem, hepimizin özlemi, hepimizin hedefi. Bizim burada yapmakta olduğumuz şey bunları dillendirmekten ibaret. İnşallah, çok daha güzel artışlar yapan daha iyi dönemleri de göreceğiz.

Bu gelişmeler dışında ayrıca seçim beyannamemiz ve vaatlerimiz arasında yer alan hususları da bir bir gerçekleştiriyoruz. Aslında, geçen Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilen düzenlemeler vardı. Biliyorsunuz muhtar aylıklarında sizlerin oylarıyla artış yaptık, 1.300 liraya çıktı. Gerek uzman erbaşlarda gerek emniyet hizmetlerinde çalışan personelimizin maaşlarında önemli artışlar yaptık. Görüleceği Bütçe Kanunu Tasarısı'nın yasalaşmasıyla birlikte de geçici köy korucularının ücretleri de 1.105 liradan 1.300 liraya yükseltilecek. Bu düzenlemeyi bütçe kanununun içerisinde yapacağız. Yaptığımız ve yapacağımız bu düzenlemeler ile 2016 yılında çalışanlarımız ile emeklilerimizin gelirleri reel bazda daha da artmış olacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; hakikaten AK PARTİ hükümetleri olarak sosyal devletin daha da güçlenmesi noktasında önemli çalışmalarımız oldu, bunu da burada özellikle vurgulamak isterim.

Özellikle 2015 yılında çalışın çalışmasın her anneye doğum yaptığı anda devletimizden bir doğum hediyesi olarak ilk çocukta 300 lira, 2'nci çocukta 400 lira, 3'üncü çocukta 600 lira ödemeye başladık. Ayrıca, ekonomik yoksulluk içinde olan öksüz, yetim çocuklarımız ile asker çocuklarımız için aylık 100 lira sosyal yardım programını başlattık. Tüm bu sosyal yardım ve hizmetleri dikkate alarak 2016 yılı bütçemizde sosyal harcamalar için ayırdığımız kaynak miktarını 43,1 milyar liraya çıkardık.

Yine, bütçemiz sosyal güvenlik sistemine önemli oranlarda destek vermeye devam etmektedir. Öncelikle yüzde 15'ten yüzde 10'a indirdiğimiz BAĞ-KUR sigortalısı olan esnafımızın emekli aylıklarından kesilen Sosyal Güvenlik Destek Primi'ni –seçim beyannamemizde de ifade etmiştik- tamamen kaldıracacağız.

Sosyoekonomik gelişmişlik endeksi dikkate alınarak belirlenen 52 ilimizdeki 10 ve üzerinde sigortalı çalıştıran işyerlerine uygulanmakta olan 5 puanlık teşvike ilave olarak 6 puan işveren prim teşviki de getirilmişti. Bu sene itibarıyla teşvikten yararlanmak için gerekli olan 10 kişi çalıştırma zorunluluğunu ortadan kaldırıyoruz. Söz konusu sigorta prim teşviki uygulamaları için 2016 yılı bütçesinde yaklaşık 13 milyar lira ödenek öngörüyoruz.

2002 Aralık ayında 184 lira olan net asgari ücreti seçim beyannamemizde verdiği taahhüde uygun olarak 2016 Ocak başında 1.300 TL'ye çıkarmış olduk. Asgari ücretle çalışan bütün vatandaşlarımıza bu ücret artışının hayırlı olmasını diliyorum. Bu artıştan kaynaklanan maliyetler noktasında da yine sizlerin onayıyla, Komisyondan geçen düzenlemeyle maliyetin bir kısmını devlet olarak finanse etme kararı aldık. Bu kapsamda da yaklaşık 11 milyonun üzerindeki çalışanın çalışması karşılığında işverenlere 11,4 milyar lira 2016 yılında bir destek sağlayacağız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Hükümetimiz ülkemizin tarım alanında rekabet gücünü artırmıştır ve tarım ürünlerinde net ihracatçı konumunu daha da geliştiren bir ülke olmasını hedefliyoruz.

2016 yılı bütçemizde tarımsal desteklemeler için yaklaşık 11,6 milyar lira kaynak ayırdık, bu 2015 yılı ödeneklerine göre yüzde 16,4 oranında artışı ifade etmektedir.

2016 yılı bütçemizde, tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları ve tarımsal KİT'lerin finansmanı da dâhil üzere, toplamda çiftçimize yapacağımız desteğin tutarı 15,2 milyar liraya varacaktır. Ayrıca, hepinizin bildiği üzere gübre ve yemde KDV'yi kaldırmak suretiyle ilave 2,4 milyar lira daha çiftçimize dolaylı yoldan destek sağlamış olacağız. Bunu da hesaba kattığımızda 2016 yılı bütçesinden doğrudan veya dolaylı olarak çiftçilerimize yaptığımız toplam destek tutarı 17,6 milyar liraya yükselmiş olacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; iktidarımız döneminde ülkemizin ekonomik alanda rekabet gücünü artırmaya yönelik olarak birçok çalışmayı hayata geçirdik. Bu kapsamda bilgiye dayalı ve rekabetçi bir ekonomiye geçiş, verimlilik artışı sağlama, katma değeri yüksek ürün üretme gibi hususlarda AR-GE çalışmalarının önemini farkındayız. Bu amaçla 2016 yılı bütçesinde araştırma projeleri için yaklaşık 4,4 milyar lira kaynak ayırıyoruz.

TÜBİTAK'ın 2016 yılına devreden yaklaşık 200 milyon lira tutarındaki ödeneği ile birlikte AR-GE harcama kapasitesi 2016 yılında 4,6 milyar lira olacaktır.

64'üncü Hükümet Programı kapsamında tüm işletmelere yönelik sağlanan destek üst limitlerini arttırdık. İşletmelere projeli olarak karşılıksız 50 bin lira, kredi desteği olarak da 100 bin liraya kadar finansman desteği sağlayacağız. Ayrıca, kendi işini kurmak isteyen gençlerimize üretmiş oldukları projelerinin finansmanı için 50 bin liraya kadar karşılıksız nakdi destek sağlayacağız.

64'üncü Hükümet Programı' mız kapsamında gençlerin iş gücüne hızlı bir şekilde katılmalarının sağlanması ve becerilerinin artırılması için hem genç istihdamı hem de genç girişimciliği destekleyeceğiz. Bu kapsamda kendi işini kurmak isteyen gençlerimize proje karşılığı 50 bin liraya kadar karşılıksız nakdi destek vereceğiz. Kendi işini kurmak veya geliştirmek isteyen gençlerimize ayrıca 100 bin liraya kadar faizsiz kredi desteği vereceğiz.

GENÇDES Programı' nı hayata geçiriyoruz. Bu program ile gençlerimizin kısa film, ilk film, kitap, dergi ve benzeri sanatsal faaliyetleri ile sportif faaliyetlerine proje bazlı karşılıksız destek vereceğiz.

Kadınlarımıza yönelik sosyal politikalara devam ediyoruz. Aralık 2015 itibarıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı 100 konukevinin 2.636, yerel yönetimlere bağlı 31 konukevinin 723, STK'lara bağlı 4 konukevinin 45 kişilik olmak üzere toplam 135 konukevinin 3.404 kişilik kapasitesi bulunmaktadır.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kadın konukevleri için 2015 yılında 63,6 milyon lira harcama gerçekleştirdik, 2016 yılında ise bu amaçla 70,6 milyon lira harcayacağız.

Diğer yandan, yoksullukla mücadele kapsamında 2012 yılından itibaren eşi vefat etmiş kadınlara yönelik düzenli nakdi sosyal yardım programını başlattık. Düzenli nakdi yardım programının hedef kitle, kanun kapsamında olan eşi vefat etmiş kadınlardır. Muhtaçlıkları ve şartları sağlama durumları devam ettiği sürece aylık 250 lira olmak üzere iki aylık periyotlarla 500 lira nakdi yardım yapıyoruz.

Ayrıca, kız çocuklarının eğitime devam etmeleri ve düzenli sağlık kontrolünden geçmelerinin sağlanması için gerekli tedbirler alınarak ilave teşvik mekanizmalarını hayata geçirdik. Şartlı eğitim yardımı kapsamında ilköğretime devam eden kız öğrencilere aylık 40 lira, ortaöğretime devam eden kız öğrencilere ise aylık 60 lira ödeme yapmaya devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamın son bölümünde sizlere gelir politikamız hakkında genel bilgiler vermek istiyorum. Öteden beri özellikle vergi mevzuatını sadeleştirerek uyumu kolaylaştıracak bir yapıya gelir sistemini kavuşturmaya gayret ediyoruz. Vergi mevzuatının sadeleştirilmesi ve mükellef uyumunu kolaylaştıracak bir yapıya kavuşturulmasına yönelik çalışmalara önümüzdeki dönemde de devam edeceğiz.

Hepinizin malumu olan Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'yla ilgili çalışmalarımıza devam ediyoruz. Şu süreçte, özellikle sivil toplum örgütlerinden, özel sektör kuruluşlarından, kamu meslek teşekkülü kuruluşlarından Komisyona daha önce gelmiş olsa da tasarımız hakkında, Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı hakkında görüşleri topluyoruz. İnşallah, o görüşleri de topladıktan sonra tekrar Komisyona gelerek Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı' nı süratle Mecliste görüşmeyi hedefliyoruz.

Vergi Usul Kanunu çalışmalarımız da devam ediyor.

Gelir İdaresi Başkanlığımız tarafından hazırlanan ve tamamen mutfakta yürütülen teknik çalışma olması hasebiyle kendim bir değerlendirme yapmadan önce yine özel sektör kuruluşlarına, sivil toplum kuruluşlarına, kamu mesleki teşekküllerine tasarı taslağını

gönderdik, onların görüşlerini topluyoruz. Huzurlarınızda bütün sivil toplum örgütlerine, özel sektör kuruluşlarına teşekkür ediyorum, her gün yeni yeni görüşler geliyor, yeni yeni değerlendirmeler geliyor. İnşallah, Vergi Usul Kanunu'nu önümüzdeki dönemde bütün görüşleri almak suretiyle katılımcı bir anlayışla huzurlarınıza getirmeyi hedefliyoruz.

Yine, Damga Vergisi Kanunu'yla ilgili teknik düzeyde yürütülen bir çalışmamız var. Özellikle kayıtlı üretimi, kayıtlı ticareti engelleyen hususlar başta olmak üzere, Damga Vergisi Kanunu'yla ilgili de gerekli yasal düzenlemeleri yapmak suretiyle o alanda da özel sektörün üzerindeki maliyetlerin bir kısmını almayı hedefliyoruz.

İstihdam üzerindeki vergi yükünü bu dönemde düşürdük. Bunun detaylarını konuşma metni içerisinde verdim, vaktinizi fazla almamak bakımından detaylarına burada girmiyorum.

Kurum kazançları üzerinden alınan vergi yükünü bu dönemde azalttık.

İşletmelerin öz kaynak kullanımını teşvik edecek bir yasal düzenlemeyi sizlerin de desteğiyle buradan geçirdik. Özellikle, başta KOBİ'ler olmak üzere, işletmelerimizin dış finansman yerine kendi öz sermayelerini artırmak suretiyle işletme faaliyetlerini finanse etmesini destekleyecek bir düzenlemeyi buradan geçirmiş olduk. O düzenlemeyle ilgili ikincil mevzuat çalışmalarını da bir noktaya getirdik. O da işletmelerimiz açısından özellikle borçlarını aşağıya çeken ve finansman kalitesini artıran bir çerçevede katkı yapacaktır.

Birçok kalemden, biliyorsunuz, katma değer vergisi oranlarını indirdik. En son tarım sektörüne yönelik olmak üzere, yem ve gübrede katma değer vergisi oranını önce Bakanlar Kurulu kararıyla indirdik, şimdi ise yasal düzenleme yapmak suretiyle tamamen kaldırıyoruz.

Teşvik sistemi üzerinden, yatırım indirimi kanalı üzerinden yatırımları desteklemeye devam ediyoruz. Özellikle bölgesel yatırımlar dışında, inşallah, stratejik yatırımlara önümüzdeki dönemde daha fazla destek vermek istiyoruz.

Yatırım ve ara mallarının vadeli ithalatında kaynak kullanımı destekleme primini kaldırdık.

İmalat sanayisinde makina tesisat alımlarında banka sigorta muameleleri vergisini kaldırdık.

Vergi yüküne ilişkin olarak zaman zaman yapılan konuşmalara rağmen, vergi yükünün Türkiye'de aşağı yönlü gittiğini söylemem gerekir. Özellikle uluslararası mukayeseler yaptığımız zaman hem tarihsel olarak vergi yükünün aşağıya gitmesi bakımından önemli kazanımlar elde edildi hem de uluslararası karşılaştırmalarda Türkiye, önceki duruma göre daha iyi bir durumda bulunmaktadır.

AR-GE'ye olan desteklerimiz devam ediyor. Meclise yeni sevk ettiğimiz AR-GE Kanun Tasarısı da inşallah Plan ve Bütçe Komisyonunda veya Sanayi ve Ticaret Komisyonunda görüşüldükten sonra o da özellikle yatırıma, üretime, inovasyona ve teknolojiye destek verecek ve AR-GE alanında işletmelerimize yeni bir noktada ivmelenme sağlayacak bir düzenleme olacak ümidini taşıyorum.

Tasarım faaliyetlerini, ilk defa bu AR-GE Kanunu kapsamında teşvik kapsamına aldık. Hakikaten tasarım faaliyetleri de ciddi anlamda üretimde katma değer artıran faaliyetler. Bu anlamda düzenlemeler önemli bir ivme verecek.

Sınai mülkiyet haklarına ilişkin olarak da bunların elden çıkarılması, kiralanması noktasında yasal düzenlemeleri yapmak suretiyle önemli destekler verdik. Bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması bakımından yaptığımız destekler gerçekten gelir dağılımının düzelmesine önemli bir katkı vermektedir.

Gelir politikamızın bir önemli ayağı da Gelir İdaresi uygulamaları. Biliyorsunuz, çok meşhur bir laf vardır "Vergiyi yasalarla alırsınız ama idareyle toplarsınız." Dolayısıyla, yasayı çıkarmış olmanız illa hemen o vergiyi istediğiniz ölçüde almanıza imkân vermez. Dolayısıyla, vergiyi toplayan idarelerin hem idari kapasitesinin güçlendirilmesi hem de teknolojiyi daha fazla kullanması gerçekten vergi toplama kabiliyetini artıran unsurların başında gelmektedir. Gelir İdaresi Başkanlığımız, kurulduğu 2006 yılından bu yana özellikle teknoloji içerikli yatırımlara büyük önem veriyor. Ben de uzun yıllardır içindeyim, gerçekten teknolojiyi kullanma bakımından Gelir İdaresi Başkanlığımız, kamu kurumları arasında örnek gösterilen bir kuruluştur. Sayın Bakanımızın VEDOP projesinin başlamasına verdikleri katkıyı da biliyorum, kendilerine de teşekkür ediyorum. Bu, kuşaktan kuşağa devrolunan böyle bir eser, o daha da gelişecek, daha da büyüyecek, teknoloji çok yeni imkânlar sunuyor. İnşallah, Gelir İdaremizin teknoloji kapasitesi önümüzdeki dönemde daha da gelişecek. Bu arada kayıt dışı ekonomiyle mücadele bağlamında Gelir İdaresi Başkanlığımız bu ikinci dönemini kapsayan kayıt dışı ekonomiyle mücadele eylem planını yürütmektedir. Bu eylem planı kapsamında çok sayıda proje ve eylem uygulamaktadır. Bunlar da inşallah kayıt dışı ekonomiyle mücadele konusunda ciddi katkılar sağlayacaktır.

Demin ifade etmiştim, gerek e-ticaret gerek e-yoklama gerekse e-tahsilat gibi teknoloji uygulamaları hem mükellef haklarını güçlendiriyor hem uygulamayı kolaylaştırıyor hem de daha kaliteli kamu hizmetinin üretilmesine katkı veriyor. Onun için bütün arkadaşlarıma da burada yaptıkları çalışmalarından dolayı huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Gelir İdaresi Başkanlığı, bu projelerde gerçekten büyük inisiyatifler aldı, büyük bir gayret sarf etti. Bunu da takdirle karşıladığımı burada özellikle belirtiyim. Tabii, sadece Gelir İdaresi Başkanlığımız değil bizim Bakanlık tarafında da teknoloji konusunda gerek Muhasebat Genel Müdürlüğümüz gerek Bütçe Genel Müdürlüğümüz gerekse Strateji Geliştirme Başkanlığımız her birisi kendi alanında teknoloji yatırımlarını yıldan yıla artırıyor. Gerçekten kamu harcamalarının daha doğru, uluslararası standartlara daha uygun ve şeffaf bir şekilde hazırlanması noktasında sadece görev ve yetkiyi almış olmanız yetmez, bunun gerektirdiği teknolojik altyapıyı da kurmanız gerekiyor. Özellikle hem kamu gelirleri hem de kamu harcamaları bakımından ilgili genel müdürlüklerimizin yapmış olduğu yatırımlar, kamu harcamalarının izlenebilirliğine, şeffaflığına, saydamlığına önemli katkı vermiştir. Bu anlamda da bugün huzurlarınıza sunulan dokümanlardaki bilgilere ilaveten, kamu hesapları bülteni üzerinden veya bizim İnternet sayfalarımızda gerek vergiyle ilgili gerekse harcamayla ilgili çok detaylı bilgiler almak mümkün. Onlarla ilgili olarak "Şu bilgiler de olursa daha iyi olur." denilen bilgi türleri olursa memnuniyetle onları da inşallah sisteme kavuşturmak suretiyle daha şeffaf, daha hesap verebilir bir kamu maliyesi sistemini birlikte oluştururuz.

Vergi denetimi konusunda da büyük ilerlemeler kaydettik. Özellikle 2011 yılında kurmuş olduğumuz Vergi Denetim Kurulu bünyesinde büyük bir eğitim merkezini faaliyete geçirdik, burada sayısı 5 binden 10 bine çıkardık. Gerçekten yeni nesil denetim elemanlarının kendi konularında daha uzman, mükellef hak ve hukukuna daha fazla riayet eden, hazinenin menfaati ile vatandaşın menfaatini dengede tutan, vatandaşa güveni esas alan, denetimi bir eziyet değil bir bilgilendirme ve rehberlik faaliyeti olarak gören bir anlayışı Vergi Denetim Kurulunda yerleştirmek istiyoruz. Genç bir kurul. Yaparak öğreniyor, yeni yeni projeler hayata geçiriyor. İnşallah, önümüzdeki dönemde vergi denetimi hem kapsam itibarıyla hem de kalite itibarıyla çok daha ileri noktalara gelmiş olacak.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2015 yılında iki genel seçim gerçekleşmiş olmasına rağmen mali disiplinden en ufak bir taviz vermedik. 2015 yıl sonunda genel devlet kesiminin dengede, merkezî yönetim bütçe açığının ise yüzde 1,2 düzeyinde gerçekleşmesi bunun en açık ispatıdır. 2016 yılında da mali disiplini sürdürmek ve güçlendirmek için kararlı adımlar atmaya devam edeceğiz. Bu kapsamda, öncelikli dönüşüm programlarının her birisini zaten uygulamaya başladık, onları sıkı bir şekilde takip edeceğiz ve oradan “mikro reform” dediğimiz alanlarda önemli mesafeler kaydedeceğimizi ümit ediyorum.

Bir reform yılı olarak gördüğümüz 2016 yılında bir yandan geçtiğimiz yıllarda elde ettiğimiz kazanımları koruyacağız, yeni kazanımlar elde edeceğiz, güçlendireceğiz. Buna ilişkin bir inancımız mevcut.

2016 yılı bütçesi 21’inci yüzyıla damgasını vuracak olan yeni Türkiye’nin beşerî sermayesine, altyapısına, üretimine ve geleceğine kaynak ayıran bir bütçe olacaktır. Bu bütçe ülkemizin dört bir yanına yatırım götürecektir, refaktan geniş kesimlere pay dağıtacak, 78 milyona hizmet sunacak bir bütçedir. Bu bütçe yerinden yurdundan koparılan muhacirlere ve mazlumlara da kol kanat veren bir bütçe olacaktır. Bu bütçe devletin cüzdanı olması hasebiyle 1 kuruşun dahi israf edilmediği, her kuruşun hesabının verileceği bir bütçe olacaktır. Aynı zamanda, toplumun, milletin vicdanı olan bir bütçe olacaktır.

Baştan beri söyledik, millete hizmet götüren bütçeler ancak toplum vicdanını yansıtabilir. Ne zaman bütçe topluma hizmete değil de faize doğru gitmeye başlarsa o zaman toplum vicdanında büyük yaralar oluşuyor. Allah’a şükürler olsun, son on dört yılda faiz bütçesinden hizmet bütçesine doğru önemli bir dönüşümü gerçekleştirdik. Vatandaşlarımız her almış olduğu yeni hizmetten dolayı son derece memnun, daha fazlasını istiyor. Sağlık hizmetini daha fazla istiyor, eğitim hizmetini daha fazla istiyor, geleceğine daha umutla bakmak istiyor, özgürlüğünü, hakkını, hukukunu daha fazla savunmak istiyor. Biz de canla başla vatandaşımız ne istiyorsa onu yapıyoruz, vatandaşımızın hizmetinde ne yapılması gerekirse onu yapıyoruz. Vatandaşın vekâleti aldık, hesabı sadece ve sadece vatandaşa vermeyi münasip görüyoruz. Bu, vatandaşın bütçesi. Bu para..

MUSA ÇAM (İzmir) – Onun adına biz neyiz burada Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika.. Sizi dışlamadım ki, siz de vatandaşsınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – “Vatandaşa vereceğiz.” diyorsunuz da.. Biz neyiz burada o zaman?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır.... Bir dakika.. Yok, yanlış anlamayın. Hepimizi kastediyorum.

Sonuçta, bütçe hakkı vatandaşın hakkıdır. Parlamentolar vatandaş adına bütçe hakkını korurlar, onu temsil ederler; dolayısıyla siz milletvekillerimizin burada bütçeye dönük olmak üzere, ekonomiye dönük olmak üzere yapacağınız bütün eleştirilerden dolayı şimdiden teşekkür ediyorum. Her şeyi mükemmel yaptık iddiasında asla olamayız, mutlaka daha iyisini yapmamız lazım, daha çok gayret göstermemiz lazım, hataları yapmışsak hatalardan ders çıkarmamız lazım ama en önemli olan bir şey var, yapmamız gereken tek bir şey var: Vekâleti vatandaşın aldık, hizmeti de vatandaşa yapacağız. Benim söylemek istediğim budur.

Dolayısıyla, bütçenin hazırlanmasında desteğini hiç eksik etmeyen başta Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız olmak üzere bakanlarımıza ve idarelerimize sizlerin huzurlarında ayrı ayrı teşekkür ediyorum çünkü bugün biz Maliye Bakanlığı olarak bu bütçeyi size getirsek de bunun arka planında büyük bir mutfak çalışması var, bütün kamu kurumlarının emekleri var, gayretleri var. Hani bazen eleştiriler noktasında hassas olmamızın aslında sebebi budur çünkü gerçekten bir bütçe hazırlığının ne kadar meşakkatli, ne kadar zor olduğunu çok iyi biliyoruz. Aynı zamanda, bütçe hazırlanırken vatandaşa daha fazla nasıl kaynak ayırabiliriz, daha fazla nasıl imkân yaratabiliriz, onun gayreti içerisindeyiz.

Hesap verebilirlikle ilgili de, Sayıştay raporları bağlamında da söyleyeyim: Hiç çekinecek bir şeyimiz yok. Yani, Sayıştay raporu şöyle olmalıdır, böyle olmalıdır... O, Sayıştayın Meclise karşı bir sorumluluğudur, Sayıştayın -efendime söyleyeyim- yapması gereken bir görevidir. Biz Bakanlık olarak da, Hükümet olarak da... Sayıştay Başkanlığının yapmış olduğu denetimlerde ortaya çıkan raporlarda yapılacak eleştiriler mutlaka olacak. Her eleştiri aynı zamanda bizim için bir ödevdir. Maliye Bakanlığı özelinde söyleyeyim: Sayıştayın yaptığı denetimlerde ortaya çıkarttığı bazı eksiklikleri gördüğüm zaman ben de ziyadesiyle memnun oluyorum, diyorum ki: Gayet güzel, demek ki bu alanda eksikler, kanunun getirdiği yükümlülükleri gereği kadar yerine getirememişiz. O zaman ne yapmamız lazım? İdare olarak büyük bir gayret içerisinde olmamız lazım ve bu eksiklikleri gidermemiz lazım. Daha önceki yıllarda bu Komisyonunda görüşülen genel bütçeli idarelerin mali tablolarının sunumuyla ilgili tartışmada biz dedik ki: Sayıştayın yaptığı bu değerlendirmelerde aslında kavramsal düzeyde görüş farklılıklarımız var ama biz buna rağmen en süratli bir şekilde genel bütçeli idareler için de mali tabloların üretilmesini sağlayacağız. Gittik, Sayıştayla beraber çalıştık, beraber yönetmeliği değiştirdik. Muhasebat Genel Müdürlüğümüz tüm kamu idarelerinin yani genel bütçeli idarelerin mali tablolarının hazırlanması noktasında koordinasyon yaptı ve bugün rahatlıkla diyebiliriz ki yönetmelik değişikliğinin süresi bitmemiş olmasına rağmen mali tabloları genel bütçeli idareler itibarıyla da verebiliyoruz.

Sayıştay raporları konusunda siyaseten, özellikle politik olarak söyleyelim: Herhangi bir şekilde çekineceğimiz, saklayacağımız, gizleyeceğimiz bir şey yok. Olmaması lazım, olamaz da zaten. Ama birçok raporda bürokratik düzeyde yapılmış mevzuata uygun olmayan birtakım işlemler olabilir. Bu konularda da zaten Sayıştayla ilgili idare karşılıklı görüş alışverişinde bulunuyor, düzeltilmesi gereken bir işlem varsa düzeltiliyor. Bu olumlu bir denetim süreci. Sayıştay denetiminin ülkemizde kamu yönetimine, kamu maliyesine, hesap verebilirliğe, şeffaflığa, saydamlığa katkı vereceğine inanıyorum. Bunu yapma noktasında da hepimizin gayret göstermesi lazım. Raporların içeriği konusunda getirebileceğiniz her türlü eleştiri konusunda biz de beraber konuşabiliriz ama bir raporun içeriğinin olması gerektiği konusu, o, Sayıştayın kendi bağımsız alanıdır. Sayıştayın -biliyorsunuz- fonksiyonel olarak bağımsızlığı vardır. Zaman zaman da bu tür kurumların kurumsal bağımsızlığına, fonksiyon bağımsızlığına hepimizin ne kadar önem verdiğini birlikte biliyoruz. Zaman zaman siz de muhalefet olarak, bizler de iktidar partisi olarak hep söylüyoruz: Bağımsız kurumların bağımsızlıklarına dikkat etmek lazım. Onların yaptığı denetimler, düzenledikleri raporlar daha kaliteli olabilir, daha iyi olabilir, içerikleri daha zengin olabilir ama bu konuda olumlu ve yapıcı bir değerlendirmeyi birlikte yaparsak Sayıştaya yol gösterici olabiliriz, rehberlik verebiliriz. İnanın, Sayıştay raporlarında ne kadar fazla detayda bir hata ve eksiklik gelse -Maliye Bakanlığıyla ilgili olarak söyleyeyim- ben kendimden eminim Müsteşar olarak da, Bakan olarak da, geçmişte de, şimdi de. Çünkü gelen raporlarda eleştirilen birçok husustan dolayı anlıyorum ki bizim iç denetim sistemimizde eksikler var. Aslında bunlar çok basit eksiklikler, yapılmaması gereken eksiklikler. Bazen Sayıştaydaki arkadaşlara da rica ediyorum: “Özellikle şu konularda daha hassas olun.” Ben de hassasım. Kamu kaynağının en etkin, en

verimli, en tasarruflu, uygun bir şekilde kullanılması konusunda hepimizin hassas olduğunu düşünüyorum. Kimse bir başkasından daha fazla bu milleti sevmiyor olamaz, kimse daha fazla bir başkasına göre kamuda israf olsun istemez. Bunu hep birlikte gerçekleştireceğiz. Dolayısıyla, bugün yapılan tartışmalar sırasında da belki tartışmanın amacını aşan birtakım değerlendirmeler oldu. Bizden yana böyle değerlendirmeler olduysa kusurumuza bakılmasın. Bizim buradaki hassasiyetimiz sadece ve sadece karşılıklı saygı ve sevgi ortamını korumak. Kendimize karşı suçlamayı yaparken en acımasız şekilde suçlayalım -kendim için söylüyorum- ama bir başkası için herhangi bir değerlendirmede bulunurken olabildiğince anlamaya çalışalım birbirimizi. Aynı cümleyi, aynı konuşmaları çok daha pozitif cümleler kurarak da yapabiliriz ve biz de bundan güç alırız, bu eleştirilerden memnun oluruz ve çok daha güzel bir tartışma ortamı olur.

Bütçe çalışmalarında benim onuncu yılım. Yani dokuz yıldır bürokrat olarak, onuncu yıl da siyasetçi olarak buradayım. Çok vekilimizin burada emeği geçti, başta Mevlüt Aslanoğlu Vekilimiz olmak üzere –Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun- burada sabahlara kadar nasıl çalıştıklarını biliyorum. Her biriniz Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak gerçekten gecenizi gündüzünüze katarak bu bütçeye katkı vereceksiniz. Sonuçta bu, milletin bütçesi olacak. Eksiklikle, yanlışlıkla, eleştirileriyle biz bunu uygulamaya koyacağız. Yürütme organı olarak da bir sonraki yıl karşınıza geldiğimiz zaman eksiklerimiz varsa lütfen söyleyin, yanlışımız varsa bizi uyarın, kendimizi düzeltiriz, orada da bir sorun olmaz.

Tekrar hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Bugün ve bundan sonra bütçe çalışmalarına vereceğiniz katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ediyorum. İnşallah, hayırlara vesile olan, millete faydalı olan, her çalışanımıza, her sanayicimize, her yatırımcımıza yeni bir ufuk ve imkân sunan bir bütçe olur. Şimdiden hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın üyeler; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakana kapsamlı sunuşu için teşekkür ediyoruz.

Ayrıca, bütçenin hazırlanmasında emeği geçen tüm kamu kurum ve kuruluşlarımıza ve ilgili bürokratlara da teşekkür etmek istiyorum.

Merkezî yönetim bütçe ve kesin hesap kanun tasarıları ile Sayıştay tezkerelerinin geneli üzerindeki görüşmelere 25 Ocak 2016 Pazartesi günü saat on birde başlayacağız.

Hayırlı olur inşallah.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.32

